

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra zahradní a krajinné architektury

**Fakulta agrobiologie,
potravinových a přírodních zdrojů**

Krajinářské gesto jako koncepční zásah do krajiny

Diplomová práce

Bc. Martina Holíková

Krajinářská architektura

doc. akad. soch. Aleš Hnízdil

© 2023 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Krajinářské gesto jako koncepční zásah do krajiny" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 13.4.2023

_____

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce doc. akad. soch. Aleši Hnízdilovi za odborné vedení, poskytnuté rady a zkušenosti, a především za značnou trpělivost při mých chvílích tápání. Následně děkuji mé rodině a přátelům za nezbytnou psychickou podporu a pomoc při psaní této práce.

Krajinářské gesto jako koncepční zásah do krajiny

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývala pojetím krajinářského gesta jako souvislého konceptu vyskytujícího se v prostředí otevřené krajiny, působícího na její okolí a uživatele a vyjadřujícího určitý vztah mezi danými elementy. Pojem byl brán nejen z hlediska krajinářského, ale i časového, filozofického, či ekologického.

První část se věnovala představení krajiny, jakým způsobem je vnímána z různých úhlů pohledu či oborů. Byla vysvětlena její charakteristika a kategorizace. Práce se zabývala způsoby ovlivnění této krajiny a dopady těchto způsobů.

Další kapitola se zabývala významem krajinářského gesta jako abstraktního i hmotného konceptu, jeho významem a přínosem pro krajinnou tvorbu. Popisovala jeho způsoby vyjádření a využití nejen v aktuálním oboru.

Práce se zaměřovala i na procesy sukcese. Její význam jako takový, přínosy pro krajinu a s ní spojené důvody zániku a způsoby obnovy konkrétních prvků nacházejících se v krajině.

Část práce byla věnována populárnímu tématu – urbexu, jeho charakteristice, proč je tak oblíbený, a souvislosti se samotným tématem této diplomové práce.

Následující analytická část práce představovala lokalitu, ve které byl tvořen samotný ideový návrh projektu. V jednotlivých analýzách byla například popsána historie místa, která byla pro téma práce stěžejní. Byla vyjádřena pomocí srovnání mapování a leteckých snímků v čase, jak se krajina měnila, až do současného stavu. Analýzy dále popisovaly nezbytné průzkumy území, fotodokumentaci a další aspekty, mapy a podklady, které vybrané místo pro projekt charakterizují.

Zvoleným místem byla ves, která zanikla v období druhé světové války. Cílem bylo tedy vytvořit ideový návrh projektu, který atmosféru prostoru jak oživoval, tak i respektoval jeho minulost, a vytvářel tak harmonii mezi historickou a přírodní stránkou místa.

Klíčová slova: krajina, gesto, čas, atmosféra, prostor

Landscape gesture as a conceptual intervention in the landscape

Summary

This thesis dealt with landscape gesture as a continuous concept that appears in the surroundings of an open landscape as it affects its environment and users and it expresses a specific relationship with each other elements. The term was taken not only from the point of view of the landscape architecture but also from the temporal, philosophical or ecological point of view.

The first part dealt with introducing the landscape as it is perceived from different perspectives or disciplines. It explains its characteristics and categorization. The thesis discussed the ways in which this landscape is affected and the impact of these ways.

The next chapter dealt with the meaning of the landscape gesture as an abstract and material concept, its significance and contribution to landscape design. It described its ways of expression and use not only in the actual field.

The thesis also focused on the processes of succession. Its meaning as itself, the benefits for the landscape together with the reasons of extinction and renewal of specific elements that appear in the landscape.

Part of the thesis was devoted to a popular topic – urbex, its characteristics, why it is so popular, and the connection with the topic of this thesis itself.

The following analytical part of the thesis presented the place in which the actual conceptual design of the project was created. For example, the individual analyses described the history of the place, which was fundamental to the topic of the thesis. It was described through the comparison of mapping and aerial photographs over time, as the landscape has changed, up to the current state. The analyses also described the necessary surveys of the place, photographic documentation and other aspects, maps and supporting documents that characterise the place selected for the project.

The chosen place was a village that disappeared during World War II. The goal was therefore to create a conceptual design for the project that both revives the atmosphere of the area but also respected its past, which was creating harmony between the historical and natural aspects of the place.

Keywords: landscape, gesture, time, atmosphere, space

Obsah

1 Úvod	7
2 Cíl práce	7
3 Literární rešerše	8
3.1 Krajina	8
3.1.1 Struktury krajiny	8
3.1.2 Ovlivnění krajiny člověkem.....	9
3.1.3 Krajina historická.....	9
3.1.4 Krajina kulturní.....	9
3.1.5 Krajina umělecká	9
3.1.6 Krajina nostalgická	12
3.1.7 Krajina opuštěná	12
3.2 Krajinářské gesto	13
3.2.1 Krajinářské gesto ve formě land artu	13
3.3 Sukcese	15
3.3.1 Progres a regres.....	15
3.3.2 Typy sukcese.....	15
3.4 Fenomén jménem urbex	16
3.4.1 Urbex jako návrat do dětství	16
3.4.2 Urbex jako pohled do historie.....	16
3.4.3 Urbex jako další smysl života.....	17
3.4.4 Urbex jako výzva	17
4 Zhodnocení podkladových údajů	18
4.1 Analýzy	18
4.1.1 Představení území	18
4.1.2 Mapování území	18
4.1.3 Plán vsi Rabov	21
4.1.4 Historické fotografie	21
4.1.5 Širší vztahy	22
4.1.6 Současný stav.....	23
4.1.7 Fotodokumentace leden 2023	23
4.1.8 Fotodokumentace říjen 2022	26
4.1.9 Územní plán.....	27
4.1.10 Občanská vybavenost	28
4.1.11 Dopravní situace	28
4.1.12 Přírodní podmínky	29
4.1.13 BPEJ analýzy	32
4.1.14 SWOT analýza	32

5 Vlastní projekt	33
5.1 Koncepční rozvaha	33
5.1.1 Inspirační obrázky.....	33
5.1.2 Vývoj konceptu	35
5.2 Finální návrh	36
5.3 Vizualizace	37
5.4 Řezopohledy	44
5.5 Stavebně technické prvky	45
5.6 Materiálové řešení	47
5.7 Použitý sortiment	47
5.7.1 Seznam použitých druhů dřevin.....	48
5.7.2 Osazovací plán dřevin	48
5.7.3 Seznam použitých druhů cibulovin.....	48
5.7.4 Osazovací plán cibulovin	49
5.7.5 Seznam použitých druhů trvalek.....	49
5.7.6 Osazovací plán trvalek	50
5.8 Průvodní zpráva	51
5.9 Ekonomické zhodnocení	52
5.9.1 Výkaz výměr	52
5.9.2 Rámcový rozpočet.....	52
5.10 Model	53
6 Diskuze	55
7 Závěr	55
8 Literatura	56
8.1 Odborné články	57
8.2 Závěrečné práce	57
8.3 Internetové zdroje	57
8.4 Obrázky	58
8.5 Tabulky	61

1 Úvod

Krajinářské gesto působí vcelku jako velice obecný pojem. Je možné na něj nahlížet z mnoha úhlů pohledu, snažit se ho charakterizovat, co by mohlo vlastně představovat. Jaká je však jeho pravá a jedinečná definice?

Tato diplomová práce pojala tento pojem jako jakousi abstraktní myšlenku určitého zásahu do prostoru, který může následně ovlivnit celkovou atmosféru krajiny a vytvořené kompozice, jež má nadále dopad na emoce uživatele a vnímání okolního prostředí.

Je-li tedy navázáno na tuto stručnou definici, jedná se v podstatě nejen o hmotný výsledek, ale i o psychický aspekt, jelikož v oboru krajinářské architektury je cíleno nejen na změnu okolního prostředí, ale i na pocity ažitky, které uživatelé místa zažívají.

Krajinářské gesto je proto základním kamenem při tvorbě v krajině. Může se jednat o drobné zaznění jako je například umístění malé krajinné architektury, pod kterou si můžeme představit množství altánů, zídek apod., či změny většího měřítka, jako jsou celé rozsáhlé, a i navzájem související kompozice umístěné na velké ploše v prostoru krajiny.

V podstatě se jedná o cílené vyjádření, kterého dosáhneme, pokud chceme krajinu určitým způsobem ovlivnit.

Vzhledem k myšlence zásahu je ovšem třeba dbát i na okolí, které se bude díky kompozici jistým způsobem měnit. Je nutné brát v potaz, že ať už bude velikost zásahu jakákoliv, atmosféra krajiny a jejího okolí se změní. V rámci tohoto oboru je důležité krajinu respektovat a cílit tak na změnu, jež bude ovlivňovat krajinu především pozitivním způsobem.

Pro tento cílený efekt je nutné znát některé charakteristiky pojmů, kterými se tato diplomová práce zabývá. Už od počátku zaměření tohoto oboru na krajinářskou architekturu je důležité představit pojem krajiny jako takové a seznámit se s jejími procesy, kterými si prochází. Při tvorbě projektů je vždy podmínkou zmapovat okolní prostředí a vědět, s čím se budeme potýkat, jaké možné problémy se mohou vyskytnout, a proto je nutné je znát i z teoretického hlediska. Z tohoto důvodu se část práce zabývá právě definicí krajiny, představením její charakteristiky a s jakými jejími podobami se můžeme setkat při tvorbě v terénu.

Jak již bylo zmíněno výše, změna v krajině má i psychický dopad na uživatele, proto práce obsahuje i určité množství filosofického rozboru, jak tyto zásahy mohou ovlivnit okolní prostředí.

Část práce je také věnována myšlence určitého zásahu, který je však následně po nějaké době ponechán času a příroda si ho postupně bere zpátky. Místo chátrá, avšak může se stát, že dostane díky tomuto procesu zcela nový význam a stane se tak populární lokalitou pro určité nadšence. Tomuto náznaku určitého fenoménu je taktéž věnována část této práce.

Poslední a stěžejní částí práce je především její projektová část, ve které hraje roli ideově vytvořený návrh, který si pohrává s myšlenkou kombinace předešlých témat, je vytvořen na základě analytických podkladů a soustředí se právě na vytvoření určité harmonie mezi přírodou a minulostí.

2 Cíl práce

Cílem této diplomové práce bylo představit hodnoty krajinářského gesta, jeho charakteristiku a jak důležitou funkci a využití má nejen v oboru zahradní a krajinářské architektury. Součástí tohoto tématu bylo také nahlédnout na krajinu z různých úhlů pohledu a informovat se o její samotné definici, rozdělení a celkové funkci pro okolní prostředí a uživatele.

S tím souviselo i vysvětlit procesy sukcese, která má v souvislosti s krajinou v časovém hledisku nezbytnou roli. Představuje jevy, které se odehrávaly v minulosti, odehrávající se v současnosti a budou se nadále odehrávat i v budoucnosti, je-li přihlédnuto na množství faktorů, díky kterým tyto procesy krajinu ovlivňují.

Zjištěné informace o důležitosti těchto pojmů a aspektů byly poté využity v projektové části práce při tvorbě ideového návrhu, který lokaci, kde se kompozice nachází, ovlivňuje hned několika způsoby. Má vliv nejen na samotnou lokaci, ale i na její prostředí, tedy okolní krajinu, a také na uživatele v tomto prostoru. Cílem bylo tedy vytvořit soulad mezi historií a rovněž krajinářskou stránkou místa.

3 Literární rešerše

Hlavním tématem této diplomové práce je krajina a s ní spojené krajinářské gesto. Tyto pojmy spolu úzce souvisí a pokavaď s nimi chceme v praxi pracovat, je nutné nejprve znát jejich skutečný význam, kategorizaci, využití a vnímání od minulosti až do současnosti.

Je možné jít přímo bezmyšlenkově do tvorby projektů, avšak v tomto případě se nemusí vše podařit, jak plánujeme, jestliže jsou opomenuty některé zásadní věci. Je mnoho příkladů projektů, které byly vytvořeny tak, aniž by se předem přemýšlelo o krajině jako o reálném prostoru a o tom, že jakkoliv velký zásah ji může ovlivnit navždy.

Může se například jednat o umístění rostlin do prostoru čistě z důvodu, že jsou esteticky krásné a majitel pozemku je tam chce mít. Chybou však může být, že opomene podmínky, které rostlina vyžaduje a podmínky, které naopak samotné prostředí poskytuje. Toto je takový první příklad špatně realizovaného projektu a vloženého krajinářského gesta z pohledu výsadby rostlin. Nyní tedy následuje představení pojmů a jejich charakteristika v rozmezí tématu této diplomové práce.

3.1 Krajina

Každý si umí představit, co pojem krajina skrývá. Avšak jak ho nejlépe odborně definovat? Vzniklo mnoho variant, jak tento termín charakterizovat z různých úhlů pohledu a různých oborů. Novotná (2001) představuje krajinu jako území, které je jistým způsobem vnímáno jejími uživateli, přičemž je i ovlivněno různými faktory, jako je například přírodní činnost, lidská činnost či kombinace předchozích. Dále do této situace zasahuje i jejich vztah, který poté krajinu přetváří.

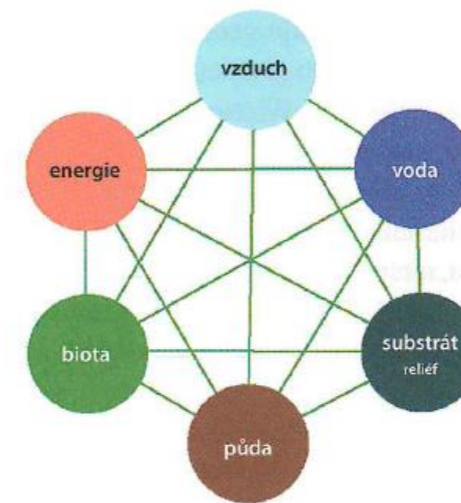
Novotná dále vymezuje krajinu jako celek o rozmezí rozlohy pár km², stovek či až tisíc km². Tyto jednotlivé celky se od sebe navzájem odlišují specifickými faktory a přírodními podmínkami, jako jsou například klimatické podmínky, půdní podmínky, vodstvo, a především velmi podstatná fauna a flóra. Fotografie níže zobrazuje příklad jedné z nejkrásnějších krajin u nás – národní park České Švýcarsko.

Obrázek 1: Fotografie české krajiny – České Švýcarsko (zdroj: Hospodářské noviny)

3.1.1 Struktury krajiny

Přejdeme-li ke kategorizaci krajiny, dala by se rozdělovat a členit mnoha způsoby. Jedním z nich je dělení na struktury. Kolečka (2013) ve své knize představuje čtyři takové kategorie, které především definují krajinu kulturní. První strukturou je přírodní neboli také primární. Je charakteristická prostorovým uspořádáním přírodních procesů, které poté ještě rozděluje krajinu na horizontální a vertikální strukturu. Zabývá se tedy zejména přírodní stránkou krajiny, kde se horizontální struktura zaměřuje na přírodní krajinné jednotky, což jsou geosystémy neboli prostory charakteristické určitými podmínkami, a vertikální strukturou, která je tvořena přírodními stavebními komponentami, což jsou síly, které tyto geosystémy ovlivňují. Mezi ně spadá například vzduch, voda, energie, horniny, zeminy s reliéfem, půda a biota, tedy fauna a flóra.

Obrázek 2: Schematický model přírodní krajiny (zdroj: Kolečka 2013)

Druhá, tedy sekundární, struktura se nazývá ekonomická. Ta je již ovlivněna člověkem a sestává z využití ploch, které jsou v oboru krajinářské architektury známé zejména při čerpání z podkladů pod jménem „land use“ a „land cover“. Tyto podklady jsou v mapové podobě rovněž použity v analytické části této diplomové práce, což svědčí o tom, že jsou používány při analýzách okolního prostředí a krajiny při tvorbě projektů. Plochy, které charakterizují tuto sekundární strukturu, jsou zejména lesy, orné půdy, louky a pastviny, zástavby apod.

Terciální, nebo také sociální struktura je označována jako humánní. Již od tohoto názvu je snadné určit, že se týká především antropogenní činnosti. Jedná se tak o společenské a individuální zájmy, limity, rozvojové motivy či sociální parametry. V analytických podkladech je tak reprezentována například občanská vybavenost, která se zaměřuje na zájmy určitého počtu lidí a přináší tak různé výsledky, které jsou následně interpretovány a využity podle potřeby projektu. Kromě tohoto příkladu se humánní struktura zabývá také ochrannými opatřeními, omezeními v legislativě, technologii či vlastnictví, politikou a tradicemi. (Kolečka 2013)

Pro bližší představu, co mezi taková opatření spadá v praxi, se jedná například o zavedení ochranných pásem, která vymezují různé kulturní památky či památkové rezervace, dále plány ochrany, které se zaměřují na další kulturní hodnoty krajiny, a také programy regenerace neboli plány péče, které se objevují u chráněných městských či vesnických sídel a využívají se například na obnovu zaniklých prvků krajiny, jako jsou rybníky či aleje. (Štréblova & Kupka 2013)

Poslední strukturou dle Kolejky (2013) je kvarterní, nazývaná duchovní, mentální či spirituální. Tato struktura je zaměřena spíše na nehmotné aspekty krajiny. Jedná se tak o emocionální vnímání prostoru se zaměřením na samotný vztah ke krajině, kde hrají roli také pocity uživatele. Kromě těchto vztahů mohou krajinu ovlivňovat také různé historické události, které ji jistým způsobem přetvořily. Jedná se například o bitvy, přítomnost významných osobností, legendy, pohádky a jiné. S tím úzce souvisí pojem „genius loci“, jež Rozmanová (2019) charakterizuje jako „*atmosféru nebo ducha místa*“. Tato definice tedy představuje efekt, který krajina přenáší na pocity samotného návštěvníka prostoru, přičemž je vytvářena jeho subjektivními dojmy a projevuje se tak na základě prožitků z historie a současnosti.

Poslední zmíněná struktura může být mnohdy podceňovaná, avšak je nanejvýš důležitá jako struktury předešlé, protože při práci v krajině musíme také myslet na to, co budou uživatelé cítit při procházení se v nově vytvořeném prostoru. Cílem je především dosáhnout pozitivních výsledků, a proto se v praxi často podnikají různé sociální průzkumy, kde se zjišťují vztahy obyvatel či těchto uživatelů daných prostorů k řešenému území.

3.1.2 Ovlivnění krajiny člověkem

Další kategorizací, kterou je třeba vzhledem k tématu této diplomové práce zmínit, jsou typy krajiny dle ovlivnění člověkem. Souvislost s tématem se dotýká především volby lokace v projektové části, protože řešené území se nachází v oblasti ovlivněné historickou událostí způsobenou právě člověkem.

Kolejka (2013) představuje několik typů krajiny rozdělených dle míry antropogenního vlivu. Nejprve krajinu rozděluje na přírodní a kulturní. Dva protipóly, mezi kterými se poté nachází celé spektrum dalších typů. Jako první Kolejka představuje samotnou přírodní krajinu. Je charakterizována jako zcela nedotčená člověkem. Takovou je téměř nemožné najít, protože antropogenní činnost je v současnosti všudypřítomná. Za přírodní krajinu tak Kolejka považuje především takovou, která byla dlouho nedotčena a opuštěna člověkem až do takové fáze, kdy se postupně navrátila do přírodního stavu. Jako příklady možné přírodní krajiny uvádí zejména extrémní stanoviště, jako jsou pouště či naopak polární a subpolární oblasti, dále tropické a subtropické lesy, mokřady a také i národní parky. U posledního zmíněného příkladu jmenuje u nás zejména Krkonošský národní park, Jeseníky či Šumavu.

Další kategorií je přírodě blízká krajina. Tento typ byl stoprocentně ovlivněn lidskou činností, která se opět odehrávala v minulosti a jednalo se zejména o aktivity agrární, například o stavbu kanálů, dále montánní, mezi které spadá těžba nerostných surovin, funerální, příkladem jsou hroby či mohyly, či militární, například příkopy. Přírodě blízká krajina může být tak opět charakterizována jako ovlivněná historickými událostmi, přičemž se následně vlivem sukcese postupně přibližuje stavu krajiny přírodní.

Následující produkční kulturní krajina je představena jako taková, kde převažují přírodní procesy a člověk jich využívá ve svůj prospěch. Konkrétně se jedná o produkci biomasy. Je však důležité dbát na poměr braní a dávání. Stále musí přesahovat množství produkovaných zdrojů nad jejich odběrem. Tímto typem krajiny Kolejka navazuje na předchozí dělení na struktury, především tak na sekundární a terciální. V rámci struktury sekundární se jedná zejména o plochy lesů a polí, které jsou zdrojem výše zmíněné biomasy. Proto se také tato krajina nazývá produkční.

Čtvrtým typem je krajina kulturní regulovaná. Dala by se zařadit pod jakousi podkategorii krajiny produkční kulturní, protože se jedná v podstatě o typ na stejném principu s přidáním zavedení nových procesů založených na vysoké hospodářské efektivitě. Kolejka tak uvádí jako příklady energetické či vodárenské vodní nádrže, skleníky či také některé rekreační plochy (například i golfové hřiště). Tento typ krajiny přispívá zejména pro sociální rozvoj člověka, jako je například životní úroveň či volný čas.

Posledním typem je kulturní technická krajina. Je popsána jako víceméně přetvořený přírodní rámeček krajiny. Navazuje na předchozí typ tím, že člověkem zavedené nové procesy a objekty jsou pod jeho plnou kontrolou. Jedná se tak o městskou, dopravní či těžební krajinu, která mnohdy využívá cyklických jevů přírody, jako je například sluneční energie, a v případě její absence se přizpůsobí nahrazením v podobě umělých zdrojů, zde konkrétně umělým osvětlením.

3.1.3 Krajina historická

Součástí tématu práce je zkoumání vývoje krajiny, který byl ovlivněn mnoha faktory. S tím souvisí také samotný vztah člověka ke krajině, a proč byla krajina pro člověka od minulosti důležitá. Sýkora (2009) ve své knize popisuje tyto cíle jako navázání na díla našich předků. Krajina nám od počátku poskytovala především možnost rozvoje zemědělství, čímž umožnila poskytnutí obživy nejen pro člověka, ale i následně jím domestikovaná zvířata. Byly vytvořeny různé systémy, jak z krajiny vytěžit co nejvíce.

Hájek et al. (2000) toto tvrzení doplňuje tím, že díky zdrojům, které nám krajina nabízela, jsme si jí začali více vážit a následně přizpůsobovat svému životnímu stylu. Předávaly se tradice, jak o krajinu pečovat a vznikala tak postupně jakýsi kulturní vzor, který by se dal nazvat stopami života agrárního věku.

Vedle hospodářského života se vyvíjel také život duchovní, který značně tvořil vztah člověka ke krajině. Hájek et al. toto popisuje jako „*evropskou tradici rostoucí z biblických kořenů*“. Náboženství zde mělo tehdy velmi podstatnou roli než v současnosti. Krajina byla přetvářena na základě symbolů a přesvědčení. Poskytovala prostor pro vyjádření pokory a úcty k Bohu. Proto vznikaly například křížové cesty, zastavení a další drobná krajinná architektura, která následně zanechala odkaz na tehdejší život. Taková bývala a stále je identita typické české krajiny.

3.1.4 Krajina kulturní

Jako první nám krajina od počátku poskytovala nejdříve zdroje pro základní životní funkce. Jakmile se člověk naučil s těmito zdroji pracovat, přešel na vlastní systémy, jak krajinu využít i na další osobně zaměřené účely, jako je například zanechání svého odkazu a snahu o vylepšení prostoru kolem sebe. Nacházel další způsoby, jak objevovat využitelné aspekty krajiny. Hájek et al. (2000) tento vývoj pojmenovává jako postupné poznávání světa očima člověka: „*Zprvu postýlka, v níž usínáme, pak místnost, kterou se pohybujeme a jež je prvním kontinentem, který pro sebe objevujeme. Pak byt nebo dům, který je pro naše zkoumání stále menší. S přibývajícím věkem se rozsah toho, co poznáváme, stále zvětšuje.*“

Dříve jsme si tak vystačili s málem, ale jakmile jsme začali objevovat, že je toho kolem nás více, přirozená zvědavost a touha nás přesvědčila, že můžeme najít mnohem více a lepších pokladů než v daném momentě máme. Toto se dá označit za klasické dobývání světa. Avšak co dělat po následném dobytí všech cílů? Hájek et al. tento přechod vnímání popisuje jako vyšší úroveň, kdy se vracíme ke svým tradicím a kořenům. Respektujeme minulost a postupy, které dříve utvářely náš svět a poučujeme se z nich.

3.1.5 Krajina umělecká

Pro představu vnímání krajiny z časového hlediska je třeba navázat na podkapitolu o krajině historické a kulturní a podívat se, jak se krajina a vztah člověka k ní měnily během toku času.

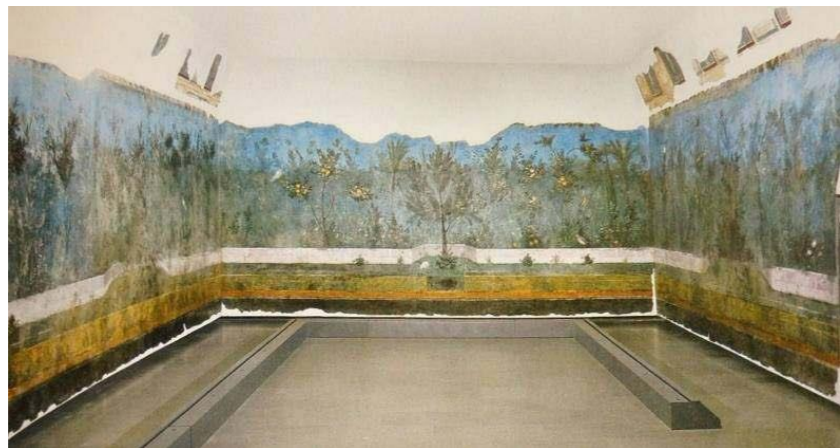
Barber (2004) v tomto případě pojal krajinu z umělecké stránky jako jakési vyjádření místa, které uživatel pozoruje z určité vzdálenosti a krajina je pro něj to, co právě vidí. Farina (2007) uvádí podobnou

definici, a sice že krajina je část země, kterou vnímáme a pozorujeme, přičemž se stále jedná o subjektivní úhel pohledu.

Barber (2004) následně rozděluje krajinu na venkovskou a městskou až idylickou a snovou. Představuje tento pojem z více konceptuálního pohledu. Součástí tohoto vnímání krajiny tak vyjadřuje pohled umělce, který si zároveň ve své tvorbě dovolí mnohdy vymýšlet a domýšlet krajinu tak, aby vypadala podle jeho představy. Toto přetváření krajiny souvisí také s faktem, že spousta obyvatel měst a velkoměst vnímá venkovskou krajinu právě tím idylickým pohledem, jelikož k ní nemají zcela osobní vztah, protože v ní nežijí. Avšak v tomto případě si jí mnohdy více užijí vzhledem k tomu, že za ní prchají, když si mnohdy potřebují odpočinout od rušného života.

Barber dále ve své knize popisuje počátky krajinomalby. Krajina nebyla z pohledu umění až do 17. století tolik podstatná vzhledem k zaměření převážně k náboženské tematice, historickým událostem či portrétům výše postavených osob. V 17. století se však pohled na svět začal měnit, člověk vnímal krajinu kolem sebe a chtěl ji zachytit. Umělci tak nacházeli inspiraci v tom, jaký svět skutečně byl a začali ho pozorovat.

Krajina se samozřejmě zobrazovala i před tímto milníkem, ale nebývala zcela hlavním motivem, spíše měla doprovodnou funkci v pozadí tehdejších maleb. V řeckém a římském umění byla součástí fresek, kde hlavní postavy byly zasazeny do prostředí přírody. Výjimečným příkladem malby zobrazující pouze přírodní motivy jsou fresky v Liviině vile, která je zaměřena na iluzi trojrozměrného prostoru. Prokop (2000) toto dílo popisuje takto: „celá zeď je vyzdobena perspektivně podaným sadem v plném květu, půvabné stromy s pestrobarevnými ptáky se tyčí až ke stropu a uprostřed tryská v trávě malá fontána“.

Obrázek 3: Freska – Liviina vila (zdroj: DocPlayer)

Poté nastala jakási odmlka až do 15. století do doby gotických maleb. Gotické umění se silně zaměřovalo na výše zmíněnou náboženskou tematiku, kde krajina působila jako doprovodný prvek, který ani nebylo důležité zaznamenat realisticky. Proto perspektiva, měřítko či volba barev ustupovaly stranou, až byly zcela vynechány.

Výjimkou v tomto případě byl německý malíř Albrecht Dürer, který již roku 1489, tedy ve svých 18 letech namaloval jeho neranější známý obraz akvarelové krajiny, který je zobrazen na obrázku 4. (Parramón & Quesada 2001)

Dürer se silně inspiroval přírodními motivy a ovlivnil tak další evropské umělce, kteří se jeho postojem touhy po poznání začali inspirovat. Jeho rukopis byl známý především jeho citem pro detail, použitím barev a celkovou schopností zachytit atmosféru daného námětu. Pro porovnání vývoje Dürerových uměleckých schopností byl přiložen jeden z jeho nejznámějších obrazů, Růžencová slavnost, který

zobrazuje náboženské motivy, kde se krajina nachází opět v pozadí. Je zde však velmi dobře vidět, jak bravurně zvládá zachytit jak přírodu, tak i první známky realisticky zobrazené anatomie člověka. (Silver & Smith 2011)

Obrázek 4: Albrecht Dürer – Saint John's Church (zdroj: WikiArt); obrázek 5: Albrecht Dürer – Růžencová slavnost (zdroj: Národní galerie Praha)

S nástupem výše zmíněného 17. století byla krajina hlavním motivem především pro vlámské a holandské umělce, kteří ji dokázali namalovat tak realistickým způsobem, že jejich díla spadají mezi nejznámější po celém světě. Tito mistři skutečně ovládali malbu realistické scenerie, ať se již jednalo o lesní, polní či vodní tematiku. Do děl byly postupně zapracovány i lidské postavy často v malém měřítku tak, aby krajina působila mohutně a velkolepě. Umělci často tvořili mimo svůj ateliér, aby zaznamenali výhledy, které potřebovali, pomocí skic, které byly následně předlohou pro pozdější tvorbu v ateliéru, či malovali přímo v plenéru, tedy venku. Dávali si záležet na správném rozvržení kompozice, měřítku a perspektivě. Tyto propozice by se daly přirovnat i k nynějším vizualizacím vztahujícím se k tvorbě projektů, kde se, ať už rukou či digitálně, snažíme zachytit nejlepší úhly pohledu a zajímavé výhledy tak, aby působily atraktivně a divák pozorující a zkoumající tyto vizualizace by se poté mohl vcítit přímo do prostoru obrazu, který malujeme. (Barber 2004)

Příkladem umělce 17. století orientujícího svou tvorbu také na krajinomalbu byl Peter Paul Rubens, který se zaměřoval na zachycení anglické krajiny. Mimo jiné jeho náměty byly velmi dynamické kvůli množství pohybujících se postav. Tento aspekt velmi dobře vyjadřoval typické znaky barokního malířství. Rubensův krajinotvorný styl následně inspiroval například Anthonise van Dycka, který byl také jeho učněm. Van Dyck pracoval jak s vodovými barvami, tak s oleji. Jeho rukopis byl jemný, avšak tyto náznaky velmi dobře zachycovaly, jak krajina vypadala. Styl jeho malby je zobrazen na ukázce obrazu s krajinou na obrázku 7. (Parramón & Quesada 2001)

Obrázek 6: Peter Paul Rubens – *The Andrians* (zdroj: NationalMuseum); obrázek 7: Anthonis van Dyck – *Wooded Landscape* (zdroj: The Morgan Library & Museum)

Krajina se tak následně stala nevyčerpatelným tématem pro holandské umělce, jako byl například Rembrandt van Rijn, anglické jako byl John Constable či Joseph Mallord William Turner, francouzské jako byl Claude Lorrain či italské jako byl Giovanni Antonio Canal, který se zaměřoval i na propojení města a krajiny. Velké oblibě se krajinomalba těšila především v období impresionismu, který byl nejprve společností zamítnut a zpochybněn, avšak nyní je vzorným příkladem pro další možnosti, jak zobrazovat krajinu. Claude Monet s jeho obrazem *Imprese, východ slunce* byl počátkem velké malířské revoluce expresivního rázu.

Obrázek 8: Joseph Mallord William Turner – *Conway Castle* (zdroj: The Hopkins Collection); obrázek 9: Claude Monet – *Imprese, východ slunce* (zdroj: MalováníKreslení.cz)

Již dle názvu díla vyjádřil, že na pozorovatele krajiny je také brán ohled, a to zejména na jeho vnímání a pocity, které v určitý moment zažívá. Monet následně ovlivnil další mladé revolucionáře, kterými byla známá jména jako například Manet, Pissaro, Degas, Renoir, Sisley, Cézanne a další. (Parramón 1996)

Seznam jmen by mohl pokračovat do nekonečna, protože právě taková inspirace je. Může být neomezená a čerpáme z desítek až stovek zdrojů. Navzájem se ovlivňujeme svými názory a necháváme se ve své tvorbě inspirovat tak, jak to dělali zmínění umělci. Krajina pro ně znamenala život, a tak v ní trávili mnoho času, nechali se oplývat její proměnlivostí a naučili se s ní pracovat tak, jak se i my učíme v krajinářské tvorbě, kde je hlavním zdrojem naší práce inspirace, vzhlížení a respekt vůči ostatním.

Jak píše Salaski & Gallo (2015), tato malba krajiny může vyústit až ve spirituální zážitek, protože malování je pro umělce často vyjádřením pocitů a otevřením se jakémusi vyššímu já, kdy má daný umělec velkou potřebu sdílet tyto momenty radosti a oslavovat krásu, kterou kolem sebe vidí.

Toť byly tedy počátky krajinomalby. Následovaly umělecké styly jako postimpresionismus, kde vynikal obzvláště jeden malíř, a to Vincent van Gogh. Jeho uchopení krajiny, styl malby, barevná paleta, a především obrazy plné emocí jsou pro jeho tvorbu charakteristické a snadno rozpoznatelné, a svým způsobem v podstatě vypráví určitý příběh. (Charles 2014)

S příchody více moderních stylů se umělci zaměřovali spíše na podstatu toho, co chtěli znázornit. Zobrazovali ty nejdůležitější linie či plochy, jak tomu bylo například u fauvismu, pro který je typickým zástupcem například francouzský malíř Henri Matisse. Fauvismus si již dovolil výrazně vybočit z reality a pro tento styl je tak typické používat barevnou paletu, která se jinak v přírodě nevyskytuje. (Parramón 1996)

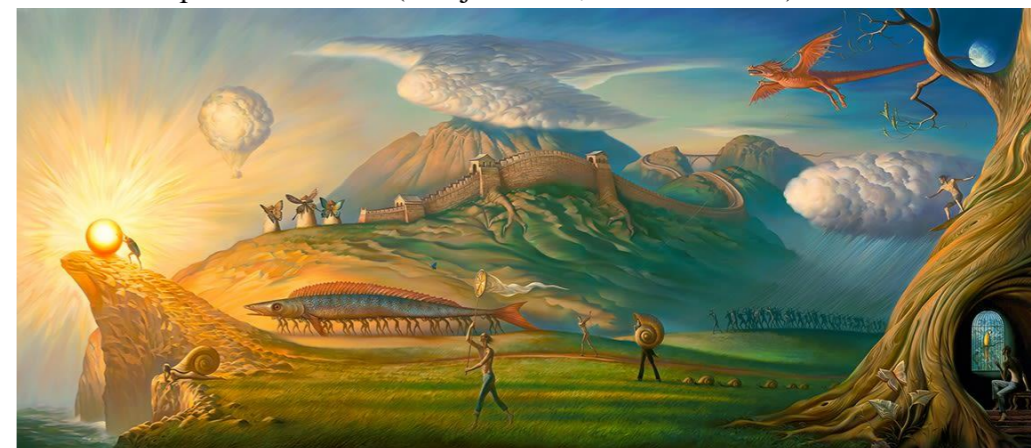

Obrázek 10: Vincent van Gogh – *Zelené obilí* (zdroj: Národní galerie Praha); obrázek 11: Henri Matisse – *Olive Trees* (zdroj: Pixels)

Z následujících stylů Bassie (2012) jmenuje například expresionismus, který v tomto případě popisuje jako spolupráci mezi člověkem a přírodou, a kde se krajina může opět zobrazovat například v pozadí Munchových velmi procítěných obrazů.

Surrealismus také přináší zajímavý pohled na krajinu, která je zcela jinak zobrazená než v předchozích stylech. Jak již název stylu vypovídá, krajina mnohdy není reálná, je zabalená do jakési snové atmosféry, a tak může působit tajemným dojmem s mnoha skrytými významy, čímž ovlivňuje vnímání diváka a nutí ho přemýšlet, co vlastně vidí. Snad nejznámějším představitelem tohoto směru je Salvador Dalí, který používá mnohdy dynamické motivy v kontrastu s klidnou krajinou. (Bohn 2002)

Zajímavým umělcem, který na Dalího navazuje podobným stylem, je ruský malíř Vladimir Kush, který sice již tvoří v současné době, avšak je možné ho přiřadit k tomuto směru, pokud se zaměříme na charakteristiku díla a ne na časovou souslednost. Kush pracuje s až pohádkově vizuálními prvky a krajina v jeho obrazech tvoří velmi podstatnou část. (zdroj: online¹, Vladimir Kush)

Obrázek 12: Vladimir Kush – *Human Way* (zdroj: Kush Fine Art)

Přesuneme-li se zas o kus dál v historii znázornění krajiny, její význam začíná upadat zejména z důvodu meziválečného období, kde spíše figurovala témata revoluce a myšlenky boje proti tehdejší době. Avšak stále se našly směry, které pracovaly s krajinou. Jedná se například o konceptuální umění, které působí dodnes. To je podrobněji rozebráno v následující kapitole o krajinářském gestu s různými příklady, jak do krajiny výtvarně zasáhnout a spolupracovat s ní.

3.1.6 Krajina nostalgická

„Pro nostalgii je typické, že pracuje s konfliktem nedokonalé současnosti a idealizované minulosti.“
(Hutcheon & Valdés 1998)

Tímto citátem se velmi dobře vyjadřuje celá podstata významu nostalgie. Dobrým příkladem jsou vzpomínky z dětství, kdy si pamatujeme zářivější barvy předmětů, příroda byla bohatší, stromy vyšší a vše kouzelnější. Jakmile však některá místa navštívíme po několika letech, nezdají se již být taková, jaká jsme je očekávali. Pohled na svět se nám změnil. Najednou si všímáme rušících prvků, chyb a nedokonalostí. Kam se poděl ten nádherný svět, který zde byl, když jsme byli malí? Pauknerová (2019) toto vnímání popisuje jako snění o minulosti, které se nenaplnilo. Avšak i přes toto menší zklamání si člověk uvědomuje, že taková je realita a současnost, a více si tak váží vlastních vzpomínek.

Pauknerová následně rozděluje nostalgii na dva typy dle druhu minulosti. Dříve zmíněná snová minulost se týká právě prožívání těchto pocitů, kdy fantazírujeme o tom, jak jsme se měli dobře jako děti a vážíme si těchto chvil. Tuto minulost bereme jako pozitivní. Druhým typem je minulost osobní, která se váže na vlastní prožitky spíše negativních pocitů a zážitků, kterými je například ztráta domova. Tento velký negativní efekt má poté větší dopad na psychiku člověka a je citově více prožíván. Zpravidla jsou negativní až depresivní stavy mnohem intenzivnější. S těmito fakty se pojí právě vnímání krajiny především z psychologického hlediska.

V této diplomové práci je toto téma velmi důležité, protože je úzce spjato s následující projektovou částí, kde je návrh situován v prostředí opuštěných vesnic. Tyto zaniklé vsi byly jistě dříve velice pozitivně vnímány a plny života. Bývalí obyvatelé měli pravděpodobně do určitých historických událostí krásné vzpomínky na tehdejší dobu. Po nuceném opuštění svých domů pravděpodobně vzpomínali s rozpolceným myšlením, protože se jim nabízela možnost přemýšlet o ideje, která zde panovala, ale i o ztrátě, kterou museli podstoupit.

Pro tvorbu v krajině ovlivněné určitou historickou událostí je důležité si uvědomit, že výše zmíněná minulost snová a minulost osobní, jsou podstatnými faktory, se kterými pracujeme neustále. Vždy se zde nachází dva protipóly. Obyvatel, který ztrátu zažil, má vlastní zkušenost a vlastní příběh, a pozorovatel, který o této době může pouze přemýšlet, jelikož ji sám neprožil. Avšak tento pozorovatel může data od obyvatele sbírat, poučit se a využít získané informace pro další účely, jako je například vytvoření projektů, které by respektovaly a napodobovaly dřívější atmosféru před negativními událostmi.

3.1.7 Krajina opuštěná

Řekněme, že poslední úrovní vývoje nostalgické krajiny je krajina opuštěná. Z pozitivního pohledu může díky ní vyniknout esteticky přírodní charakter samotného okolí. Příroda si sama dokáže poradit bez lidí. Je krásná, tichá, je zde klid, čas si plyne vlastním tempem. Každá krajina nemusí být hospodářsky využívána. A proto je tento typ tak jedinečný. Vytváří si vlastní systém, který dokáže samostatně fungovat. Díky absenci sídel poté tato krajina upoutá více na svou minulost než krajiny jiné. A jestliže jsou do jejího okolí zasazena různá vzpomínková místa, jako jsou například památníky, či i větší stavby, ruiny, zkrátka různé fyzické stopy po člověku, pak je dojem opuštěnosti mnohem intenzivnější. Tyto prvky pak opět snově připomínají, jaký zde byl život dříve a jaké důvody vedly k tomu, že byla krajina opuštěna.

Pauknerová (2019) se u tohoto tématu také zmiňuje o zapomínání a mizení paměti. Popisuje je jako přirozený proces, ke kterému lidstvo přistupuje se zcela očekávaným přístupem. V dnešní uspěchané době se spíše soustředíme na současnost a současné problémy, protože jich máme zkrátka hodně a stále je co

řešit. Tímto vlivem mnohdy zapomínáme na spoustu věcí a nevnímáme svět okolo nás. Bohužel se tak přistihneme v situaci, kdy strach ze zapomenutí často roste, protože i podstata paměti je důležitá. Neustále musíme zpracovávat nové informace, a tak ty ne tolik podstatné zapomínáme.

Řešením v takovém případě může být organizace. V krajině tento styl pracuje na stejný způsob. Jsou stavěny informační tabule, památníky, a předávány tak různé informace z kronik, knih, mapování až k návštěvníkovi místa, který si může připomenout, jak v minulosti vše skutečně probíhalo. Protože krajina se vyvíjí a bude se vyvíjet neustále i přes snahy ji zastavit v čase. (Cowley et al. 2015)

3.2 Krajinářské gesto

Krajinářské gesto je oproti pojmu krajiny zpočátku mnohdy obtížnější si představit, jelikož neexistuje přesná definice, která by shrnovala jeho význam. Někdy je potřeba mít filosofického ducha a nemalou představivost, aby bylo možné tento pojem charakterizovat. Možná právě tento fakt způsobuje jistý rozpor v uznávání a pochopení tohoto pojmu. Odsunuje ho do pozadí, protože se zdá být místy snový až nereálný.

Krajinářské gesto však naopak skýtá mnoho různých podob, jakým způsobem je možné pracovat s krajinou. Pod tento pojem spadá nespočet různých aspektů práce krajinářských architektů, ať už se jedná o malé prvky, jako je například mobiliář, kdy gesto uchopíme jako ovlivnění prostoru umístěním posezení, čímž dojde k odemčení nové možnosti, tedy si v tomto případě sednout a vnímat okolí z určitého pohledu. Toto místo následně dostává vyšší význam a může posloužit jako pozorovatelná okolní a ovlivní tak jistým způsobem vnímání uživatele. Chceme mu ukázat, že může své okolí sledovat z bezpečného místa, nabízí se mu možnost odpočinout si a relaxovat.

Následně je možné krajinářské gesto vnímat i z většího měřítka. Je-li rozděleno dle velikosti, pak nejmenším prvkem je již zmíněné posezení, tedy například lavička. Zkrátka malý prvek, který má však vazbu na své okolí, splňuje určitou funkci a má jistý význam. Krajinářské gesto většího měřítka bývá většinou komplexně řešeno především v návaznosti na krajinu. Jedná se například o soubor určitého počtu prvků rozmístěných v krajině. Příkladem takové kompozice u nás může být Lednicko-valtický areál, který právě velmi dobře pracuje s krajinou a různými pohledy na její okolí. Větším měřítkem jsou tak rozuměny rozsáhlé projekty, které vyžadují promyšlené analýzy a procesy, které spějí k úspěšně řešeným kompozicím nejen z estetického hlediska.

Prvky by se taktéž neměly vkládat do krajiny za zcela bezvýznamným účelem. Toto rozhodnutí by pak následně mohlo způsobit nefunkčnost kompozice a projekt by se zařadil mezi příklady špatné realizace, které byly již na začátku literární rešerše zmíněny. (Booth 2011)

Na druhou stranu volbu malých prvků je většinou stále možné napravit, pokud se nepovede. Jestliže se však realizují změny většího měřítka, nápravy mohou být náročnější hlavně z finančního hlediska. Vždy je třeba myslet dopředu, vytvořit několik variant a počítat se všemi možnostmi. Proto bývá obor krajinářské architektury vnímán jako časově dlouhodobý.

Dalším příkladem špatně řešeného krajinářského gesta je vysazení řady dřevin, která byla umístěna při výsadbě velmi blízko sebe, to je již velký problém. Z finančního hlediska se jedná o velké částky, protože se do rozpočtu započítávají ceny nejen za samotný rostlinný materiál, ale také za úpravu okolí výsadby, za výsadbu jako takovou a následnou údržbu (někdy se i údržba řadí mezi nadstandardní úkoly), přičemž při špatné realizaci se musí výsadba rušit a celý postup opakovat znovu. Tímto je drobně odbíháno od tématu, avšak i na tuto problematiku je zcela nutné myslet, protože právě prevence vůči těmto nechtěným výsledkům je v tomto oboru stěžejní.

Tato kapitola tedy shrnuje podstatu krajinářského gesta jako určitého zásahu do krajiny s tím, že nová kompozice v prostoru musí s krajinou jistým způsobem komunikovat. Proto jsou zde následně uvedeny některé příklady v praxi, kde se návrh soustředí na veškeré výše uvedené zásady. Kapitola tímto navazuje na předchozí kapitolu o samotné krajině, kde byla představena témata soustředící se na vnímání krajiny z různých úhlů pohledu, a jak ji vnímali umělci během svého působení v různých časových dobách. Je tedy navázáno na historii vnímání krajiny a uvádí se zde díla novější, která respektují paměť krajiny, a která jsou zasazena přímo do jejího prostoru.

Následující projekty jsou tedy land artového typu, který pracuje s materiály dostupnými přímo v okolí, do něž je navržen. Land art je Prokopem (2000) obecně vysvětlen jako dílo tvořené v prostoru přírody, přičemž podmínkou je, aby hotový projekt zapadal do prostředí organicky a neměl by ho nijak narušovat.

3.2.1 Krajinářské gesto ve formě land artu

Obrázek 13: *De Groene Kathedraal*, letecký snímek (zdroj: Reddit); obrázek 14: *De Groene Kathedraal* z pohledu uživatele (zdroj: vlastní archiv)

Ukázkou krajinářského gesta velkého měřítka provedeného ve stylu land artového projektu, který splňuje předpoklady pro dobře navržený a udržitelný návrh a zároveň je velice originálně proveden, je Zelená katedrála nacházející se ve Flevolandu v Nizozemsku. Autorem je nizozemský umělec Marinus Boezem. Zde hrají podstatnou roli pohledy na kompozici, protože nejlépe vynikne, když ji divák pozoruje ze shora, viz první fotografie, která je pořízena z pohledu letadla. Pozorovatel vidí tak obě verze katedrály najednou. První s vysazenými topoly v prostoru krajiny, která se na fotografii nachází vlevo, a druhou, která je jejím opakem, tedy vykáceným půdorysem totožné katedrály umístěným uprostřed lesní plochy. Při návštěvě tohoto místa z klasického pohledu na zemi uživatel vidí vše ze svého vlastního měřítka a může projektem volně procházet. Tím vzniká určitá komunikace člověka s krajinou a vyvolává v něm jisté pocity. Z osobního zážitku působí toto dílo velkolepě především svou přesností a dobrou volbou výsadby, protože topoly jsou typické pro svou štíhlost a výšku, čímž v tomto případě symbolizují sloupy gotických katedrál, které člověka uchvacují svou dokonalostí a stavbou do výšky. Dílo tak působí po vizuální stránce velmi přesvědčivým dojmem, a když v momentu návštěvy vysvitne i slunce, začne zajímavá hra světla a stínů. Zároveň je tento příklad podstatný z hlediska pozorování z určitých pohledů. Jak již bylo zmíněno, nejlépe funguje, když na něj pohlédneme shora, protože tak vynikne celý projekt a je okamžitě pochopen. Pokud tento projekt navštíví někdo, kdo o něm dříve nevěděl a vidí ho jen z pohledu na druhé fotografii, nemusí si zcela představit jeho podobu v půdoryse. Proto je třeba také dbát na pohledy samotného uživatele místa, jelikož půdorysné zobrazení málokdy uvidí.

Dalším umělcem je Patrick Dougherty, americký sochař, který taktéž tvoří svá díla v land artovém směru s ekologickým záměrem. Vývoj jeho typického stylu zaplétání stromových větví byl silně ovlivněn jeho zájmem o dřívější primitivní techniky stavění obydlí. Následně se začal věnovat nejprve menším projektům, které poté vyeskalovaly ve velká díla, na která bylo třeba dovážet množství stromků v několika nákladních vozech. (zdroj: online², Patrick Dougherty)

Fotografie níže zobrazují dva z Doughertových nejznámějších projektů. Prvním je *Just Around the Corner*, který se nachází v New Harmony v Indianě, přičemž Dougherty popisuje inspiraci ve vzniku

tohoto města díky utopické komunitě zvané Harmonists, která město založila. Město je dodnes známo díky své unikátní architektuře. Druhým příkladem je projekt *Running in Circles*, který se nachází na ostrově Langeland v Dánsku. Dougherty popisuje své pozitivní zážitky z návštěvy ostrova, kde následně navrhuje projekt zasazený do stromořadí. O stromy se opírá vítr a Dougherty ho chce znázornit pomocí svého charakteristického rukopisu. Vzniká tak dynamické až kinetické dílo spolupracující s přírodními živly. (Dougherty 2010)

Obrázek 15: Patrick Dougherty – *Just Around the Corner* (zdroj: Patrick Dougherty); obrázek 16: Patrick Dougherty – *Running in Circles* (zdroj: Patrick Dougherty)

Jak píše Newman (2015), Doughertova díla jsou zaměřena taktéž na propojení emocí. Pracuje s místním a známým materiálem, kterým je převážně dřevo, jež vyniká především svou ohebností, čímž přispívá k inspiraci vymýšlení různých variací, jak s ním pracovat. Součástí knihy jsou i citace některých studentů, kteří byli součástí samotné realizace jedné z instalací zvané „Deep in Heart“. Projekt byl realizován na počest 125. výročí Texas A&M University-Commerce. Meagan May, která studovala obor zaměřený na historii umění, popisovala tento projekt jako výjimečný zážitek, jež velmi pozitivně ovlivnil její pohled na umění. Díky možnosti realizace se nejen ona, ale i další studenti naučili jinou cestu, jak tvořit v krajině. Jane Cornish Smith naopak popisovala náročnější začátky, především základy upevnění těchto děl. Avšak výsledek stál za to. Tyto názory jsou zmíněny především z toho důvodu, že i tvoření projektů není jen o návrhu, ale také o vzájemné spolupráci. Na projektu se podílí velké množství lidí, kteří jsou následně součástí něčeho výjimečného a emoce a požitky z projektu si tak odnese nejen pouze divák, ale i člověk tvořící toto dílo. Následující fotografie zobrazují tento projekt, na kterém se studenti podíleli. První fotografie ukazuje průběh realizace a druhá již konečný výsledek.

Obrázek 17: Patrick Dougherty – *Deep in Heart*, realizace (zdroj: Newman 2015); obrázek 18: Patrick Dougherty – *Deep in Heart* (zdroj: Newman 2015)

Krajinářské gesto samozřejmě nemusí být vždy tak velkolepě pojato. Toto jsou pouze příklady, jak se dá pracovat s velkým prostorem v otevřené krajině, který chceme určitým stylem obohatit, a přitom pracovat s místními zdroji.

Mezi nejčastější gesta v krajině u nás se můžeme zaměřit i na různé obnovy krajiny například po určitých historických událostech jako tomu je v případě této diplomové práce. Krajinářské gesto tak pojme význam jako obnovený náhled do minulosti. Konkrétním příkladem mohou být starší mapové podklady, které zobrazují různé historické cesty, jež postupem času zanikly. Obnova těchto cest je jednou z variant krajinářského gesta. Při dalších analýzách můžeme vyhledat původní druhy dřevin, které zde dříve stály, a následně je zasadíme jako doprovodnou zeleň ve formě různých alejí či stromořadí. I tento pohled může vyjadřovat určité gesto, protože jak již bylo zmíněno dříve, gesto lze pojmout různými způsoby – obnovou historických cest, výsadbou původních druhů či výsadbou zaměřenou dále na biodiverzitu, barevnost, strukturu, dynamiku apod. Krajinářské gesto je opravdu proměnlivý pojem, pod kterým si každý může představit mnoho variant provedení.

3.3 Sukcese

Vzhledem k tomu, že se projektová část této diplomové práce zabývá územím, které si prošlo náročnou minulostí a velkými změnami v krajině, je nutno projekt také doplnit o trochu teorie týkající se takovýchto změn. Oblast, na kterou je projekt zaměřen, byla silně ovlivněna procesem, kterému se říká sukcese. Novotná (2001) ji popisuje právě jako změnu v krajině. Tento proces je především dlouhodobý a neopakující se. Mnohdy lze také již předpovídat, že k ní časem dojde, pokud není určité místo delší dobu udržováno.

Faktory, které vývoj sukcese ovlivňují, jsou převážně přírodního charakteru, jelikož nastávají především, když ustane lidská činnost. Jedná se například o vliv půdy, vody a zejména rostlin. Rostlinný vývoj je také v těchto případech vizuálně nejvíce patrný. Může se projevit například změnou přítomných druhů rostlin. Jedná se tak o nové rostliny, které jsou místy invazivní, odolnější a následně vytlačí původní druhy, které již změny krajiny nezvládají. (Trnková 2014)

Míchal (1994) taktéž vysvětluje definici sukcese jako vývoj či evoluci krajiny: „*evoluce je zvláštní hra, v níž jedinou výhrou je nevypadnout ze hry*“. Tato evoluce dle jeho slov vyjadřuje jakýsi přírodní výběr, kde se právě dominantní druhy rostlin a populace vlivem času a změn podmínek geneticky modifikují a adaptují, aby přežily v nových podmínkách a jiné druhy, které ustupují a nezvládají probíhající změny, následně mizí.

3.3.1 Progres a regres

Míchal (1994) ve své knize poté představuje procesy zvané progres a regres. Progresivní změny, také zvané jako vzestupné, zajišťují zachování systému a organizovanost. Již podle názvu jsou tyto změny především pozitivního charakteru a přispívají ke správnému vývoji krajiny. Změny regresivní, tedy sestupné, jsou zcela opačné a narušují uspořádanost tohoto systému. Konflikt těchto protikladů je poté hybnou silou sukcese, kdy organismy představující progresivní pól budují svůj ekosystém tak, aby fungoval, a síly regresivního pólu jsou jeho narušiteli. Pro přiblížení se jedná o boj organismů se silami, jako jsou například energie záření, toxické látky a další přírodní síly jako voda, vítr či oheň, ale také i paraziti. Aby byla ekologická stabilita uchována, je třeba se s tímto působením sil vyrovnávat tak, aby nedošlo k destruktivním účinkům narušujícím existenci ekosystému.

3.3.2 Typy sukcese

Jako další dělí Míchal (1994) sukcese na dva typy. Prvním je sukcese primární. Ta představuje dlouhodobý proces trvající i několik staletí, kde dochází k pomalým změnám prostředí, které ještě nebylo ovlivněno místními organismy, avšak postupně zde začínají zasahovat spontánně se vyvíjející společenstva. Uvádí tak například morény po ústupu ledovců, či vyplňování mělkého jezera sedimenty, až může na tomto původním místě nastat vznik luk a lesů.

Sukcese sekundární je naopak relativně krátký a rychlejší vývoj, ve kterém se obnovují stádia primární sukcese. Tato stádia se obnovují především poté, co jsou zasažena určitými přírodními faktory, jako je například záplava, vichřice či požár. Samozřejmě zde spadá mimo přírodní faktory také lidská činnost. Jedná se tak o lesní paseky, opuštěná pole, či nekosené louky.

Veškeré tyto změny mohou následně dopomoci k vyšší odolnosti rostlinných společenstev i ekosystémů vůči vnějším zásahům.

Na předchozí typy lze navázat poslední fází sukcese, která je označována jako „klimax“. V této fázi je již krajinu nemožné obnovit. Ustává produkce biomasy a živiny vázané v této biomase taktéž. S tím se uzavírají i veškeré minerální koloběhy. (Míchal 1994)

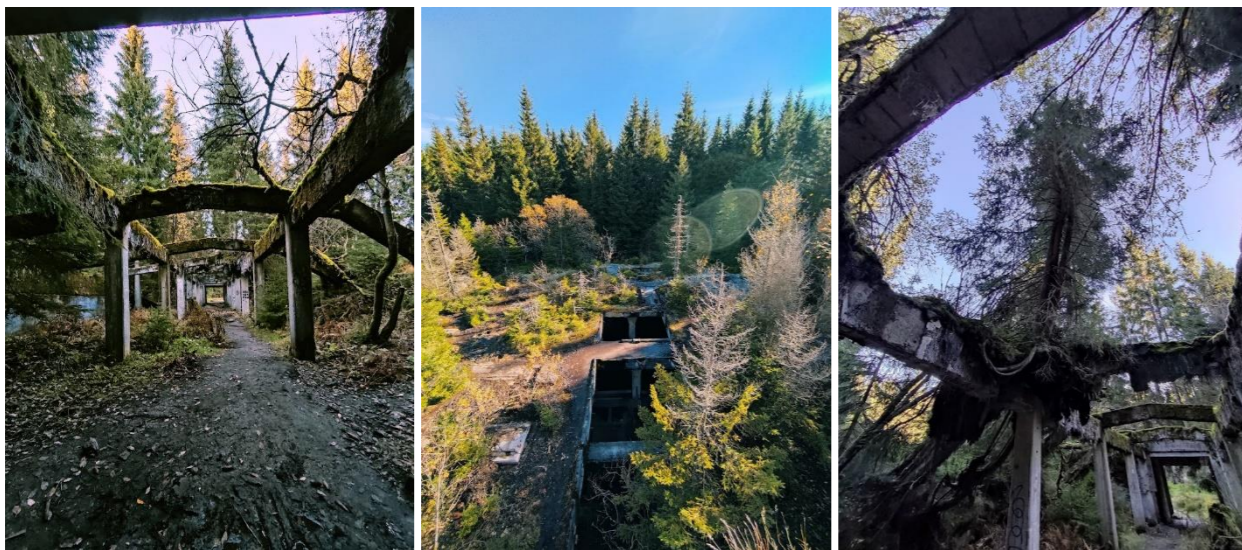
3.4 Fenomén jménem urbex

Součástí této diplomové práce je i samostatná kapitola věnující se pojmu „urban exploration“, zkráceně urbex, v doslovném překladu značící prozkoumávání měst. (Mott & Roberts 2013)

Havlíková (2015) definuje tento fenomén jako průzkum míst, která vznikala lidskou činností, přičemž kvůli různým důvodům byl provoz těchto míst zastaven, místa chátrala a následně podléhala postupným stádiím sukcese. Jedná se o místa, kde se v podstatě zastavil čas a příroda si je jistým způsobem bere zpátky.

Průzkumníci, kteří se také nazývají „urbexeři“, by neměli do těchto míst nijak násilně zasahovat a měnit je. V rámci těchto průzkumů je důležité respektovat minulost a jediné, co si mohou odnést, je nepopsatelný zážitek, který mohou zaznamenávat například pomocí fotografií. Vznikají tak celé příběhy různých opuštěných obytných domů, sanatorií, dolů či nádraží.

Následující fotografie z vlastního archivu pochází z oblíbené urbexerské lokality v Čechách, která zanikla po druhé světové válce. Jedná se konkrétně o starý cínový důl na pohraničí s Německem, který je dobrým příkladem souznění místa zakletého v čase a přírody. Přesné jméno lokality nebude jmenováno, protože jedním z pravidel urbexu je nejmenovat místa především z důvodu častého vandalizmu, udržení nízké návštěvnosti a také tajemné atmosféry. Jsou k dispozici však různé stránky a diskuzní fóra, kde si urbexeři vzájemně doporučují místa k prozkoumání, protože si důvěřují jako jedna velká komunita. (Mott & Roberts 2013)

Obrázek 19: Fotografie starého cínového dolu 1 (zdroj: vlastní archiv); obrázek 20: Fotografie starého cínového dolu 2 (zdroj: vlastní archiv); obrázek 21: Fotografie starého cínového dolu 3 (zdroj: vlastní archiv)

Najde se mnoho nechápajících lidí, kteří nad touto vášní kroutí hlavou. Proto je potřeba také vysvětlit především důvod, proč je urbex tak populární. Faiglová & Havlíková (2015) ho zdůvodňují uspěchanou realitou. V současné době se málokdy zastavíme a pozorujeme svět okolo. Při vstupu do místa, kde čas neexistuje, může člověk pouze být a vnímat, co zažily zdi a pokoje kolem něj. Prochází se tichým lesem mezi rozpadajícími se základy budov a přemýšlí, jak tu lidé žili v minulosti před určitými událostmi, které je vyhnaly pryč od tohoto místa. Urbex se dá označit jistým způsobem až za spirituální spojení s historií. Z počátku se může zdát děsivý, temný a ošklivý, avšak mnohdy je tato tajemná tvář urbexu lákavá, až přeroste v hledání dalších míst a podnikání výletů, které rozbuší každé urbexerské srdce. Faiglová & Havlíková ho nazývají prcháním za „opuštěnou krásou“.

3.4.1 Urbex jako návrat do dětství

Luke Bennett (2010) se ve své práci věnuje motivům, které prvně vedly člověka k samotnému objevování. Mnozí mohou tvrdit, že je tento fenomén naddimenzovaný a přehodnocovaný, avšak není to právě převzatá zvědavost z dětství? Bennett tímto tvrzením navazuje na Edensora (2005), který popisuje tento fakt jako obyčejnou dětskou zvědavost. Již od mala jsme měli potřebu vše znát, vědět a prozkoumat. Je to v podstatě jakási hra či výzva se podívat do míst, která mají tajemnou atmosféru a něco skrývají. Nechápat se toto objevování zdá dětinské, nadšencům naopak nostalgické až melancholické.

Bachelard (1969) také vysvětluje jistý psychologický fakt, kdy si člověk vytvoří vztah s určitým místem v krajině. Může se tedy jednat opět o spojení dětské vzpomínky s místem, kde jsme si dříve hrávali jako malí, a toto místo má tedy pro nás velký citový význam. S tím souhlasí i Day (2006), který popisuje, jak nám některá místa připomenou dětské vzpomínky nejen vizuálně, ale i pomocí jiných smyslů, jako jsou například doteky (struktura omítky apod.) a vrátíme se tak v čase.

Říká se, že bychom neměli řešit minulost, avšak nelze opomenout její existenci. Tak vzniká samotný vztah člověka ke krajině a přetváří krajinu v něco, co pro nás hodně znamená a chceme to jistým způsobem zachovat nejen v našich vzpomínkách.

3.4.2 Urbex jako pohled do historie

Urbex tedy není pouhou aktivitou prozkoumávání míst, ale jedná se o celou síť vzájemně se propojujících aspektů, které poté tvoří již zmíněný vztah mezi člověkem a krajinou.

Holmes (2009) následně nabízí vlastní pohled na tuto aktivitu jako na nostalgické propojení s historií a popisuje zde důležitost přítomné atmosféry až ve formě genia loci, o kterém bylo psáno v kapitole o krajině. Nejen samotné místo, ale i předměty zde se nacházející nesou vyšší význam, jelikož jsou součástí historie místa a vyjadřují, řekněme, jisté spojení s duchy minulosti. Právě tento fakt, že se člověk nachází uprostřed místa, které zanechalo takové stopy, budí v člověku dávku adrenalinu a nadšení. Holmes tak vysvětluje, že historie nemusí být nezábavný předmět, ale pokud jdeme naopak přímo do terénu a zažijeme ji na vlastní kůži, může se jednat o výjimečný zážitek.

Lanyado (zdroj: online³, The Guardian) v této souvislosti ve svém článku hovoří o zachyceném momentu v čase. Právě ta skutečnost, že se po určité události čas zastaví a nám se nachází možnost sledovat toto místo tak, jak bylo zanecháno, je jako vstoupit do fotografie, jejíž snímek si stále zachovává původní stav, avšak jsou na ní patrné známky stáří. Lanyado jako příklady tohoto momentu jmenuje interiéry industriálních budov, kde je zaznamenán moment, kdy došlo k bankrotu, což se tak podepsalo ve zdejších prostorech. V opuštěných kancelářích se válí množství papírů po podlaze, na stolech jsou hrnky se stopami po kávě či s rozpuštěnými čajovými sáčky a leží zde poznámky k dokumentům, jejichž věty nebyly nikdy dokončeny. Jak Lefebvre (1996) tvrdí, jde v podstatě o jakési čtení historie města. Jako kdyby tyto stopy života byly otevřenou kronikou, která má však místy vytržené stránky, a tak se snažíme rozluštit, co se vlastně stalo.

Jedná se zkrátka o prostory, jež nám jsou v běžném životě známé a v nichž se mnoho z nás pohybovalo. Je pak zvláštní si představit, že kancelář, ve které člověk pracuje, a do které chodí každý den, může být jednoho dne náhle opuštěna a ponechána napospas času. A pokud je tato myšlenka následně rozvedena dále, tuto chátrající kancelář navštíví po mnoha letech nadšenci do urbexu, kteří budou přemítat nad tím, jaký jsme tu vedli v našich dobách život.

3.4.3 Urbex jako další smysl života

Jednou z hlavních motivací, proč se vydávat na místa urbexového charakteru je únik z reality. Kromě Faiglové & Havlíkové (2015) byla tato myšlenka popsána také dříve. Augé (1995) ve své knize popisuje urbexové průzkumy jako řešení vůči záplavě informací, kterým musíme každý den čelit. Jelikož je těchto informací mnoho, postupně ztrácí smysl a člověk přemýšlí, jak si od nich odpočinout a jistým způsobem na chvíli „vypnout“. Občas je potřeba si myšlenky uspořádat, proto lidé volí různé možnosti, kam a jak mohou utéct od každodenního života a načerpat znovu energii. Jedná se v podstatě o takové spojení výletu do krajiny a procházky v muzeu, kdy, jak již bylo mnohokrát řečeno, se propojí krajina s historií.

Tímto se dá navázat pojmem „romantický turismus“, který Urry (2002) charakterizuje pomocí dvou typů. Prvním je romantický pohled, který vyjadřuje osamění, intimitu a v podstatně osobní spirituální vztah mezi člověkem a pozorovaným objektem. V takovém případě cítíme určité spojení například s historickými budovami, předměty, obrazy a přemýšlíme, čím si prošly při jejich vzniku. Snažíme se vcítit do tehdejší atmosféry. Druhý typ se v doslovném překladu nazývá sběratelský. Pro tento typ je potřeba větší množství lidí, kteří následně vytvoří jeho atmosféru a vnímání. Jedná se tak o rozdíl z osobního a více sociálního hlediska, kde se naopak shoduje více lidí stejného názoru.

3.4.4 Urbex jako výzva

Augé (1995) rovněž popisuje typické znaky této moderní doby, kdy je člověk vystaven jakémusi digitálnímu světu, je odkázán na technologie a vše je rázem dostupnější. Tím, že je život takto zjednodušován, přichází ale často postupně o radost něco dokázat a dobýt. Vyžaduje od života výzvy. Proto urbex v mnohých vytváří nový význam, protože součástí těchto průzkumů bývá často vyžadována určitá fyzická dovednost jako například u komplikovanějších vstupů do objektů či obezřetnost a okamžitý reflex, kdyby nastala nějaká nehoda. Myšlenka, že je třeba na tyto věci myslet, probouzí v člověku jisté vzrušení a adrenalinový nával. Augé tuto nadšenost a aktivitu popisuje tak, jako kdyby byla součástí dalších zájmů. Můžeme dávat energii do urbexu stejným způsobem, jako ji dávat do sbírání známek, zájmu o módu či jiných koníčků. Je především důležitý vzájemný respekt, protože každý je jiný a každého nabíjí něco jiného.

Urbex tak skýtá mnoho možností, jak posílit smysly a uspokojit touhy po dobrodružství. Dodge (zdroj: online⁴, University of Manchester) tyto pocity přirovnává k počítačovému „hackingu“, kdy hecker v podstatě otevírá nové možnosti, které jsou ostatním nepřístupné. Urbex v tomto případě otevírá okna a dveře novým zážitkům, které se málokomu naskytnou. Pak se jedná o situace buď symbolické, pomocí kterých si urbexer odnese zážitky například v podobě fotografií, či fyzické, u kterých se jedná o samotnou návštěvu místa a prozkoumávání spolu s manipulací předmětů dlouho nepoužitých. Virilio (1997) tak například jmenuje z vlastních zážitků nezapomenutelné momenty, kdy si dovolil přespávat v jedné posluchárně na Sorbonně či snídal v opeře. Jedná se tak o nevšední zážitky, na které si člověk po čase vzpomene a pousměje se nad nimi.

Když už byla řeč o technologii a počítačích, urbex je velkou inspirací také pro počítačové hry či hororové filmy většinou s postapokalyptickou tematikou. Tímto působí opět vzájemná inspirace. Urbexové objekty inspirují tvůrce pro vytváření her a filmů a naopak hry a filmy poté inspirují urbexery k prozkoumávání míst, čímž si plní osobní zážitky z her. Wilson & DeMaria (2003) tak odůvodňují potřebu jistého fyzického zážitku při těchto terénních průzkumech území, kdy člověk prvně nalezne opuštěné prostory starých budov zasazených v divoké krajině. Tato kombinace pak působí jako zcela jiný

svět, urbexerovo srdce se rozbuší a on sám přemýšlí, co by se mohlo skrývat za dalším rohem. Navrací se tak mnohdy do minulosti, tedy již výše zmíněného dětství či dospívajících let, kdy byly hry typu „*Dungeons & Dragons*“ vysoce populární.

Právě tyto veškeré aspekty jako začátky prozkoumávání okolí v dětství, dobrodružné hry v dospívajícím věku, touha po úniku z reality a proudící adrenalin v žilách při stoupaní a lezení po objektech, jsou klíčové vlastnosti pro výjimečné zážitky z výletů za urbexem. Nyní se nabízí otázka, zda je urbex pouhá procházka skrz opuštěnou halu či zcela komplexní svět plný tajemství objevovaných při každém dalším kroku vpřed.

4 Zhodnocení podkladových údajů

Tématem této diplomové práce je vytvoření ideové kompozice krajinářského gesta, která je následně umístěna do krajiny a jistým způsobem s ní komunikuje a vytváří určitý vztah. V rámci těchto aspektů je dosaženo jistých výsledků, které jsou taktéž ovlivněny i vztahem uživatele k místu, vzhledem a působností okolního prostředí. Bylo nutné dbát nejen na historickou stránku místa, která je zde velmi podstatná, ale i ekologický rozvoj místní krajiny. Vzhledem k výběru místa je třeba řešené území nejen představit, ale i poukázat na jednotlivé analýzy, které toto místo charakterizují a udávají určitá pravidla, která je nutno dodržet, aby působnost celkové kompozice dávala smysl nejen z estetického hlediska, ale i v rámci funkčnosti a použitelnosti.

4.1 Analýzy

Jak bylo již výše vysvětleno, pro zpracování návrhu je nutné si zjistit jednotlivé charakteristiky území, které popisují, jak například místo vypadalo v minulosti, jaké podmínky zde panují, kde se co nachází apod. Tyto analýzy poté slouží k orientování se v území, vymezují, jak se chová a jak se chovat naopak k němu tak, aby byl návrh úspěšný, správně řešený a splňoval podmínky, které jsou zde vyžadovány.

4.1.1 Představení území

Pro zpracování projektové části bylo vybráno okolí bývalé osady Rabov (německy Rappauf), která se nachází na západě České republiky poblíž německých hranic. Řešené území je součástí CHKO Český les. Dle katastru nemovitostí se jedná o parcely č. 1367, 1368, 1595/15, 1595/17, 1595/29. Území se skládá převážně z pozemků s trvalým travním porostem a pozemků lesních. (zdroj: online⁵, ČÚZK)

Obrázek 22: Umístění území na mapě (zdroj: Geoprohlížeč)

4.1.2 Mapování území

Nejstručnějším popisem pro minulost zaniklé osady Rabov je, že tato soustava domů měla v podstatě krátkou životnost a důvodem jejího zániku byla změna hraničního pásma po druhé světové válce, tedy po roce 1945. (zdroj: online⁶, Zaniklé obce).

Rabov se nacházel mezi rovněž zaniklou vsí Václav (německy Wenzelsdorf) a obcí Pleš (německy Ploss). Údajně se v okolí nacházela i tzv. Plešská sklárna, podle zdroje Zaniklé obce, působící od roku 1718. Ukazatele v místě Pleše popisují její působnost již od roku 1573 (fotografie ukazatele se nachází v kapitole Fotodokumentace říjen 2022). Vyráběno zde bylo například tabulové sklo, okenní čočky či knoflíky. Sklárna poté zanikla v roce 1747 a nebyla již pod zdrojů obnovena, i když byla zaznamenána na mapách z I. vojenského mapování, tedy z období mezi roky 1764-1768.

Co se týče samotného Rabova, v roce 1838 sestávala osada z pěti domů. Před nástupem druhé světové války byl celkový počet usedlostí šestnáct. Po válce byla bohužel veškerá obydlí zničena. (zdroj: online⁷, Příběhy Sudet).

V pozdější fotodokumentaci je poukázáno na jen velmi nepatrné zbytky po osadě. Náhodný kolemjdoucí procházející územím by bez informační tabule o názvu bývalé vsi mohl tyto pozůstatky snadno přehlédnout.

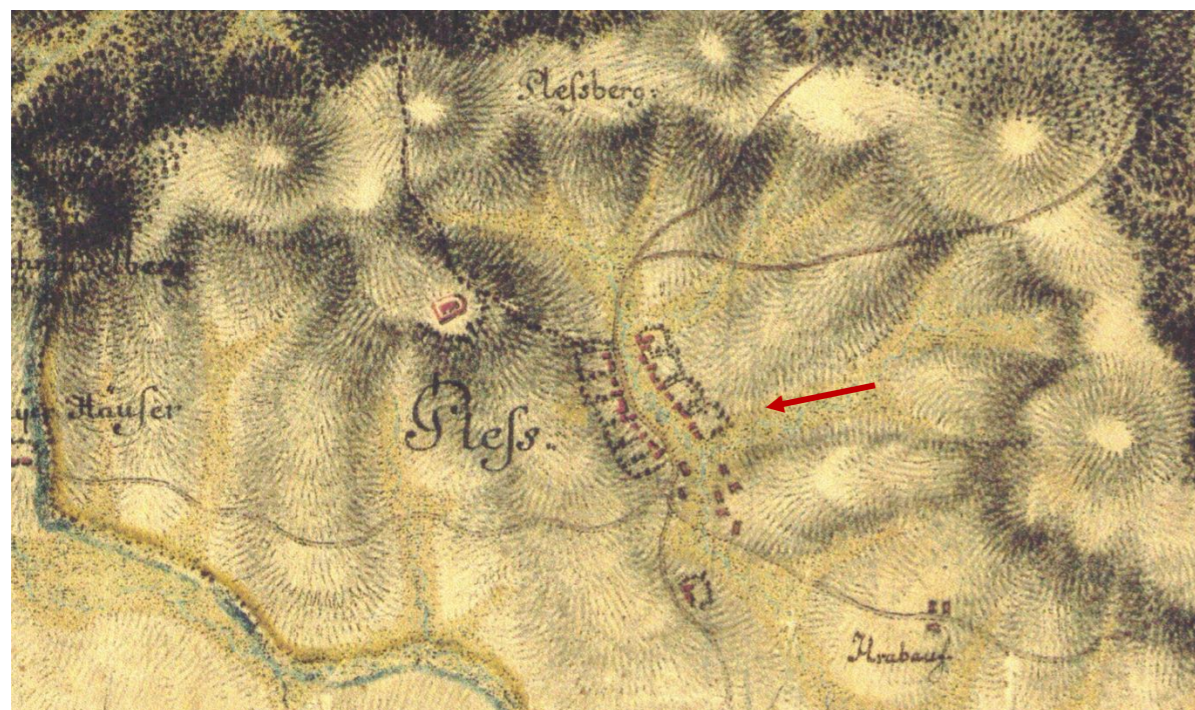
Nyní je tato část věnována mapovým zobrazením, kde se nacházelo řešené území, a jak se v čase změnila jeho podoba.

Obrázek 23: Müllerovo mapování z roku 1720 (zdroj: Oldmaps – Staré mapy)

Müllerovo mapování zobrazuje kromě topografických údajů například i zaniklé usedlosti, což se v případě konkrétního vybraného území pro tuto diplomovou práci velmi hodí. Toto mapování zde zobrazuje vcelku podstatné údaje. Jsou zde zobrazeny velikostně spíše větší obce, tudíž je zde vidět dříve zmíněná obec Pleš (červená šipka), která s Rabovem sousedila. Důvodem zobrazení je právě provoz místní sklárny (proto symbol skleněné číše), tudíž produkce skla v tomto území hrála podstatnou roli. Sklárna podle zdrojů fungovala již od 16. století, v následujícím století byla kolem ní postavena samotná osada Pleš. Pro vysvětlení, Pleš je také zaniklá obec, avšak byla znovu postavena stejnojmenná samota kousek od místa pozůstatků. (zdroj: online⁸, Zaniklé obce).

Další symbol, který je zde zobrazen, je malý kříž, který je ve vysvětlivkách v legendě popsán jako místní kostel. Současně se jedná o pozůstatky kostela svatého Jana Křtitele v podobě zděných základů v prostoru místního hřbitova, který je nyní stále funkční a udržovaný. Součástí Pleše byl také kostel svatě Panny Marie Pomocné, jehož základy se bohužel nedochovaly.

Obrázek 24: I. vojenské mapování z roku 1764-1768 a 1780-1783 (rektifikace), měřítko 1: 28 800 (zdroj: Oldmaps – Staré mapy)

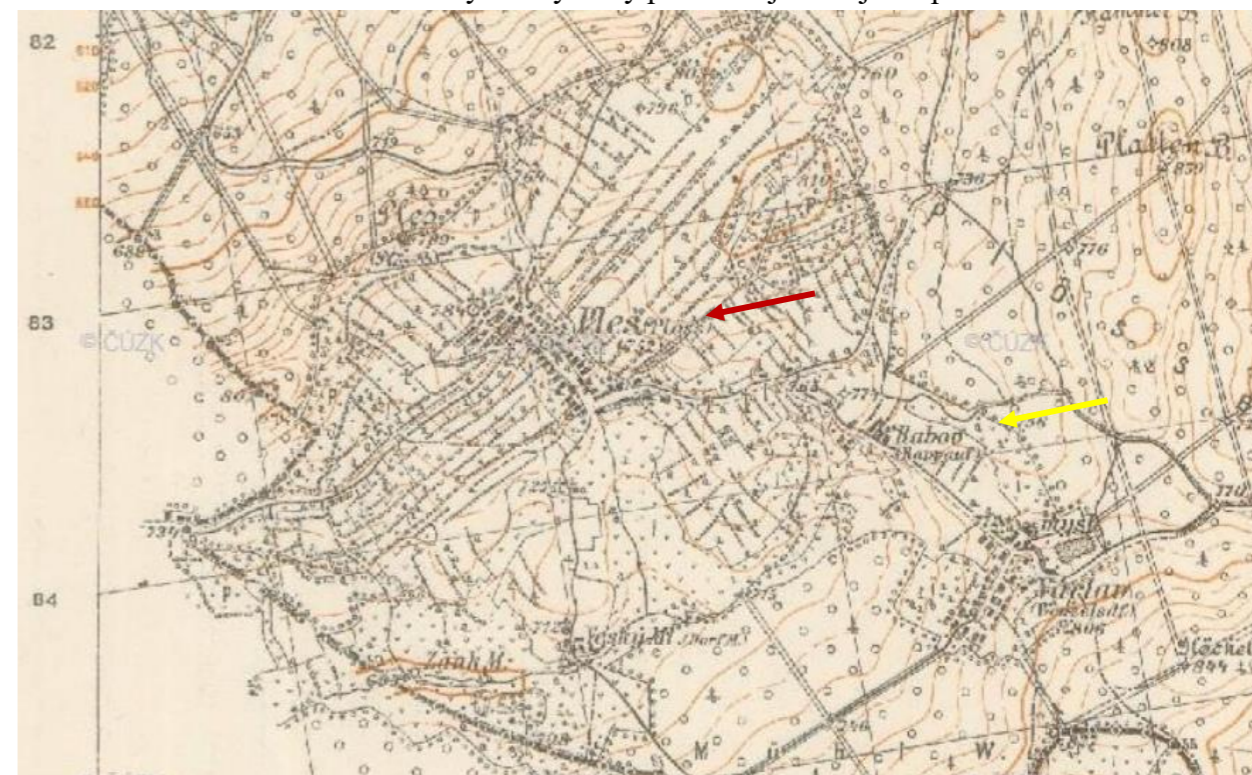
Toto zobrazení je již detailnější, vychází z předchozího Müllerova mapování. Je zde zaznamenán počet domů s jejich rozestavením, a především důležité cestní síť, hranice a vodní toky. Je zde tedy patrné propojení jednotlivých usedlostí. (zdroj: online⁹, GEOLAB)

Obrázek 25: II. vojenské mapování z roku 1836-1852, měřítko 1: 28 800 (zdroj: Oldmaps – Staré mapy)

Ve druhém vojenském mapování je žlutou šipkou již zobrazena ves Rabov ještě pod německým názvem Rappauf. Nachází se tedy mezi Pleší, která se opět plošně rozrostla, a Václavem. V tomto

zobrazení jsou už od pohledu rozeznatelné účely jednotlivých ploch, například lesní či travinné porosty, jejichž podoba či rozměr se do současnosti budou sice měnit, ale určitá kostra stále zůstává. V porovnání s předchozím zobrazením se cestní síť vymezily na ty podstatnější a nejvíce používané.

Obrázek 26: III. vojenské mapování z roku 1877-1880, měřítko 1: 25 000 (zdroj: Archiv ČÚZK)

Třetí vojenské mapování je již o mnoho detailnější. Zaměřuje se spíše na technické zobrazení než barevné a estetické, jak tomu bylo u předchozích map. Dané území nemá přímo podklady z tohoto mapování, avšak archiv ČÚZK nabízí topografickou sekci, která zobrazuje dané území již pod českými názvy. Pleš je plně rozvinutá obec. Cestní síť je opět jistým způsobem upravena na nejdůležitější a nejpoužívanější cesty.

Obrázek 27: Letecký snímek z roku 1947 (zdroj: Národní geoportál INSPIRE)

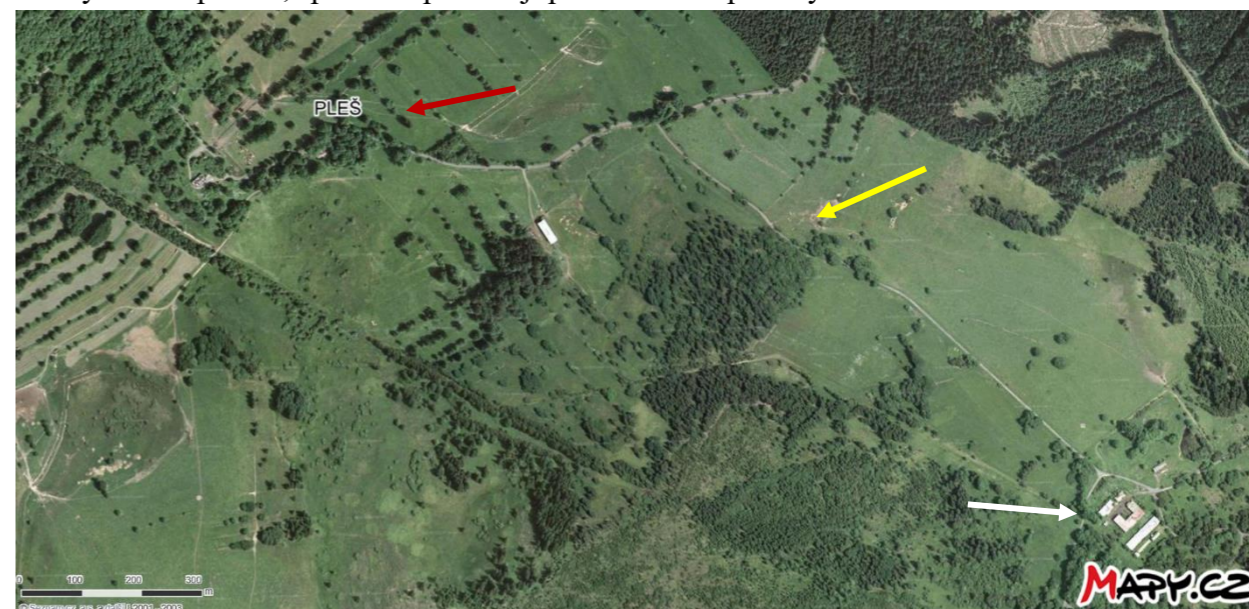

Obrázek 28: Letecký snímek obce Pleš z roku 1947 (zdroj: Zaniklé obce)

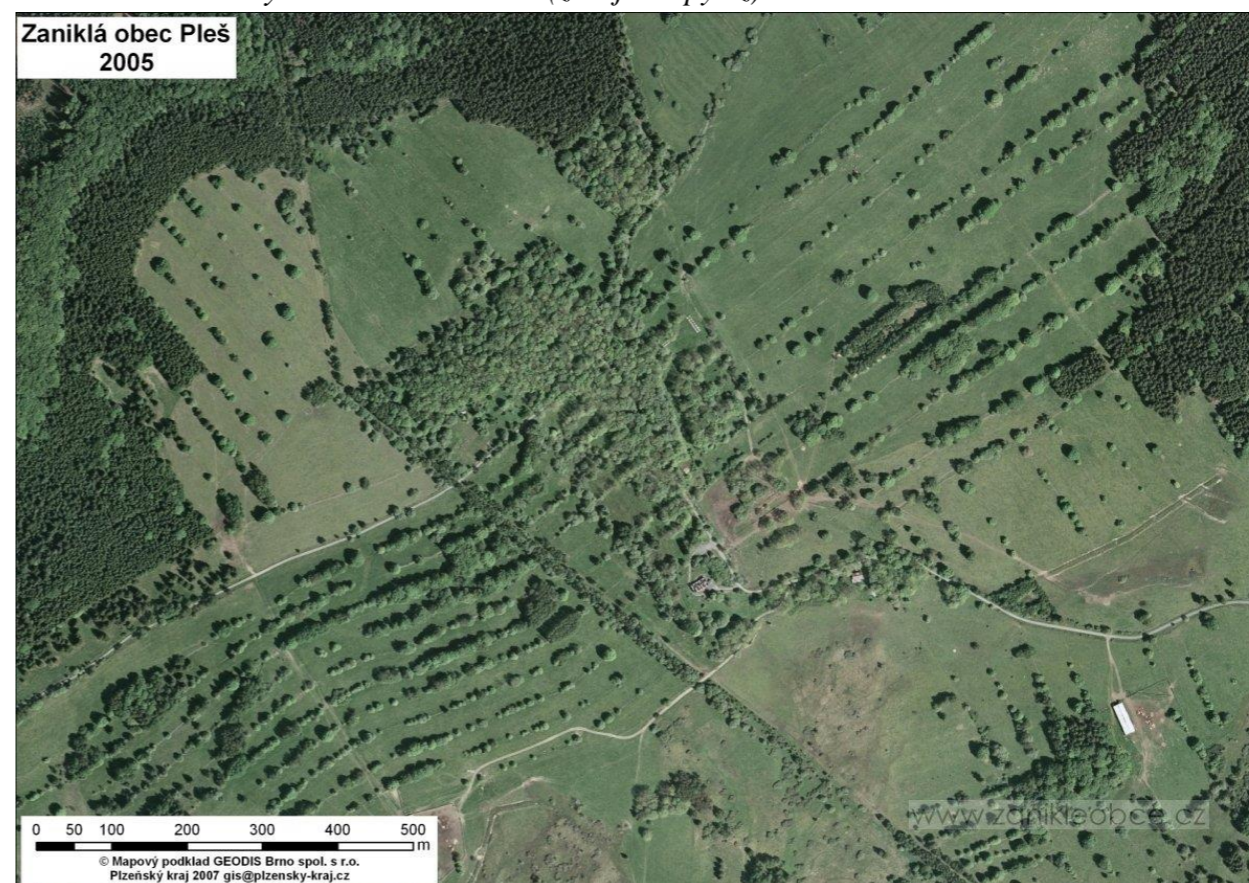
Po druhé světové válce byl zmapován terén z pohledu letadel, tedy již reálný a přesný záznam, jak území skutečně vypadalo shora. Tyto konkrétní snímky pochází z roku 1947, tudíž je nabídnut stav obcí

dva roky po válce. Největší změnou byl samozřejmě fakt, že území spadalo pod tehdejší Sudety. Vlivem pohybu vojsk a jejich ubytování ve vsi Václav (bílá šipka), kde se v současnosti stále nachází opuštěné vojenské roty, byla krajina poznamenána a navždy uchovává tuto atmosféru opuštěných a vybydlených sídel, která postupně chátrala a mizela.

Příroda byla taktéž ovlivněna. V porovnání s předchozím stavem krajiny v minulých zobrazeních výrazně ubyly lesní plochy, spíše zde přesahují polní a travní porosty.

Obrázek 29: Letecký snímek z roku 2003 (zdroj: Mapy.cz)

Obrázek 30: Letecký snímek obce Pleš z roku 2005 (zdroj: Zaniklé obce)

Ve srovnání s předchozím leteckým snímkováním došlo ke změnám především z hlediska obnovy krajiny. Byly vybrány taktéž snímky z portálu Zaniklé obce, které nabízí bližší srovnání. Lesní plochy opět přibýly, byl kladen důraz na vrácení funkčního a estetického stavu krajiny, jak tomu bylo před válečným obdobím. Následně byla rozmístěna krajinná zeleň. Novým patrným objektem je bílá stodola sloužící na ustájení krav nacházející se mezi Pleší a Rabovem. Je zmíněna z důvodu dominant v území, co se týče zástavby. Malé vsi a osady vymizely z důvodu stěhování obyvatel. V tomto širším vybraném území byla obec Pleš obnovena. Ves Václav zanikla, ale jak již bylo zmíněno, zůstávají zde stále budovy vojenských rot, které jsou opět viditelné na snímcích. Umístění Rabova již není téměř poznat, na mapě při přiblížení nenese ani oficiální název. Místy se na polích nachází kamenné základy domů, avšak nic konkrétního.

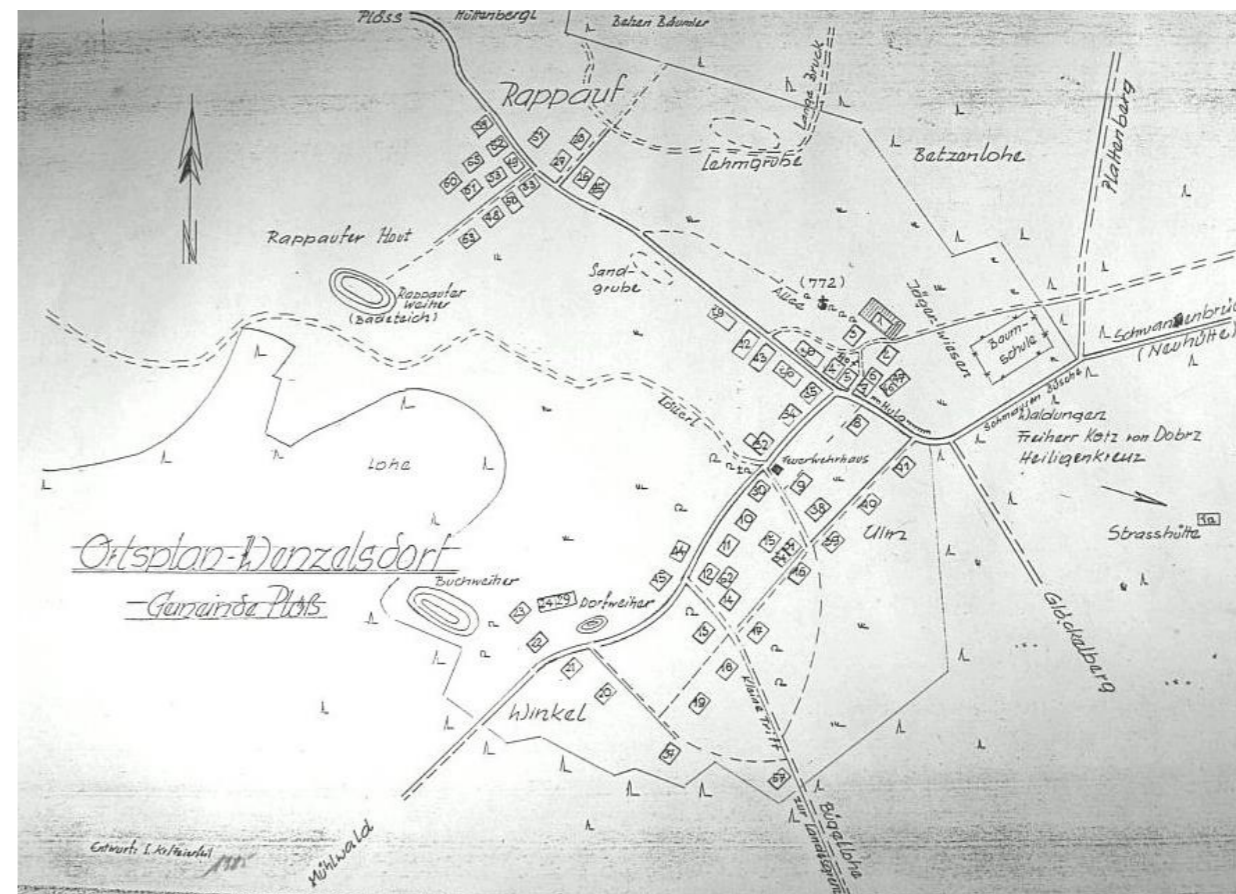
4.1.3 Plán vsi Rabov

Pod historií území taktéž spadá plán Rabova s okolím, který zobrazuje postavení domů a ulic, jak tomu tehdy bylo před jeho zánikem. Myšlenkou návrhu v projektové části je také obnovování starých cest, tudíž následující podklady slouží k bližší představě tehdejší podoby vsi a následně inspiraci pro tvorbu nové kompozice.

Obrázek 31: Plán obce Rabov (zdroj: Zaniklé obce)

Tento první plán je nakreslen dle vzpomínek pamětníka z roku 1959, přičemž hlavní cesta vlevo se napojuje na Pleš, následuje Rabov a směrem doprava poté Václav. Údajně zde byla dle plánu i nějaká vodní plocha – rybník, nádrž či něco podobného. Cesta nejjižněji zakreslená, která propojuje Pleš a Rabov jako vedlejší, je pro návrh podstatná.

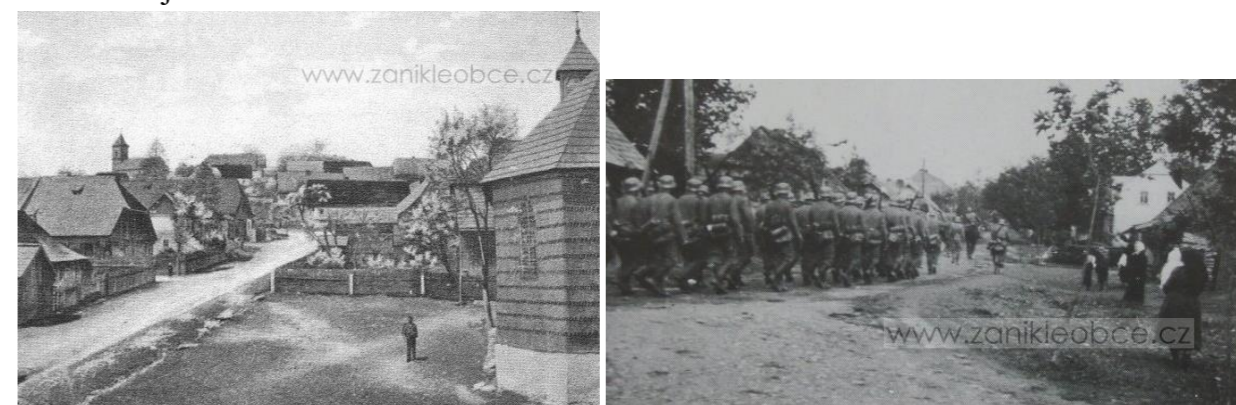

Obrázek 32: Plán obce Rabov a Václav (zdroj: Zaniklé obce)

Druhý plán zobrazuje kromě Rabova také obec Václav, která později za období druhé světové války sloužila jako zázemí pro vojáky.

4.1.4 Historické fotografie

Následují ukázky, jak pro představu vybraná lokalita vypadala v minulosti. Fotografie zobrazují nejen řešené území, ale i okolí, jelikož je nutné pojmut i prostor za pomyslnými hranicemi projektu, které ve skutečnosti nejsou viditelné.

Obrázek 33: Pleš, náves (zdroj: Zaniklé obce); obrázek 34: Pleš, procházející německá armáda (zdroj: Zaniklé obce)

První dvě fotografie pocházejí z obce Pleš. Byly vybrány záměrně kvůli kontrastu událostí. První fotografie zobrazuje Pleš jako poklidný venkov na brzkém začátku 20. století s kostelem svatého Jana Křtitele v pozadí vlevo a kostelem svaté Panny Marie vpravo. Naopak druhá fotografie již představuje

zásah německé armády roku 1938, kde je již poklidná atmosféra narušena, a kdy druhá světová válka pozmění dění jak v této oblasti, tak ve světě.

Obrázek 35: Pohled z Václava přes Rabov k Pleši (zdroj: Zaniklé obce); obrázek 36: Rabov v zimě 1943 (zdroj: Zaniklé obce)

Následující dvě fotografie zobrazují Rabov, nejprve z pohledu Václava, kde v popředí figurují místní hajní a v pozadí je vidět obec Pleš. Druhý snímek je zachycen v zimě roku 1943, konkrétně trasa od Václava k Pleši.

Obrázek 37: Václav ve 30. letech, panorama 1 (zdroj: Zaniklé obce)

Obrázek 38: Václav ve 30. letech, panorama 2 (zdroj: Zaniklé obce)

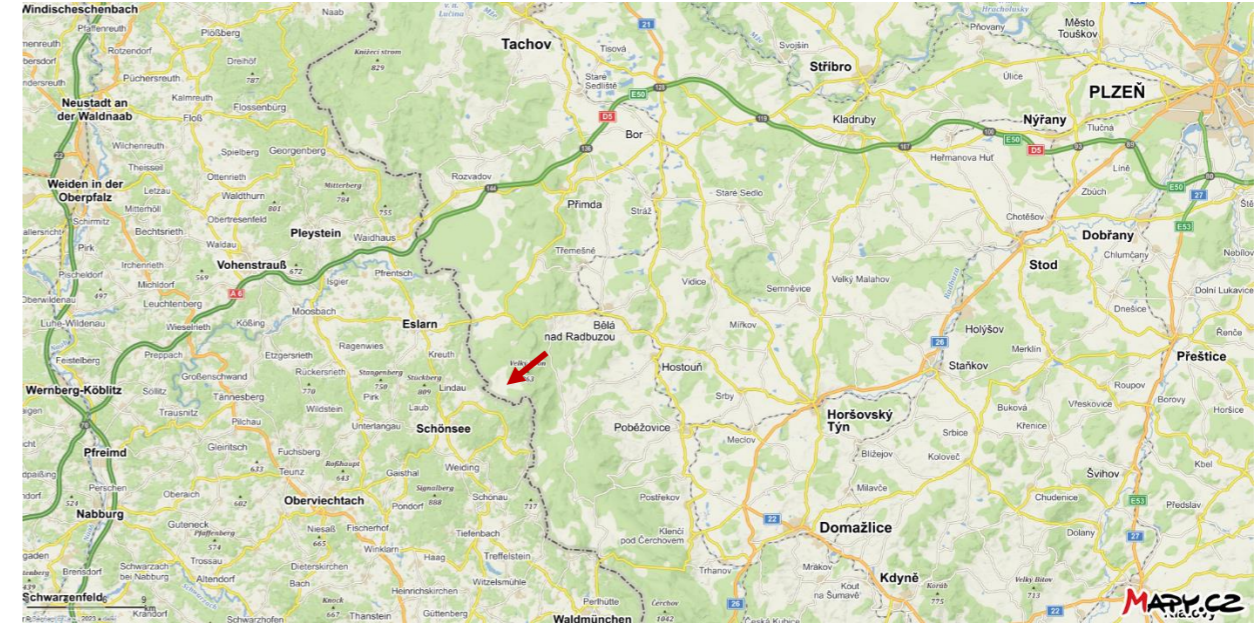
Poslední dva, o trochu kvalitnější, panoramatické snímky zobrazují osadu Václav zachycenou ve 30. letech 20. století.

4.1.5 Širší vztahy

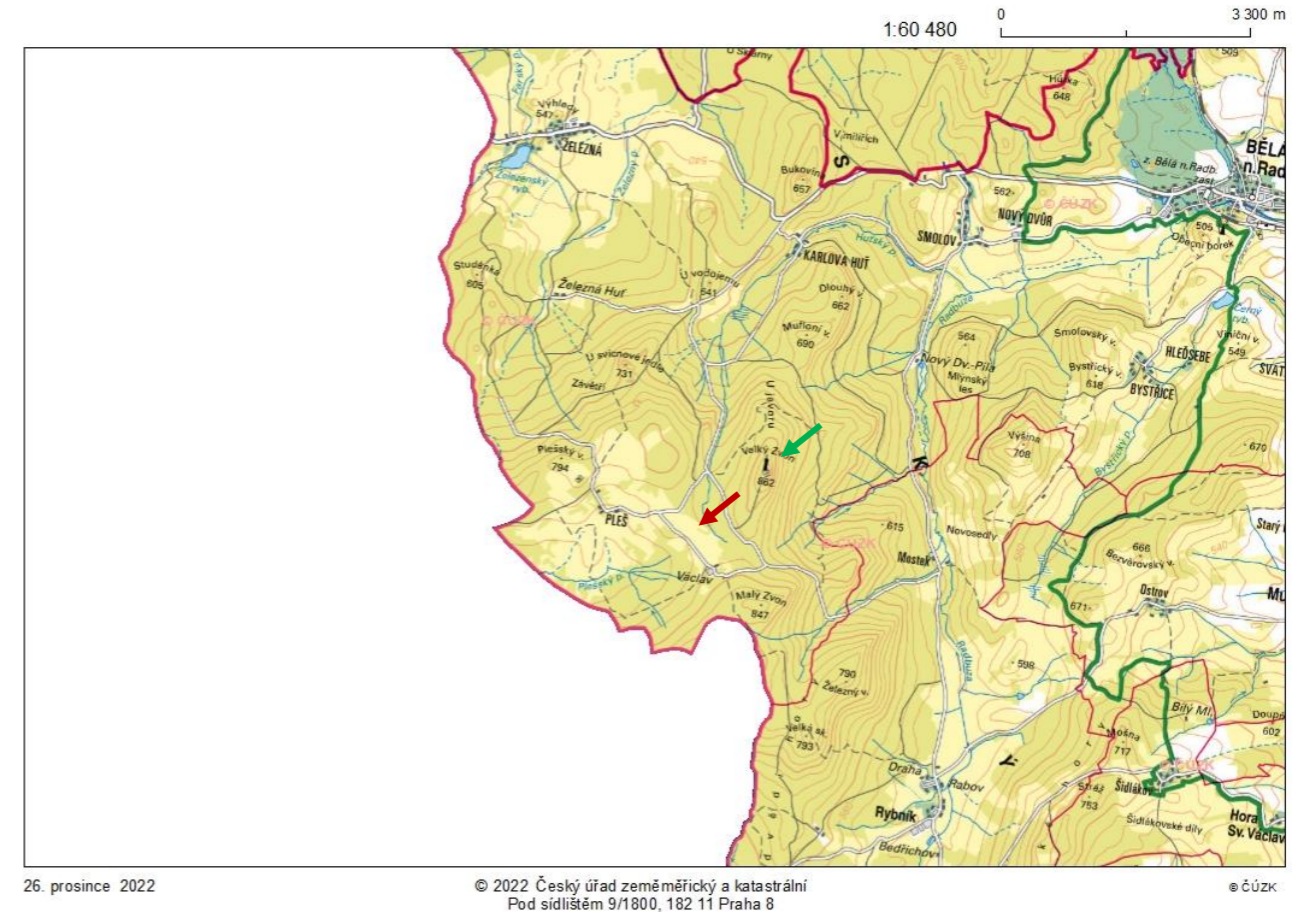
Pro projekt je samozřejmostí znát i širší vztahy, tedy jak prostor vypadá i za řešeným územím, tedy co se nachází za jeho hranicemi s ohledem na návaznost krajiny, a také jaká jsou nejbližší větší sídla v okolí tohoto řešeného území.

Mapy byly přiloženy dvě pro lepší orientaci v prostoru. První mapa zachycuje i část Německa za hranicemi a nejbližší velká česká města jako je například Plzeň, Tachov, Stříbro či Domažlice. Je tedy patrné, že samotné řešené území (červená šipka) se skutečně nachází až na samém okraji hranic České republiky, v podstatě izolované od ostatních civilizací. Zajímavým úkazem je fakt, že ve srovnání

s Německem u českých hranic zástavba značně ubývá, kdežto na německých nkoliv, stále je zde mnoho vesnic, což může být způsobeno citlivým tématem války.

Obrázek 39: Širší vztahy (zdroj: Mapy.cz)

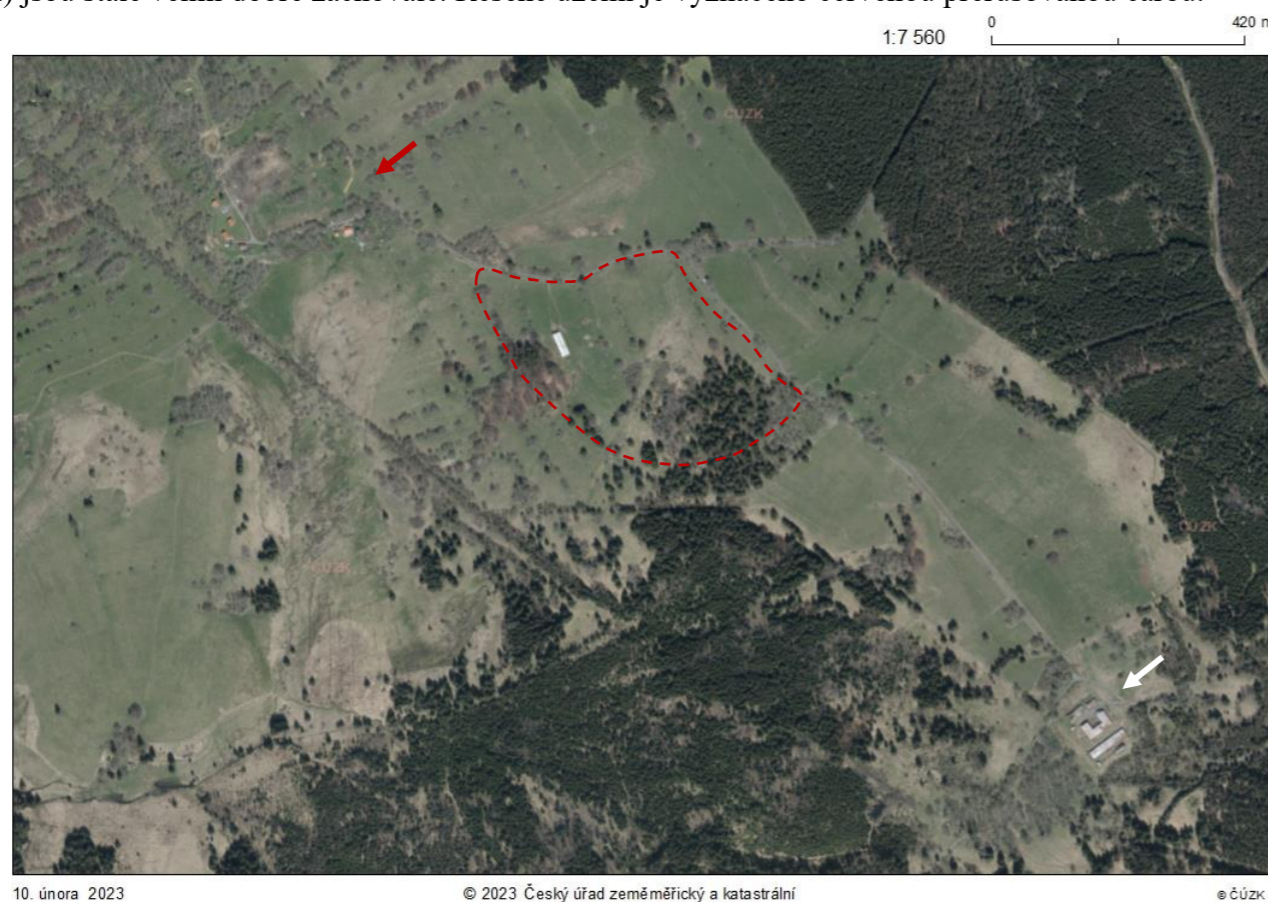
Obrázek 40: Širší vztahy, detail (zdroj: Geoprohlížeč)
Druhá mapa sděluje bližší pohled, kde největší zástavbou je město Bělá nad Radbuzou (vpravo nahoře). Mapa taktéž zachycuje hranice CHKO Český les (zelená linka), do které řešené území spadá.

Největší dominantou v území, co se týče terénu, je jednoznačně vrch Velký zvon s vojenskou pozorovací věží (zelená šipka), který je i z pohledu řešeného území velmi dobře vidět na horizontu.

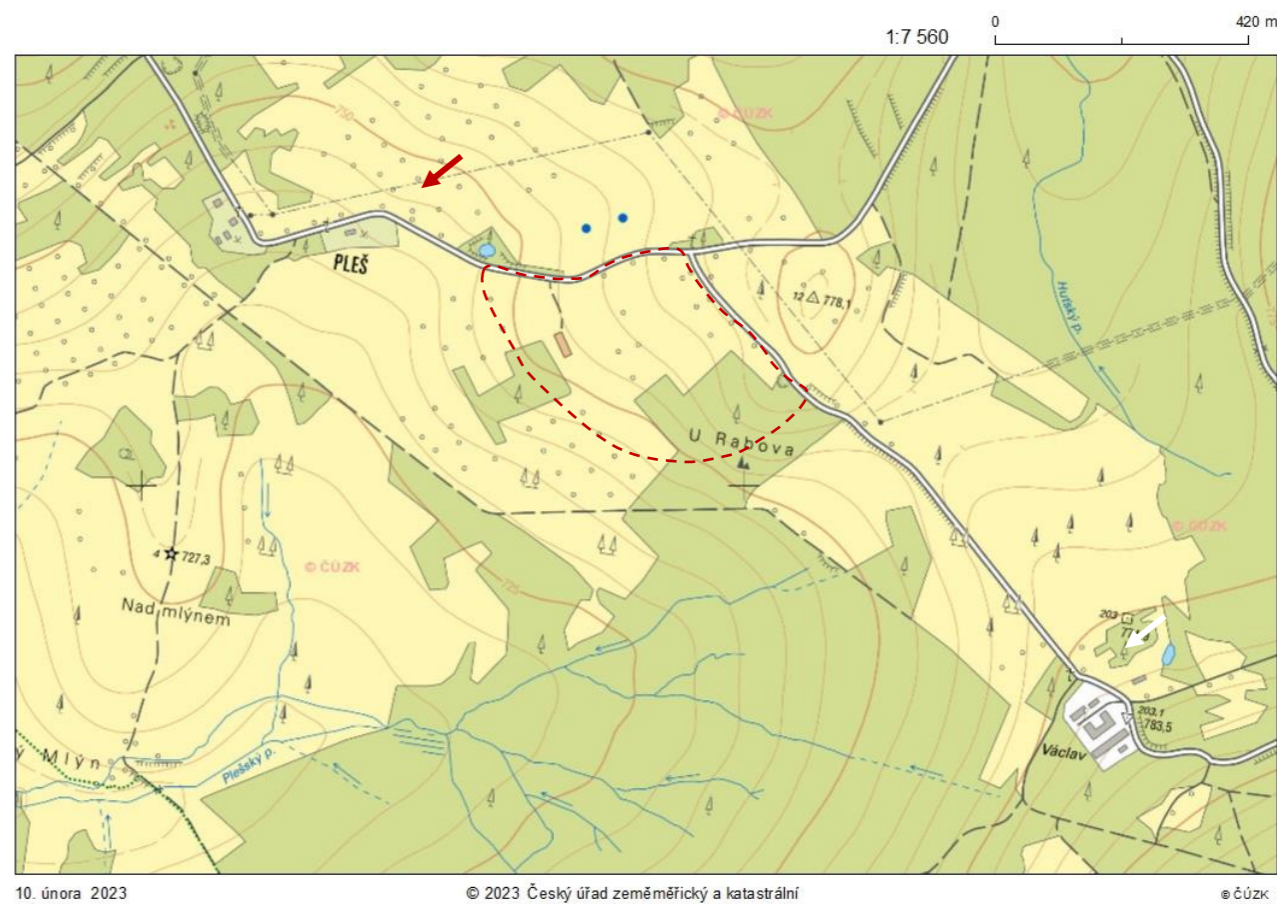
4.1.6 Současný stav

Téma současného stavu v podstatě navazuje na podkapitulu o mapování území. Posledním záznamem byly mapy z roků 2003 a 2005. Od té doby se stav okolí moc nezměnil. Aktuálně krajina působí opět o trochu chudší, pokud je řešena krajinná zeleň. Na severu výrazně ubyla a ustoupila do pozadí. Samozřejmě může být důvodem výběr ročního období, ve kterém mapování probíhá a vegetace tak působí opticky chudší po opadu listů, proto je porovnávání zaměřeno spíše na rozdíly v ploše než v hustotě.

Pleš (červená šipka) se v současnosti opět rozrůstá zejména o apartmány uzpůsobené na krátký pobyt, ale i klasické domy, tudíž zde v současnosti vzniká nová zástavba. Jinak se od předchozích let nic zásadního nezměnilo. Cestní síť propojuje stále stojící objekty. Budovy vojenských rot v obci Václav (bílá šipka) jsou stále velmi dobře zachovalé. Řešené území je vyznačeno červenou přerušovanou čarou.

Obrázek 41: Současný stav, ortofotomapa (zdroj: Geoprohlížeč)

Obrázek 42: Současný stav (zdroj: Geoprohlížeč)

Pro lepší znázornění je zde přiložena také topografická mapa ČR z Geoprohlížeče, která více symbolicky a přehledně ukazuje, jak dané území vypadá. Řešená lokalita se rozprostírá mezi Pleší a bývalým Rabovem – nyní popisek „U Rabova“. Návrh se zaměřuje zejména na pozemky s trvalým travním porostem a dále na lesní pozemky u Rabova.

4.1.7 Fotodokumentace leden 2023

Vidět území z ptáčích perspektiv je přehledné, avšak zdá se být podstatněji vidět území i z pohledu samotného uživatele, jelikož ten málokdy vidí prostor tak, jak popisuje půdorys. Proto byly pořízeny snímky z vlastního pohledu tak, jak by uživatel řešeným územím procházel v současném stavu. Pro lepší přehlednost byla vytvořena mapa s umístěnými čísly fotografií (ne čísly obrázků) tak, aby se člověk, který nezná území, lépe orientoval v tom, kde byly snímky přesně pořízeny.

Fotodokumentace byla rovněž rozdělena, jelikož byla pořízena ve dvou časových obdobích. Nejprve na podzim a poté v zimě. V říjnu roku 2022 byly pořízeny snímky převážně po cyklostezce mezi Pleší a Václavem. Tyto snímky slouží spíše orientačně k tomu, co se kde nachází na okrajích řešeného území a jak vypadá okolí. Toto řešené území bylo během vývoje konceptu a náčrtů mírně posunuto pro zajímavější podmínky návrhu, proto bylo nutné pořídit novou fotodokumentaci, která proběhla v lednu následujícího roku.

Snímky této podkapitoly tedy odkazují na území, kde se tvořil konkrétní návrh a snímky z října jsou zařazeny jako druhé, protože stále zobrazují důležité prvky okolního prostředí.

Obrázek 43: Rozmístění snímků fotodokumentace z ledna 2023 na mapě současného stavu (zdroj: Geoprohlížeč)

Jako první jsou tedy na řadě snímky pořízené přímo v místě zamýšleného projektu. Pořadí snímků je uspořádáno přesně podle navržené trasy územím.

Obrázek 44: Fotografie 1 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 45: fotografie 2 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

První snímky popisují vstup na území od silnice vedoucí z obce Pleš.

Obrázek 46: Fotografie 3 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 47: fotografie 4 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Zde je zaznamenán vzhled stodoly vyskytující se na území. Myšlenkou je tuto budovu zachovat, jelikož z tohoto pohledu nijak nevyniká v okolí barevně, neruší prostředí a je současně stále používána.

Obrázek 48: Fotografie 5 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 49: fotografie 6 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Obrázek 50: Fotografie 7 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 51: fotografie 8 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Následující fotografie ukazují pomalý vstup na rozsáhlý pozemek s trvalým travním porostem. Velká plocha nabízí mnoho možností, jak ji obohatit.

Obrázek 52: Fotografie 9 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 53: fotografie 10 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Fotografie 9 ukazuje pohled na lesní pozemek směrem od zemědělsky používané plochy. Fotografie 10 je pořízena z opačného pohledu. Je zde menší vyvýšený práh, který tyto plochy odděluje. Následují plochy lesní.

Obrázek 54: Fotografie 11 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 55: fotografie 12 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Obrázek 56: Fotografie 13 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 57: fotografie 14 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Zde je zaznamenán současný stav lesních pozemků. Důležitá je fotografie 12, která ukazuje otevřený prostor, který nese potenciál pro tvorbu. Nachází se zde krásný vytáhlý buk lesní (*Fagus sylvatica*), který tomuto místu dominuje. Následuje již vyšlapaná cesta skrze půdopokryvné porosty s borůvkám.

Obrázek 58: Fotografie 15 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 59: fotografie 16 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Další fotografie popisují prostor ze snad esteticky nejlepších koutů řešeného území. Člověk jako by vstoupil do zcela jiného světa.

Obrázek 60: Fotografie 17 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 61: fotografie 18 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Obrázek 62: Fotografie 19 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 63: fotografie 20 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Toto prostředí je charakteristické pro kameny porostlé mechem. V teplejším období se jedná o velmi hustě porostlou plochu s nádechem pohádkově temného charakteru, kde se by člověk snadno ztratil. Je to velmi dobré místo na zastavení se a vnímání okolní atmosféry. Jsou zde patrné vyšlapané cesty.

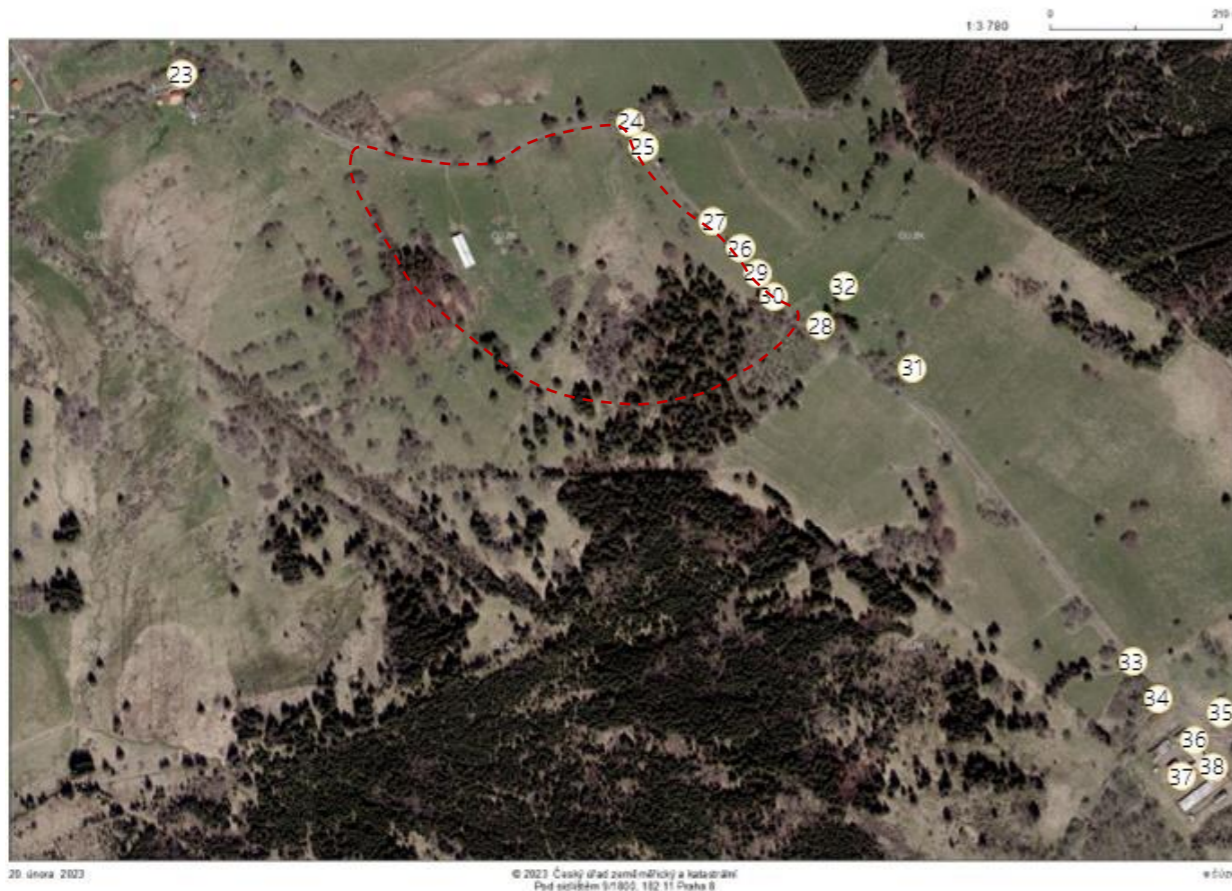

Obrázek 64: Fotografie 21 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 65: fotografie 22 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Poslední fotografie z této části fotodokumentace jsou pořízeny opět v otevřeném prostoru, tentokrát v místě, kde stála ves Rabov. Jsou zde téměř nulové základy, maximálně pár kamenů poblíž skupiny stromů.

4.1.8 Fotodokumentace říjen 2022

Jak již bylo zmíněno výše, říjnová fotodokumentace se zaměřovala na dříve zamýšlenou lokalitu. Avšak je stále zahrnuta do práce vzhledem k tomu, že se může počítat jako záznam aktuálního stavu hranic řešeného území a pro větší představu, jak vypadá okolní prostředí. Snímky byly pořízeny z míst jako je bývalý Pleš, cyklostezka spojující Pleš, Rabov a Václav a okolí Václava včetně vojenských objektů, které jsou volně přístupné.

Obrázek 66: Rozmístění snímků fotodokumentace z října 2022 na mapě současného stavu (zdroj: Geoprohlížeč)

Obrázek 67: Fotografie 23 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 68: fotografie 24 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Územím vede červená turistická trasa. Ukazatel zároveň popisuje fakta, která byla shrnuta v kapitole o historii území, a tedy informace o Pleši, kde fungovala místní sklárna a dále o jejích dvou kostelích.

Součástí území je i drobná krajinná architektura, což jsou například křížky. V řešeném území se nachází dva – viz fotografie 24 a 34.

Obrázek 69: Fotografie 25 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 70: fotografie 26 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Následující cesta na fotografiích výše slouží jako smíšená cyklotrasa. Místy ji obklopují aleje z jeřábů ptačích (*Sorbus aucuparia*) a javorů babyka (*Acer campestre*).

Obrázek 71: Fotografie 27 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 72: fotografie 28 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Tyto snímky zobrazují místní charakteristickou flóru, konkrétně bylinné patro. Fotografie slouží především pro nadcházející úpravy. V tomto prostředí je třeba pečlivě vybírat rostlinný sortiment a nejlepší volbou je právě používat rostliny, které jsou pro toto prostředí typické, jelikož zvládají místní podmínky a harmonizují pak přirozeně s okolím.

Obrázek 73: Fotografie 29 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 74: fotografie 30 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Zde je pohled z cesty na Rabov, který doslova zmizel před očima. Nebýt informační tabule, člověk by téměř nepoznal, že tu něco stálo. Fotografie 30 ukazuje pohled opačným směrem, kde na horizontu dominuje Českému lesu vrch Velký Zvon (863 m) s bývalou vojenskou pozorovací věží. (Procházka 2004)

Obrázek 75: Fotografie 31 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 76: fotografie 32 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Tyto snímky zobrazují velkou plochu trvalého travního porostu. Je zde volně rozmístěná krajinná zeleň, fotografie 32 ukazuje dobrý pohled od Rabova na cestu mířící do Václava.

Obrázek 77: Fotografie 33 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 78: fotografie 34 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Pro dobrou přehlednost se u Václava nachází ukazatel s červenou turistickou trasou. Opakuje se zde opět drobná architektura, jako je křížek, a spolu s lavičkou zde tvoří jakési zastavení k rozjímání a přemýšlení.

Obrázek 79: Fotografie 35 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 80: fotografie 36 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

U Václava stojí velmi dobře zachovalé vojenské objekty, jako je kryt, ubytovny a garáže. Jedná se o objekty s vysokou urbexovou hodnotou. Při průzkumu území zde byli další lidé, kteří podnikali výpravy za minulostí místa.

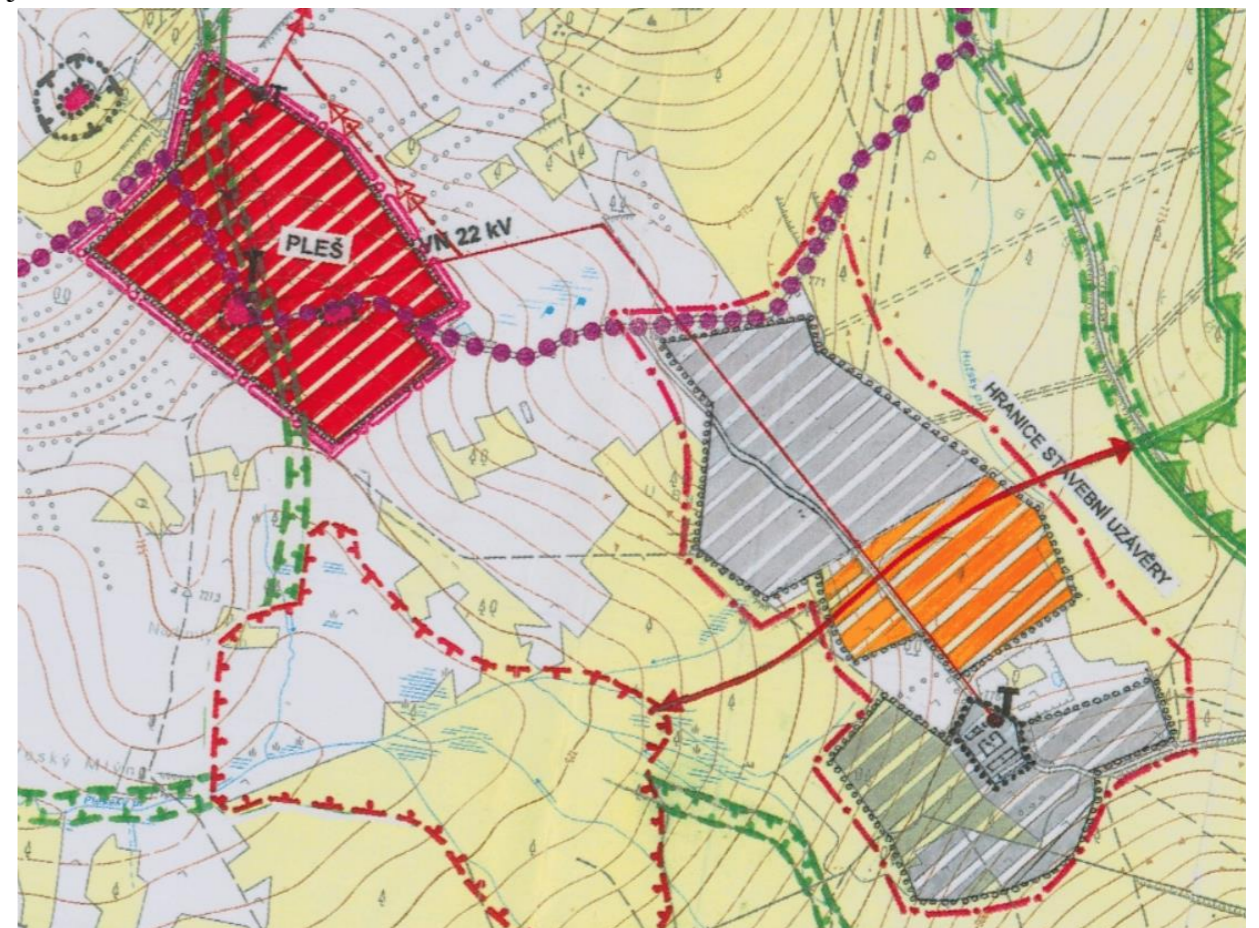

Obrázek 81: Fotografie 37 (zdroj: vlastní fotodokumentace); obrázek 82: fotografie 38 (zdroj: vlastní fotodokumentace)

Poslední dvě fotografie byly pořízeny čistě z důvodu citlivého vztahu a respektu vůči historii lokality. Vlivem faktu, že v okolí nejsou žádná velká sídla, zde bylo naprosté ticho vytvářející klidnou atmosféru, která rovněž pobízela k přemýšlení.

4.1.9 Územní plán

Územní plán této lokality označuje dle legendy červenou plochu jako obytné území sídel, oranžovou jako území sportu a hromadné rekreace a šedivou jako výrobní území. Fialová tečkovaná trasa značí cyklotrasu. Podstatným prvkem je zde vpravo nahoře zeleně označený lokální koridor funkčně vymezený a regionální biocentrum funkčně vymezené. V levé a dolní části rovněž prochází biokoridory. Ve spodní části je červeně označena oblast lokálního biocentra navrženého.

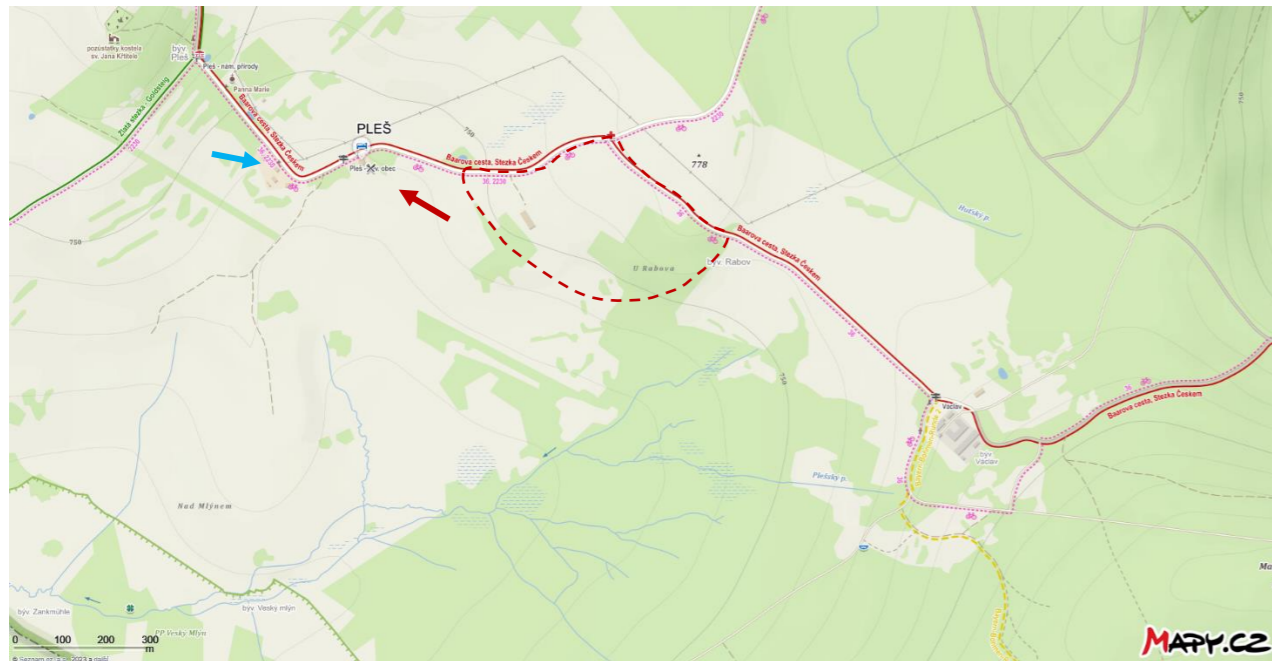
Obrázek 83: Územní plán obce Pleš (zdroj: Geoportál Plzeňského kraje)

4.1.10 Občanská vybavenost

Občanská vybavenost představuje veškeré dostupné služby, které jsou uživateli či obyvateli v jeho okolí nabídnuty, a kterých můžeš využívat, jako jsou například nemocnice, školy, sportovní objekty, hotely apod. Těchto mapových zobrazení se využívá zejména ve větších sídlech, kde je občanská vybavenost rozmanitější.

Vybrané území spadá spíše pod rekreační lokality, proto tomu byly přizpůsobeny i současně se nacházející objekty. Největším je zde Pension Pleš spolu s restaurací a plochou k parkování (červená šipka). Dále pod penzion spadá také ubytování v chatkách (modrá šipka). Tato ubytování nabízí pak různé možnosti, kam se vydat po okolí, co se týče například koupání, sportovních aktivit, turistiky a cykloturistiky, přičemž většina těchto aktivit se nachází mimo řešené území a tuto mapu. Dále mapa zobrazuje cyklotrasu (růžová barva) a turistické stezky (zelená, červená, žlutá) vedoucí po okolí.

Ostatními vyznačenými objekty na této mapě je pak nespočet křížků a vlevo nahoře pozůstatky kostela svatého Jana Křtitele se hřbitovem.

Obrázek 84: Občanská vybavenost (zdroj: Mapy.cz)

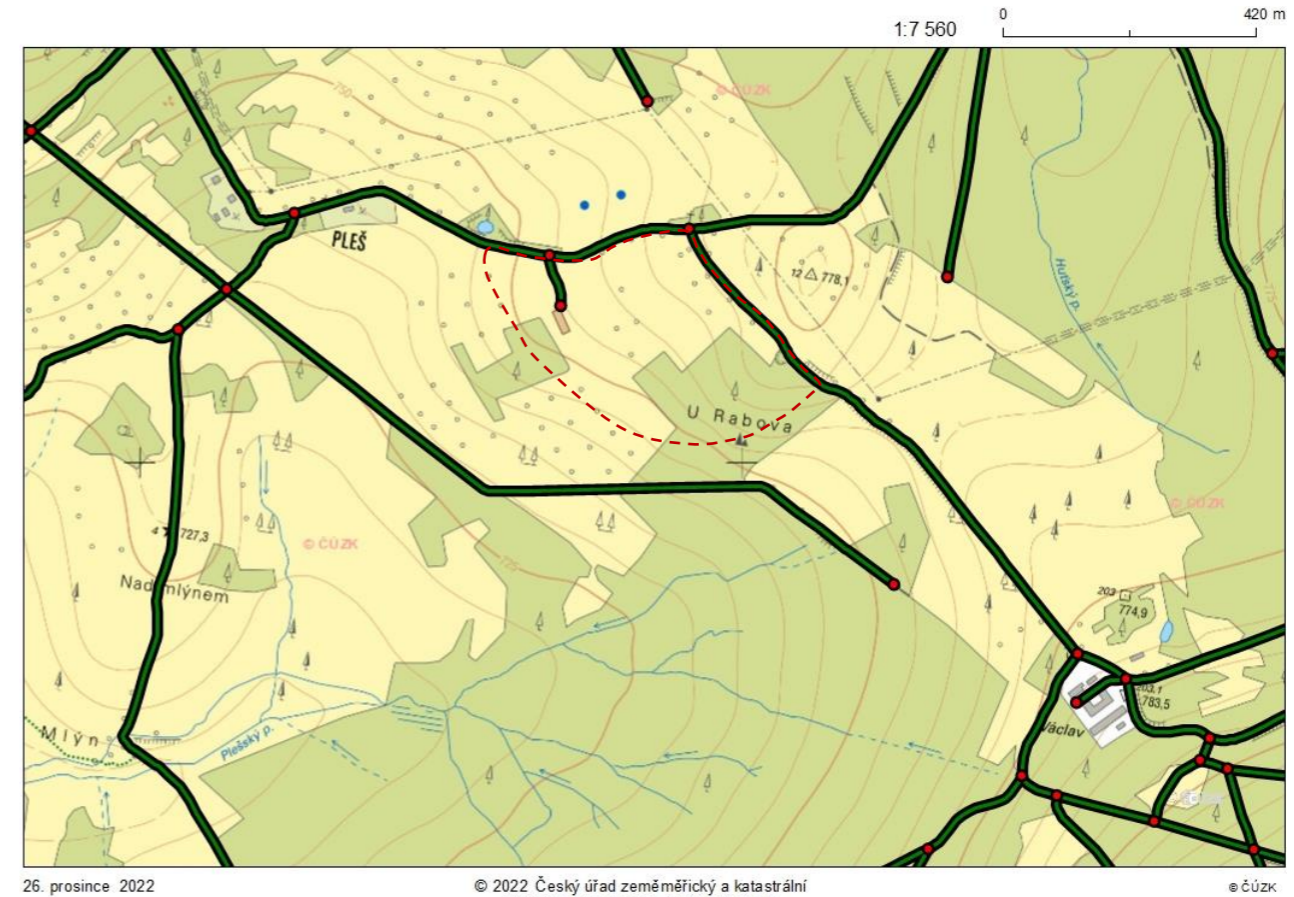

Obrázek 85: Pension Pleš (zdroj: Ubytování Český les); obrázek 86: Chaty na Pleši (zdroj: Chaty Pleš)

4.1.11 Dopravní situace

Řešeným územím vede silnice III. třídy. Dále se na území nachází cesty podřadnějšího charakteru. Rabov a Václav propojuje rovněž cesta asfaltová sloužící jako smíšená cyklotrasa. Následující vyznačené cesty jsou již šterkotrávníkové či polní.

Co se týče dopravy na území, člověk se zde může spoléhat pouze na vlastní dopravní prostředky. Nevyskytuje se zde žádná zastávka veřejné místní či regionální dopravy. Nejbližší železniční trať se nachází v Bělé nad Radbuzou.

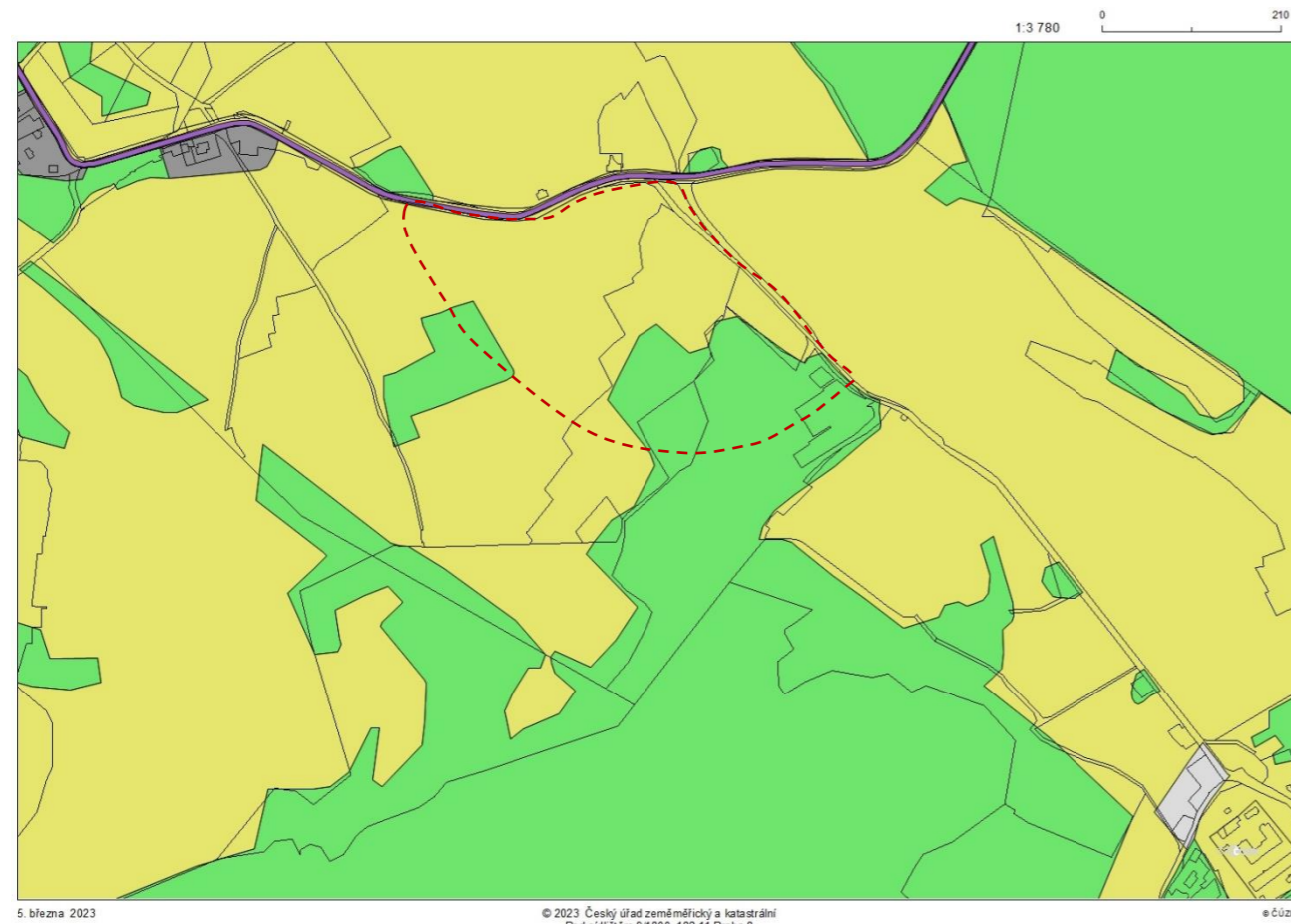
Obrázek 87: Dopravní síť (zdroj: Geoprohlížeč)

4.1.12 Přírodní podmínky

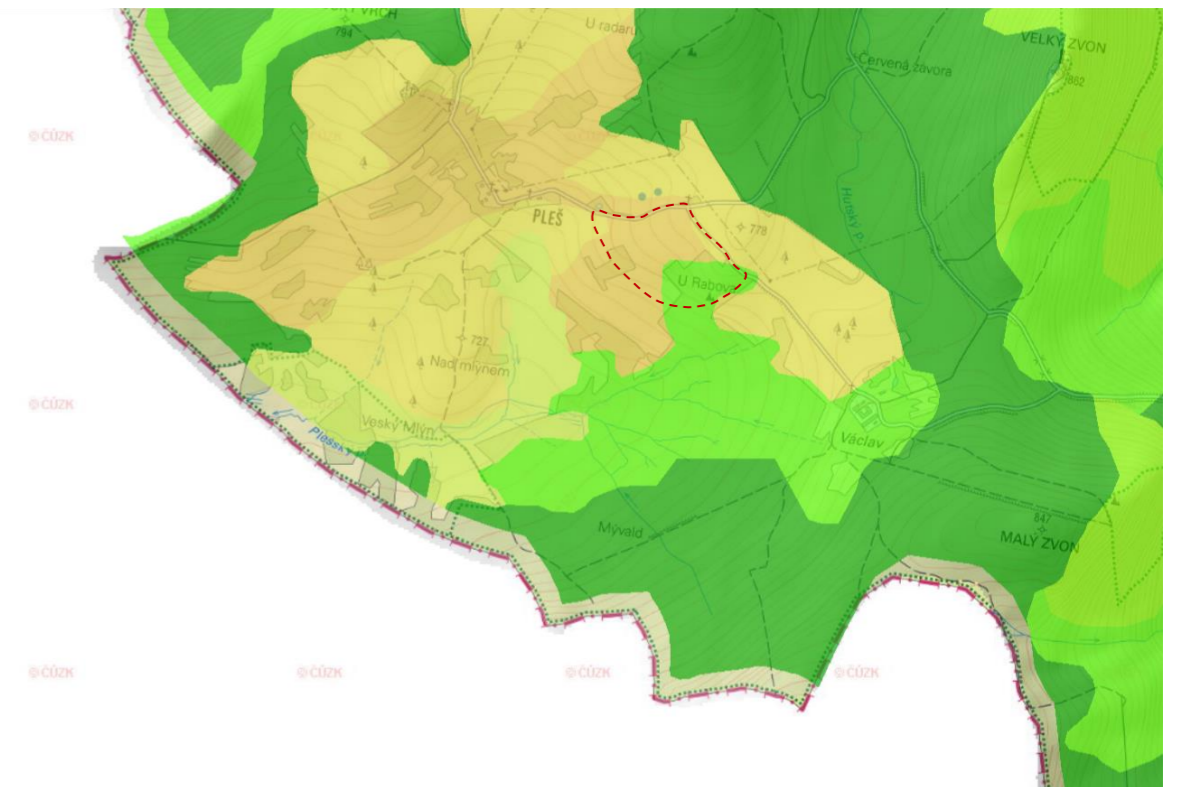
V rámci přírodních podmínek je opět třeba zmínit, že toto území spadá do CHKO Český les.

Následující analýzy poté ukazují, z čeho území sestává v rámci přírodních podmínek, jak se využívá, jaká se zde vyskytuje místní vegetace, jaká je zde půda, klima, hydrologie apod. Díky těmto analýzám je pak možné vybrat druhy, které v tomto prostředí přežijí, materiály, které se do něj hodí a budou od počátku stále funkční.

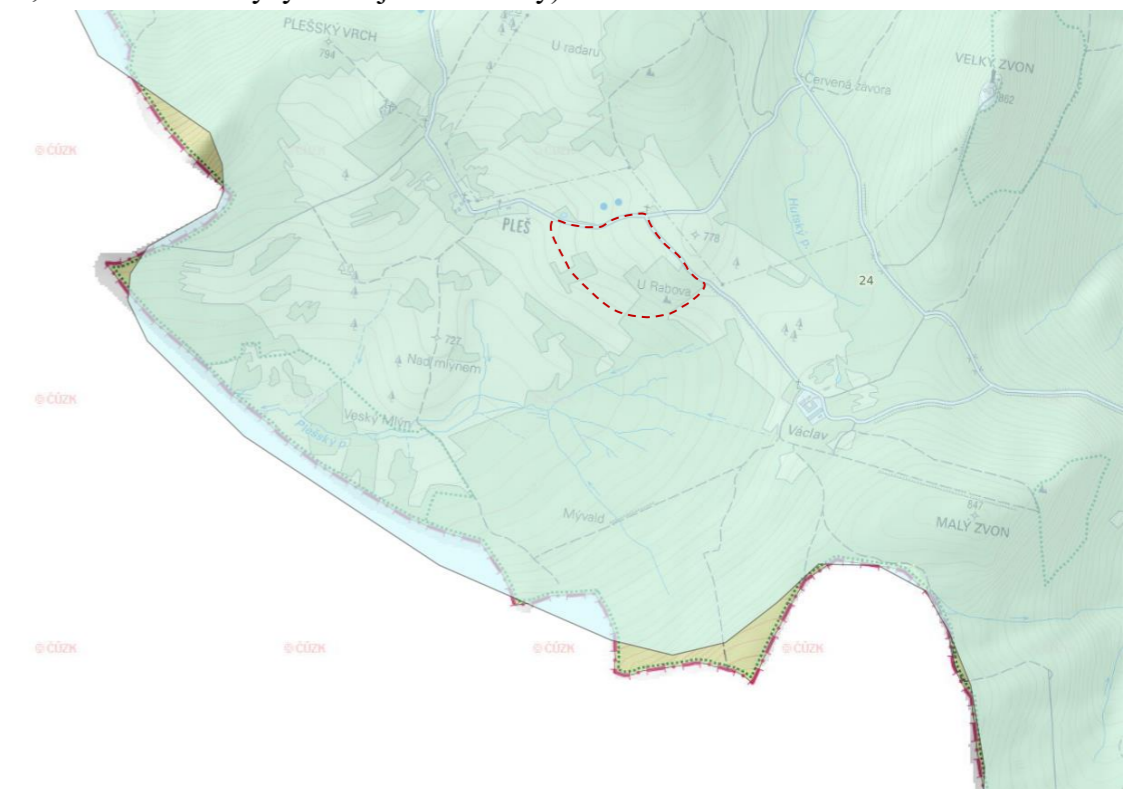
Obrázek 88: Land use (zdroj: Geoprohlížeč)

První analýza v podstatě popisuje využití krajiny, respektive využití této krajiny zejména člověkem. V tomto území jsou následující plochy na mapě vyznačeny takto: žlutá – trvalý travní porost, zelená – lesní pozemek, fialová – ostatní komunikace, šedá – kulturní, umělecké a ostatní zábavní a rekreační služby, dole u vesnice Václav je světle šedá – přírodní plochy, které nejsou hospodářsky využívány.

Obrázek 89: Land cover (zdroj: Geoportál)

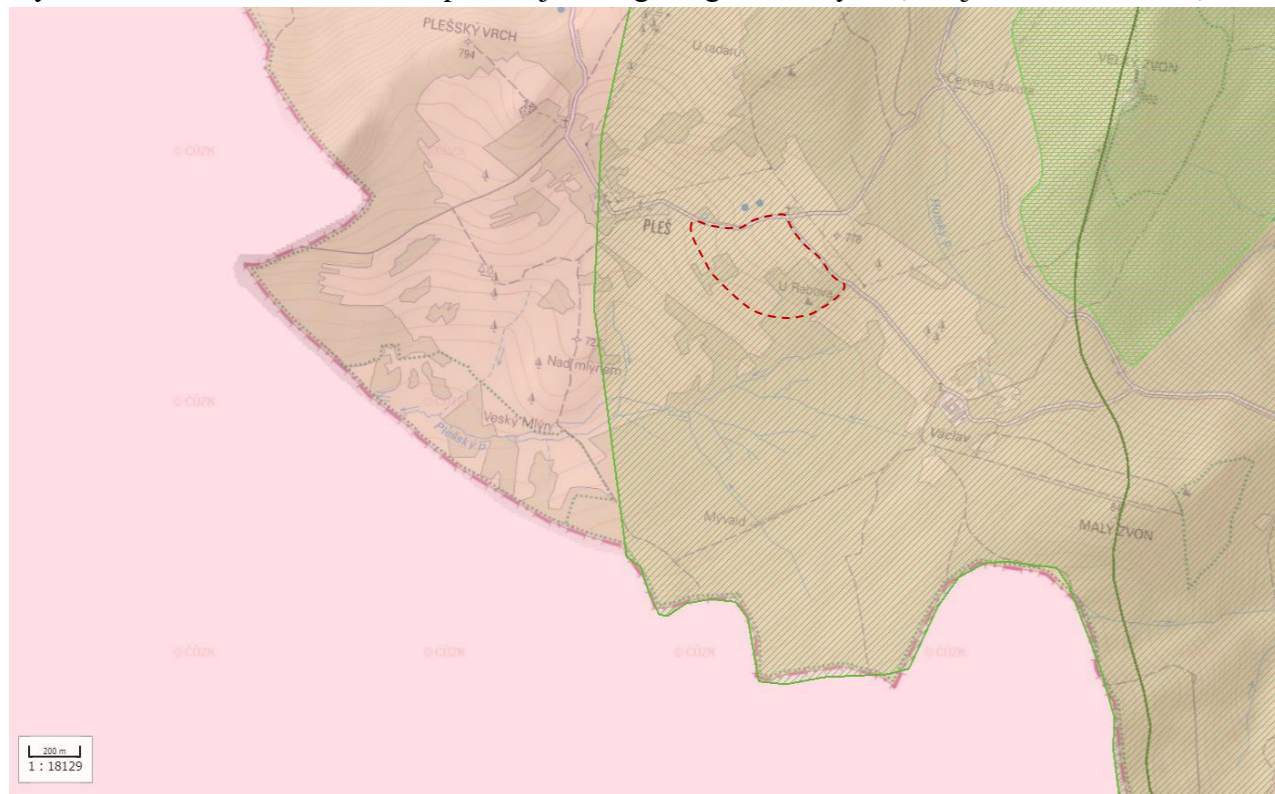
Analýza land cover se naopak soustředí na samotné pokrytí krajiny a materiály tohoto pokrytí. Na mapě řešeného území se nachází: oranžová – směsice polí, luk a trvalých plodin, žlutá – nezavlažovaná orná půda, světle zelená – přírodní louky, zelená – smíšené lesy, tmavě zelená – jehličnaté lesy (s těmi se již pracovat nebude, ale v rámci analýzy okolí jsou zmíněny).

Obrázek 90: Potenciální přirozená vegetace (zdroj: Geoportál)

Mapové zobrazení potenciální přirozené vegetace jasně ukazuje, že je celé řešené území charakterizováno dle legendy jako biková bučina. Jinak řečeno také acidofilní bučina.

Její charakteristika dobře odpovídá realitě terénního průzkumu, kde byly zkoumány lesy plně dominantního buku lesního (*Fagus sylvatica*) s příměsí smrku ztepilého (*Picea abies*), javoru kleny (*Acer pseudoplatanus*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a jeřábu ptačího (*Sorbus aucuparia*). Keřové patro tvoří převážně výmladky. Bylinné patro je minimální. Jelikož se jedná o vlhčí půdy, vyskytuje se zde převážně bika chlupatá (*Luzula pilosa*). Vyskytujícími se horninami jsou žuly, ruly a pískovce, na kterých se vytváří chudé kyselé kambizemě, což následně potvrzuje také geologická analýza. (zdroj: online¹⁰, Pladias)

Obrázek 91: ÚSES (zdroj: Geoprohlížeč)

Dle legendy se vpravo nahoře nachází regionální biocentrum, řešené území spadá do nadregionálního biokoridoru. Zelená linie vpravo procházející oběma plochami značí osy nadregionálních biokoridorů. Růžové pozadí je pouze technická chyba serveru, nic neznačí.

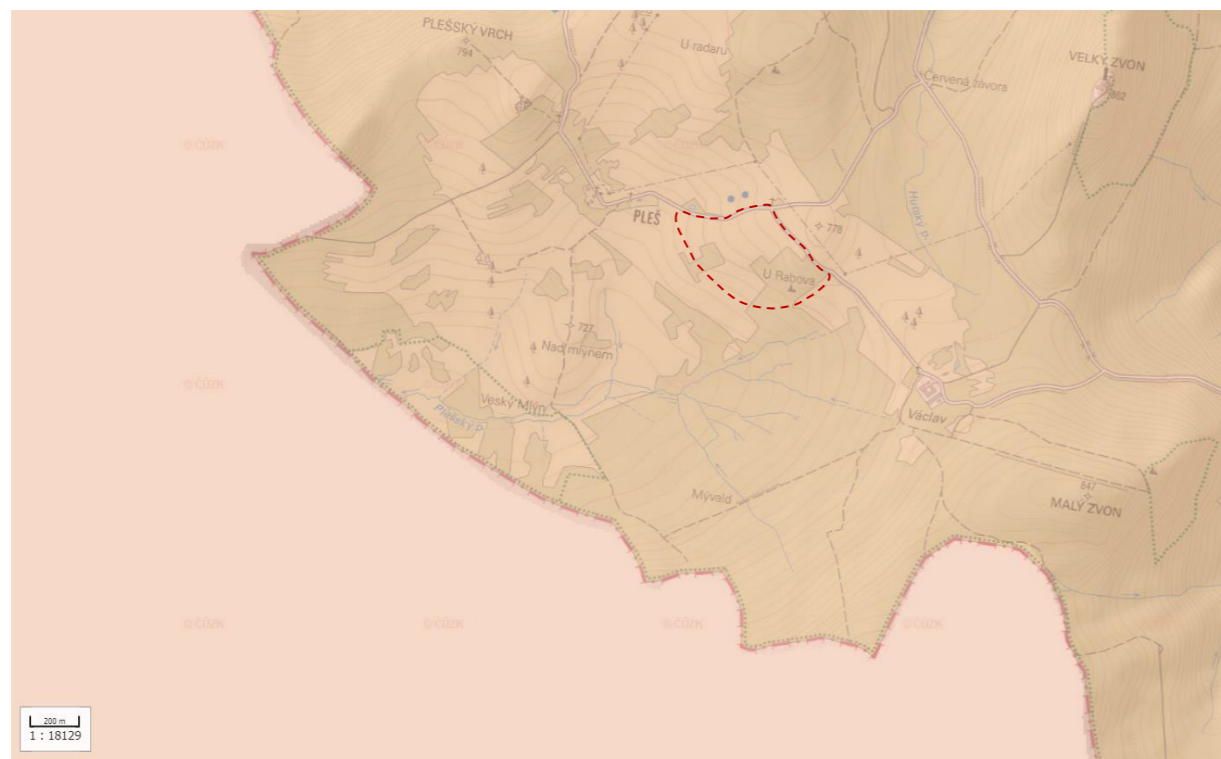

Obrázek 92: Dendrologický průzkum (zdroj: Geoprohlížeč)

Následuje dendrologický průzkum, který je nyní omezen pouze na řešené území. Dřeviny solitérní a v malých skupinách jsou zde rozděleny jednotlivě, naopak lesní pozemky jsou brány jako celek, proto se počítají procentuálně.

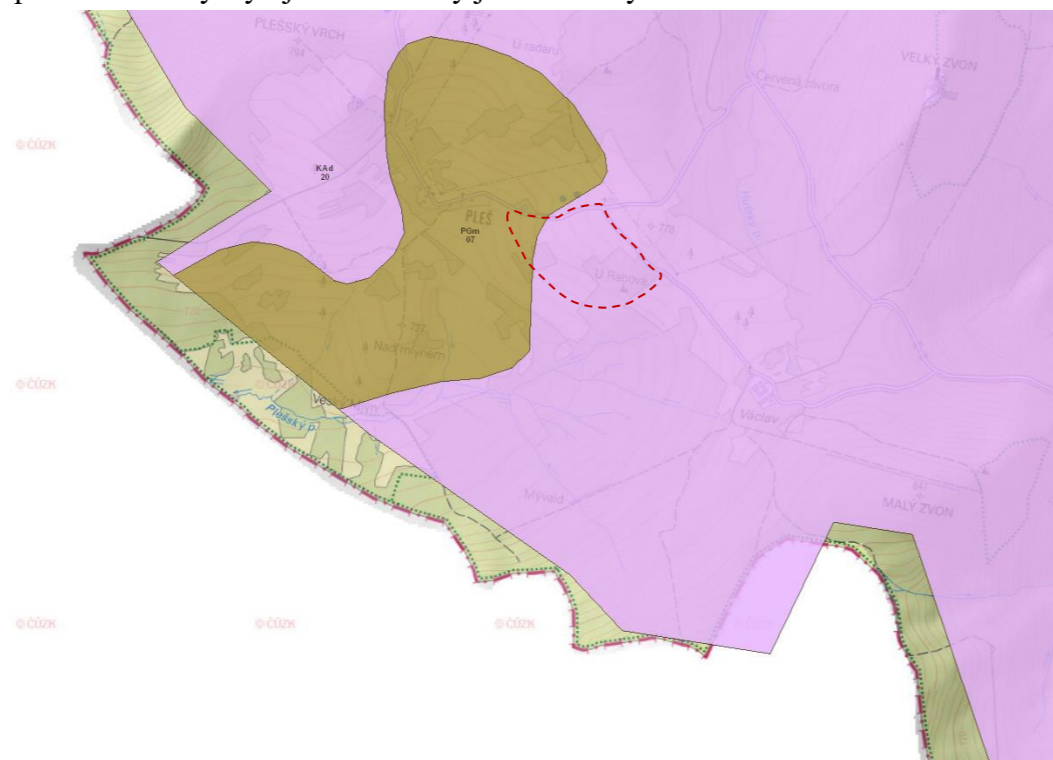
	název dřeviny česky	latinsky		název dřeviny česky	latinsky
	1 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		19 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>
	2 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		20 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>
	3 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		21 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>
	4 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		22 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>
	5 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		23 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>
	6 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		24 buk lesní	<i>Fagus sylvatica</i>
	7 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		25 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>
	8 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		26 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>
	9 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>		27 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>
	10 javor klen	<i>Acer pseudoplatanus</i>		28 60% buk lesní	60% <i>Fagus sylvatica</i>
	11 jeřáb ptačí	<i>Sorbus aucuparia</i>		30% smrk ztepilý	30% <i>Picea abies</i>
	12 jeřáb ptačí	<i>Sorbus aucuparia</i>		10% ostatní nálety	10% ostatní nálety
	13 javor klen	<i>Acer pseudoplatanus</i>		29 60% smrk ztepilý	60% <i>Picea abies</i>
	14 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>		20% buk lesní	20% <i>Fagus sylvatica</i>
	15 smrk ztepilý	<i>Picea abies</i>		5% jeřáb ptačí	5% <i>Sorbus aucuparia</i>
	16 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		5% javor babyka	5% <i>Acer campestre</i>
	17 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		5% bříza bělokorá	5% <i>Betulus pendulus</i>
	18 javor babyka	<i>Acer campestre</i>		5% brusnice borůvka	5% <i>Vaccinium myrtillus</i>

Tabulka 1: Dendrologický průzkum (zdroj: vlastní)

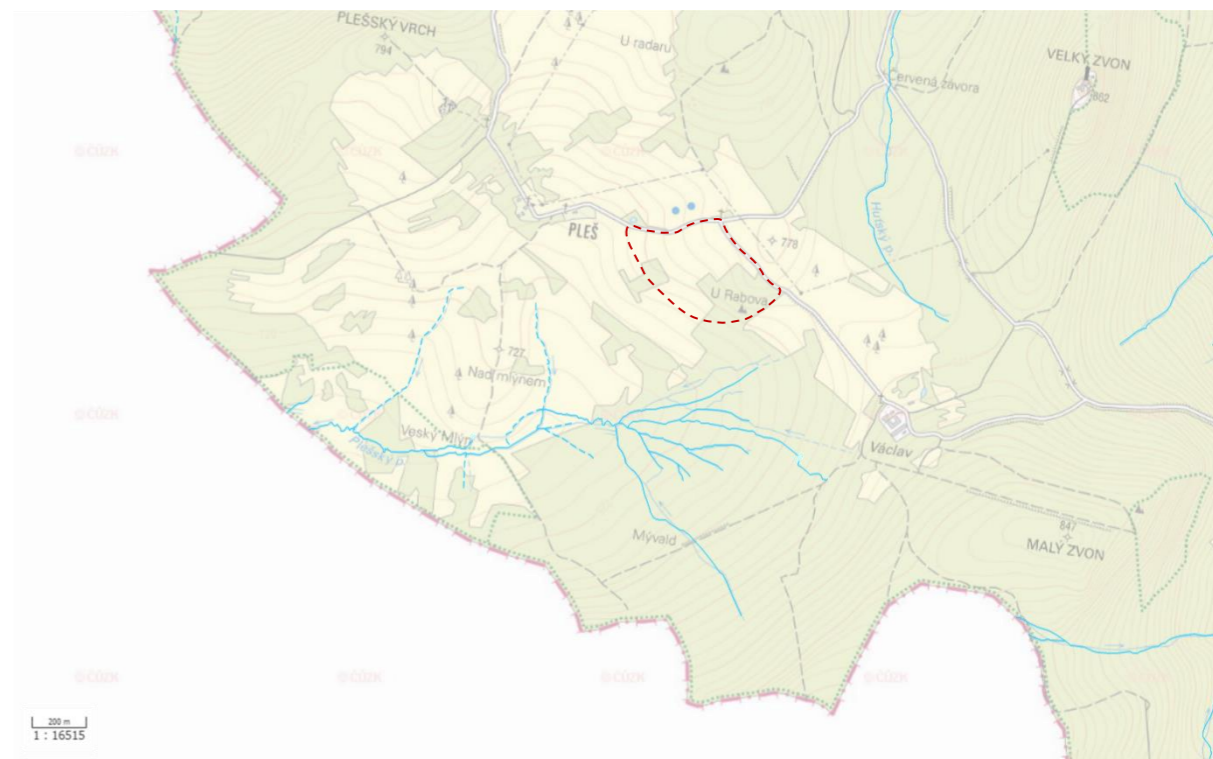
Obrázek 93: Geologická mapa (zdroj: Geoportál)

Legenda geologické mapy popisuje, že území spadá do regionu Českého masívu, dle stáří do prekambria a/nebo paleozoika a vyskytující se horniny jsou zde ruly.

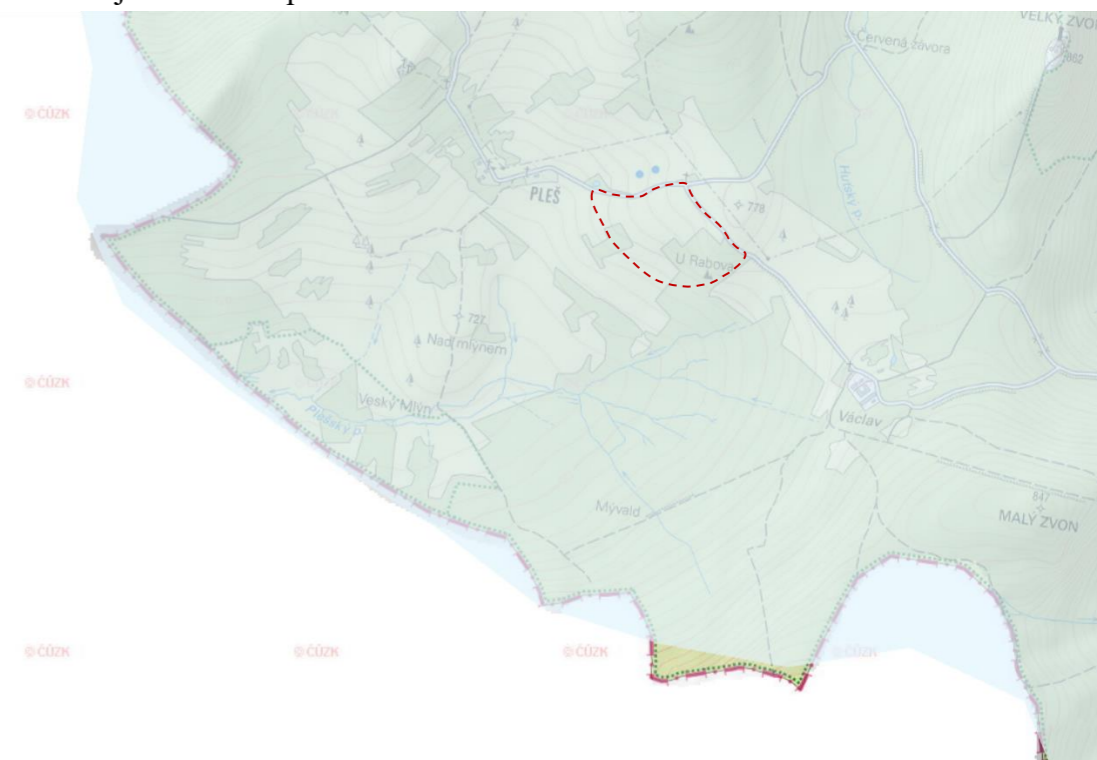
Obrázek 94: Půdní mapa (zdroj: Geoportál)

Půdní mapa popisuje na území převahu kambizemě dystrické (fialová barva), vesnice Pleš leží zároveň na pseudogleji (hnědozelená barva), což popisuje fakt, že se zde skutečně nachází mokřady, které jsou dle místních informačních tabulí i jednou z možností na výlet po blízkém okolí.

Obrázek 95: Hydrologie (zdroj: Geoportál)

Okolo řešeného území se nachází mnoho vodních toků. Vlevo dole je velmi rozvětvený Pleský potok, který dále souvisí i s výskytem mokřadů. V pravé části mapového zobrazení protéká Huťský potok, který spíše více zasahuje do lesních pozemků.

Obrázek 96: Klimatické oblasti (zdroj: Geoportál)

Klimatická oblast je po celém tomto území zařazena jako chladná. Dle popisku legendy mapy se na jaře průměrná teplota drží do 3°C, přes léto je průměrná teplota 12-13°C, na podzim do 4°C a v zimě méně než -4°C.

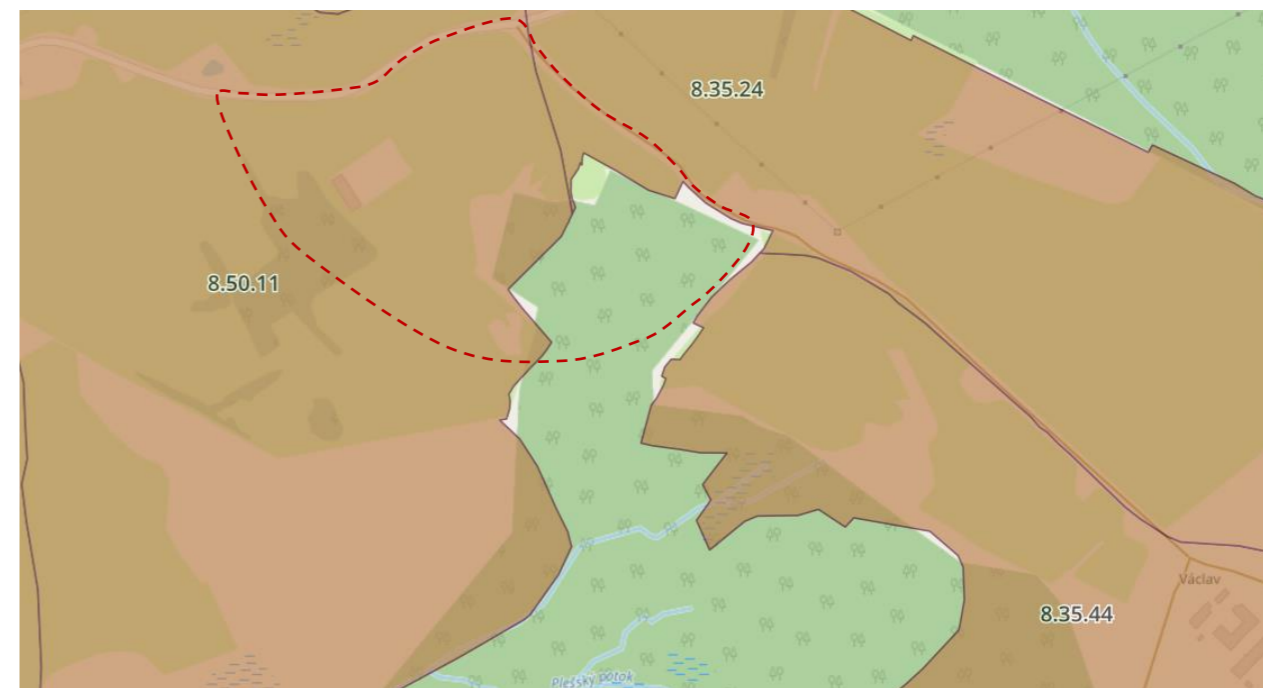
Obrázek 97: Analýza výhledů (zdroj: Geoprohlížeč)

V neposlední řadě byla vytvořena také mapa ukazující možnosti výhledů do krajiny. Díky členité nadmořské výšce se nabízí krásná panoramata například směrem na německé hranice. Tato panoramata jsou viditelná z výhledů označených čísly 1, 2 a 3, přičemž místo 3 je z nich nevyšší položeným a pod zde se vyskytujícími stromy nabízí potenciální prostor pro umístění mobiliáře směrem do krajiny. Poslední číslo 4 naopak míří na východ, kde se tyčí vojenská rozhledna Velký Zvon.

4.1.13 BPEJ analýzy

Pro vysvětlení, co zkratka BPEJ znamená, je zde vložena následující definice. „Půdně ekologické hodnocení, jehož výsledkem je vymezení BPEJ, podle pevně stanovených metodických postupů studuje na základě shromážděných mapových a jiných podkladů, následně rekognoskace a průzkumu terénu, sběru dat in situ a jejich analýz a vyhodnocení, místní geomorfologické, klimatické, ekologické, geologické, hydrologické a pedologické poměry.“ (zdroj: online¹¹, Státní pozemkový úřad)

Tato analýza spíše podtrhuje analýzy předchozí a více je rozvíjí. Na řešeném území se nachází celkem dvě oblasti BPEJ.

Obrázek 98: Oblasti BPEJ (zdroj: eKatalog BPEJ)

První oblast označená jako 8.50.11 pokrývá většinu plochy řešeného území. Je charakterizována jako pseudogleje, kde je obsah skeletu do 25%, tyto půdy jsou hluboké až středně hluboké a produkčně málo významné. Území zapadá do mírně chladného klimatického regionu, kdy je průměrná roční teplota 5-6°C s průměrným úhrnem srážek 700-800 mm. V rámci půdních jednotek jsou potvrzeny předchozí analýzy, kde je opět zmíněna kambizem a pseudoglej. Vyskytuje se zde periodicky zamokřená půda. Co se týče limitů, ohroženost acidifikací je vysoká, větrnou erozí bez ohrožení.

Druhá oblast je 8.35.24. Je popsána jako kambizemě dystrické či podzoly s celkovým obsahem skeletu 25-50%. Opět se jedná o půdy hluboké až středně hluboké v mírně chladném klimatickém regionu a opět málo produkčně významné. Zde již nehrozí náchylnost k zamokření, naopak se naskytuje vhodnost k zatravnění. Ohroženost acidifikací je vyšší střední.

4.1.14 SWOT analýza

Poslední analýzou je tzv. SWOT analýza, která v podstatě shrnuje všechny pozitivní i negativní aspekty, které následně umožní návrhu se na některé věci více zaměřit a na jiné si dát naopak pozor.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- historická hodnota krajiny	- vzdálenost území od ostatních větších sídel
- estetická hodnota krajiny	- omezená doprava (v podstatě pouze vlastními prostředky (automobil, kolo))
- četnost drobné krajinné architektury (například křížky apod.)	- četné zemědělské plochy s trvalým travním porostem
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
- přítomnost krajinné zeleně a možnost jejího rozvoje	- zamokřené půdy (omezení na stavby, materiály apod.)
- současně probíhající práce na znovuoobydlování – aktuální rozvoj obcí	- možný nezájem o tak vzdálené místo
- prostředí pro rekreační účely – možnost rozvoje	

Tabulka 2: SWOT analýza (zdroj: vlastní)

5 Vlastní projekt

Tato část diplomové práce se již věnuje samotnému návrhu vybraného řešeného území. Díky analytickým podkladům z předchozích kapitol je nyní možné čerpat z dostatku zdrojů, které popisují dané území, určují jeho charakteristiku a vymezují tak možnosti, jak se zamýšleným návrhem pracovat. Vybraným územím je okolí bývalé vsi Rabov. Koncepční rozvaha představuje zamýšlené úpravy tohoto prostředí.

5.1 Koncepční rozvaha

Okolí bývalých vsí Pleš, Rabov a Václav nabízí dostatek prostoru pro větší projekt. Vzhledem k atmosféře místa a jeho historii bylo třeba pracovat spolu s těmito faktory a vytvořit návrh, který se do krajiny hodí nejen esteticky, ale také funkčně a s respektem k historii místa.

Samotnou myšlenkou návrhu bylo vytvořit novou trasu, která by procházela územím. Tato cesta by byla doplněna o novou krajinnou zeleň, která by podtrhovala funkčnost a členitost krajiny. Jednalo by se o ovocné dřeviny symbolizující venkovský život, jak tomu bývalo dříve. V tomto prostoru je již vcelku vyvážený dostatek zeleně zejména na lesních pozemcích. Tyto plochy také dosahují zajímavých fází sukcese, a proto by koncept měl podporovat tento vývoj i nadále.

Co se týče ploch s trvalým travním porostem, nachází se zde jedna stávající zástavba, kterou je stále funkční dřevěná stodola sloužící na ustájení dobytka. Tato stodola nijak neruší ve výhledech na krajinu a díky materiálu (dřevo) a barvě tak dobře zapadá do okolí. Proto je v návrhu ponechána.

Místo je typické vlhkými půdami, které se přibližují vzhledu nedalekých mokřadů. Jelikož je zde zamýšleno vést cestu, bylo rozhodnuto pro snazší přístup u některých těchto až podmáčených ploch umístit lávku z dřeva odolného vůči vlhkosti, která by byla vedena lehce nad úroveň terénu. Inspirací pro tuto cestu je například naučná stezka Soumarské rašeliniště na Šumavě, kde jsou cestní sítě vytvořeny podobným způsobem.

Hlavní myšlenkou těchto cest vedoucích skrze divoký porost se zbytkovými základy z vesnic podléhající sukcesí je tyto úkazy pozorovat a vnímat okolí. Proto bylo nezbytné vytvořit také pár zastávek, aby si uživatel na chvíli odpočinul a jen vnímal přírodu kolem sebe. Zamýšlené zastávky tak vytvářejí pocit bezpečí a nabízejí na chvíli uniknout od reality a „vypnout“. Ideový návrh tak zobrazuje například nejprve zastavení pod divokými duby s posezením z přírodního kamene. Další zastavení vytváří náznaky bývalého Rabova a jeho obydlí, které zde stálo dříve.

Součástí tohoto návrhu je také rozptýlené rozmístění druhů cibulovin a trvalek, převážně typických pro okolní prostředí a ideálních do těchto přírodních podmínek.

5.1.1 Inspirační obrázky

Nezbytnou součástí představení konceptu či myšlenky tohoto návrhu je také nástěnka inspiračních fotografií a obrázků, které nejlépe shrnou kosturu a podstatu této nové kompozice. Zachycují podobná díla a prvky, které poté dopomohou s realizací zamýšlené představy.

Obrázek 99: Inspirační obrázek krajinné zeleně 1 (zdroj: Pinterest); obrázek 100: Inspirační obrázek krajinné zeleně 2 (zdroj: Pinterest)

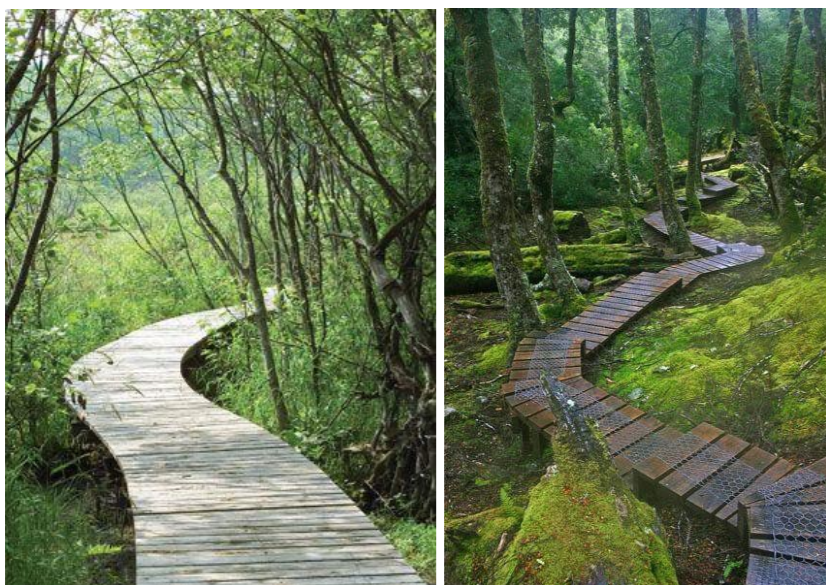

Obrázek 101: Inspirační obrázek krajinné zeleně 3 (zdroj: Pinterest); obrázek 102: Inspirační obrázek cesty (zdroj: Pinterest); obrázek 103: Inspirační obrázek krajinné zeleně 4 (zdroj: Pinterest)

První obrázky zobrazují představu levé části řešeného území, kde je tvořen návrh nové doprovodné krajinné zeleně, která je umístěna podél obnovované historické cesty. Pod stromy jsou nahodile rozmístěny trvalky.

Obrázek 104: Soumarské rašeliniště 1 (zdroj: vlastní archiv); obrázek 105: Soumarské rašeliniště 2 (zdroj: vlastní archiv)

Obrázek 106: Inspirační obrázek dřevěné lávky 1 (zdroj: Pinterest); obrázek 107: Inspirační obrázek dřevěné lávky 2 (zdroj: Pinterest)

Následující fotografie zachycují představu dřevěné lávky vedoucí přes část řešeného území. Pro inspiraci byly přiloženy i vlastní fotografie z výletu po Soumarském rašeliništi, kde byl tento typ lávky právě použit z důvodu vytvoření cesty přes podmáčené půdy. Jedná se tak o ideální způsob, kdy si uživatel prohlédne okolí, aniž by musel čelit nepříjemným podmínkám.

Obrázek 108: Inspirační obrázek zastavení 1 (zdroj: Pinterest); obrázek 109: Inspirační obrázek zastavení 2 (zdroj: Pinterest)

Součástí dřevěných lávek je rovněž pár zastavení, aby uživatel na chvíli unikl uspěchané realitě, zastavil se a jen vnímal okolí. K tomu slouží tyto zastávky uzpůsobené právě k rozjímání. Inspirační fotografie zobrazují takový zlomek představy, spíše kostru či odrazový můstek pro tuto myšlenku. Uživatel by se procházel mezi dřevěnými konstrukcemi připomínajícími zde dříve stávající domy.

Obrázek 110: Inspirační obrázek posezení 1 (zdroj: Pinterest); obrázek 111: Inspirační obrázek posezení 2 (zdroj: Pinterest)

V návrhu se nachází dvě místa sloužící k posezení. Myšlenkou bylo místo nějakého modernějšího mobiliáře využít místní balvany, které zde zbyly ze základů Rabova. Balvany by byly dostatečně velké na posezení, a díky tomu, že se již nacházely v okolí, zapadaly by dobře do konceptu zaměřeného na přírodní charakter navrhovaných prvků. Inspirační obrázky zobrazují využití velkých balvanů, které přímo nabízí k posezení.

Obrázek 112: Inspirační obrázek rostlinného sortimentu 1 (zdroj: Pinterest); obrázek 113: Inspirační obrázek rostlinného sortimentu 2 (zdroj: Pinterest); obrázek 114: Inspirační obrázek rostlinného sortimentu 3 (zdroj: Pinterest)

Podstatnou částí navrhované kompozice je také výsadba rostlinného sortimentu. Výsadba dřevin byla již zmíněna dříve u inspiračních fotografií krajinné zeleně, která má především účel jako doprovodná zeleň. Sortiment nižších rostlin se soustředí na výsadbu cibulovin a trvalek, které jsou rozmístěny spíše rozptýleným způsobem tak, aby napodobovaly přirozený charakter okolních bylin. Inspirační fotografie popisující krajinnou zeleň zaznamenávají výsadbu cibulovin a trvalek, která by doprovázela výsadbu nových dřevin tak, aby se stromová a bylinná patra navzájem propojovala. Samotná výsadba bylin v lesním porostu by doplňovala prostředí zejména z hlediska barev a optického rozzáření prostoru. Vytvoří tak kontrast hustého drsného porostu s drobnými jemnými bylinami, které by následně opět symbolizovaly venkovské výsadby plné rostlin v zahrádkách. Jednalo by se tak o krajinářské gesto vyjadřující náznak dřívějšího života.

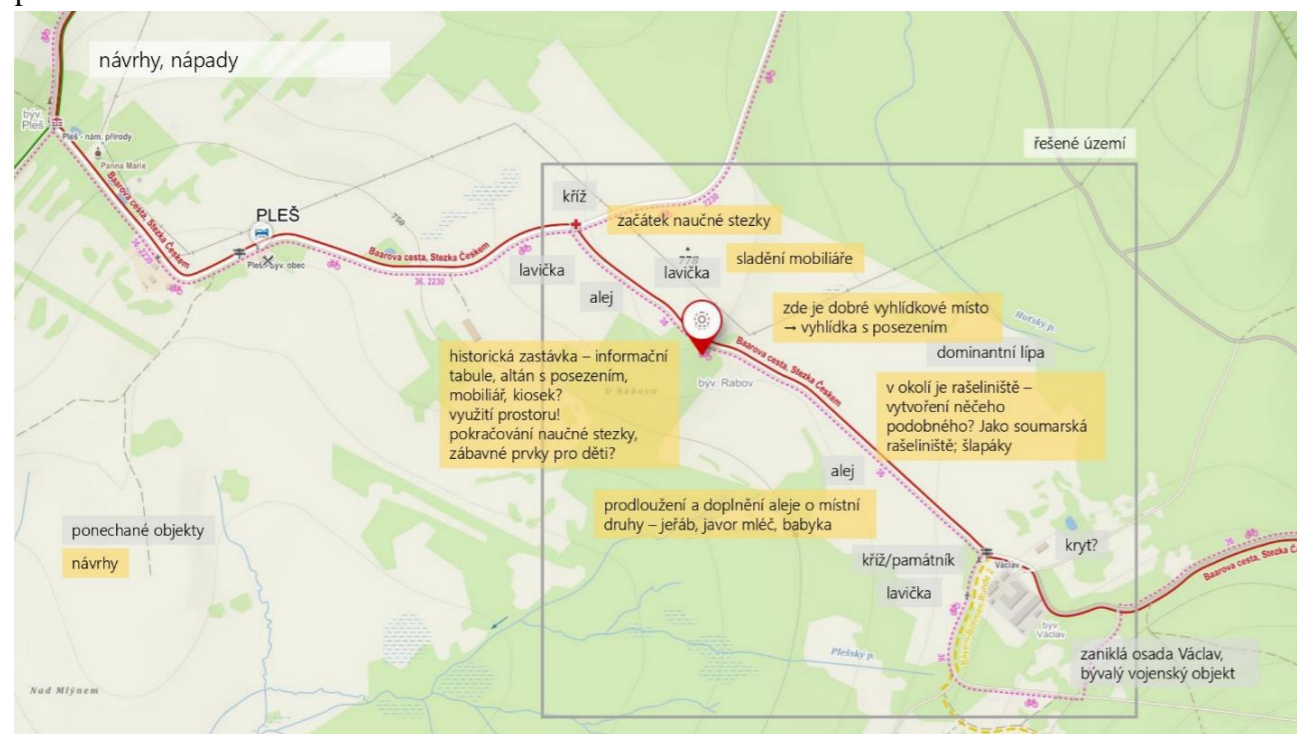

Obrázek 115: Inspirační obrázek mechového porostu 1 (zdroj: Pinterest); obrázek 116: Inspirační obrázek mechového porostu 2 (zdroj: Pinterest)

Poslední inspirační fotografie zobrazují tajemnost opuštěného prostoru, kde se příroda a sukcese plně rozvinuly. Charakterizují současné mechové porosty nacházející se na území bývalého Rabova a jejich myšlenku je zachovat a spíše podpořit jejich růst. Tyto porosty jsou vcelku vzácné svým stádiem nejen z estetického hlediska, proto jsou cesty vedeny pečlivým způsobem, aby uživatel mohl toto okolí spíše pouze pozorovat a nezasahovat do něj.

5.1.2 Vývoj konceptu

Koncept ideového návrhu se nejprve soustředil na vytvoření prvků podél současné cyklotrasy, která je východní hranicí v řešeném území. Návrh tehdy mírně odbočil od tématu sukcese a doplňoval cestu například o drobný kiosk, nové pěší trasy s prvky mobiliáře a umělými mokřady. Tuto první myšlenku je potřeba zmínit, protože patří k vývoji konceptu. První návrh zkrátka vytvářel věci nové a zcela se nesoustředil na to, co blízké okolí v podstatě samo nabízí. Následující obrázky zobrazují prvotní myšlenku konceptu.

Obrázek 117: První návrhy konceptu 1 (zdroj: vlastní)

Obrázek 118: První návrhy konceptu 2 (zdroj: vlastní); obrázek 119: První návrhy konceptu 3 (zdroj: vlastní)

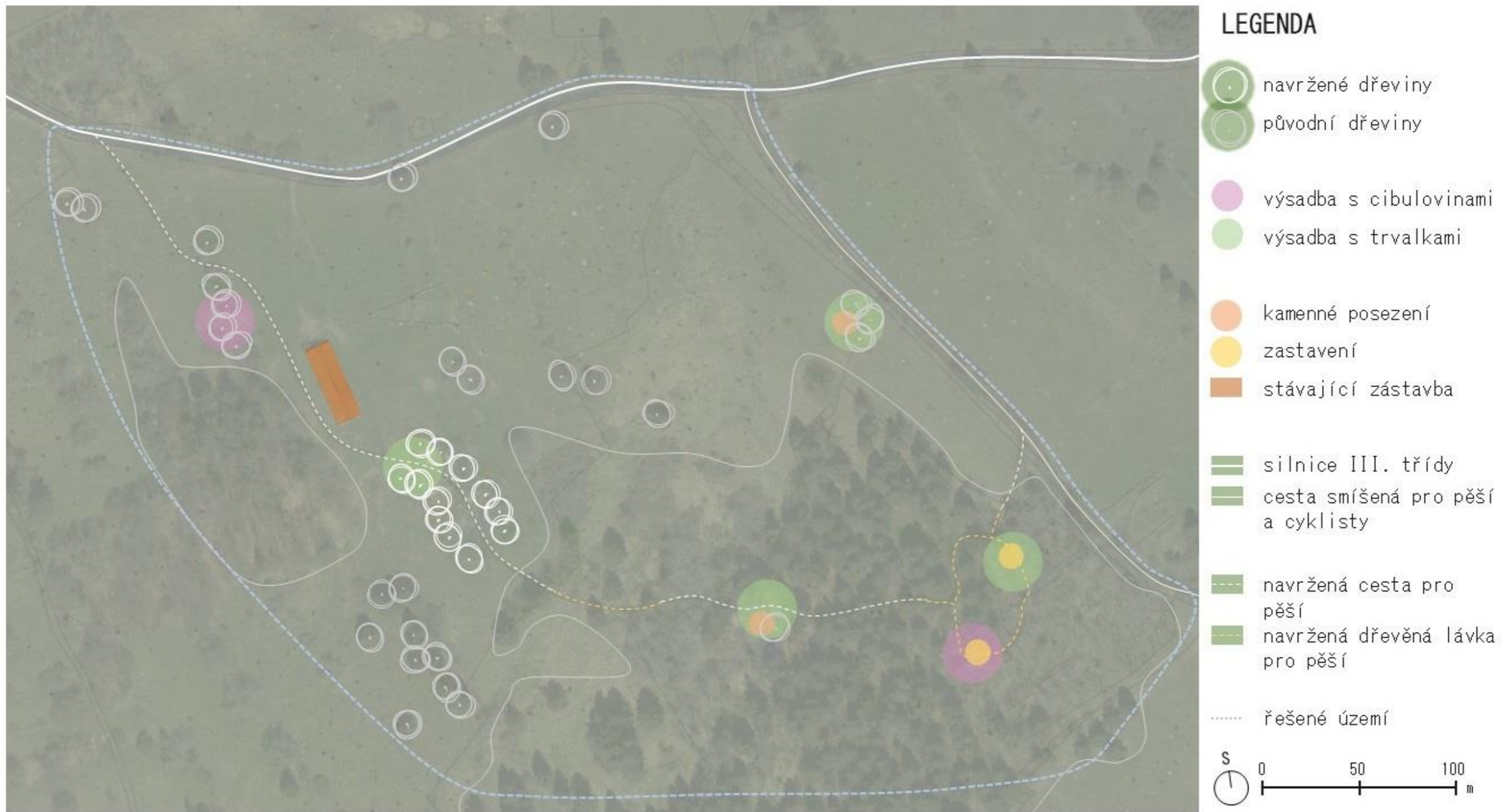
Po důkladném zvážení, a především po práci s analýzami bylo rozhodnuto lokaci přesunout a využít více přírody, která se zde nachází. Návrh kiosku byl následně zavrhnut, jelikož se řešené území nachází blízko obce Pleš, která již nabízí rekreační služby spolu s občerstvením v nedaleké restauraci. Řešené prvky zcela nezapadaly do okolí, naopak ho více modernizovaly, což není špatná myšlenka, avšak vzhledem k tématu této diplomové práce a důležitosti historické analýzy tohoto místa, bylo rozhodnuto pracovat více s místním materiálem a přizpůsobit se samotné atmosféře místa, která by se neměla zcela měnit, ale naopak pozdvihnout a podporovat.

Proto byl vytvořen koncept nový, který se naopak soustředí na současné prvky, jenž se v krajině nabízí. Byla zvolena lokalita, která poskytuje vyvážený poměr krajinné zeleně a travnatých ploch. Zeleně nebylo proto třeba tolik měnit či přímo kácet, jelikož již v současnosti vytváří vhodné prostory například jako úkryt pro místní zvěř či poskytuje dobrý stín v horkých letních měsících. Toto tvrzení podporuje i fakt, že se samotné řešené území nachází v chráněné krajinné oblasti Český les, kde jsou tyto lesní plochy spíše podporovány, než aby byly káceny apod.

Návrh tedy doplňuje tyto lesní plochy o určitý počet dřevin tak, aby doplňovaly dřeviny místní a vytvářely dojem členitosti krajiny především na velkých plochách trvalého travního porostu. Pro vytvoření jisté harmonie se pak přidaly jednotlivé zastávky určené pro pozorování okolí podtrhující původní myšlenku na začátku vývoje konceptu, kdy se návrh soustředil na využití výhledů do krajiny a rekreační účely. Pro doplnění byla již zmíněna i v území se nacházející jedna stavba, kterou je stodola sloužící pro ustájení dobytka. Tato stavba v návrhu zůstává neměnná, jelikož je funkční, ve výhledech do krajiny svým vzhledem nijak neruší a naopak do okolí zapadá. Se stavbami souvisí i rozmístění mobiliáře jakožto balvanů z místních zdrojů. Tyto balvany by sloužily k posezení.

Posledním bodem konceptu je výsadba trvalek a cibulovin, které jsou v půdoryse rozmístěny tak, aby vždy doprovázely místní současné i nově navrhované dřeviny.

5.2 Finální návrh

Obrázek 120: Barevná studie (zdroj: vlastní)

5.3 Vizualizace

Obrázek 121: Vizualizace – vstup na území směrem z Pleše (zdroj: vlastní)

Obrázek 122: Vizualizace – pohled na nově navrženou cestu s krajinnou zelení (zdroj: vlastní)

Obrázek 123: Vizualizace – nově navržená krajinná zeleň (zdroj: vlastní)

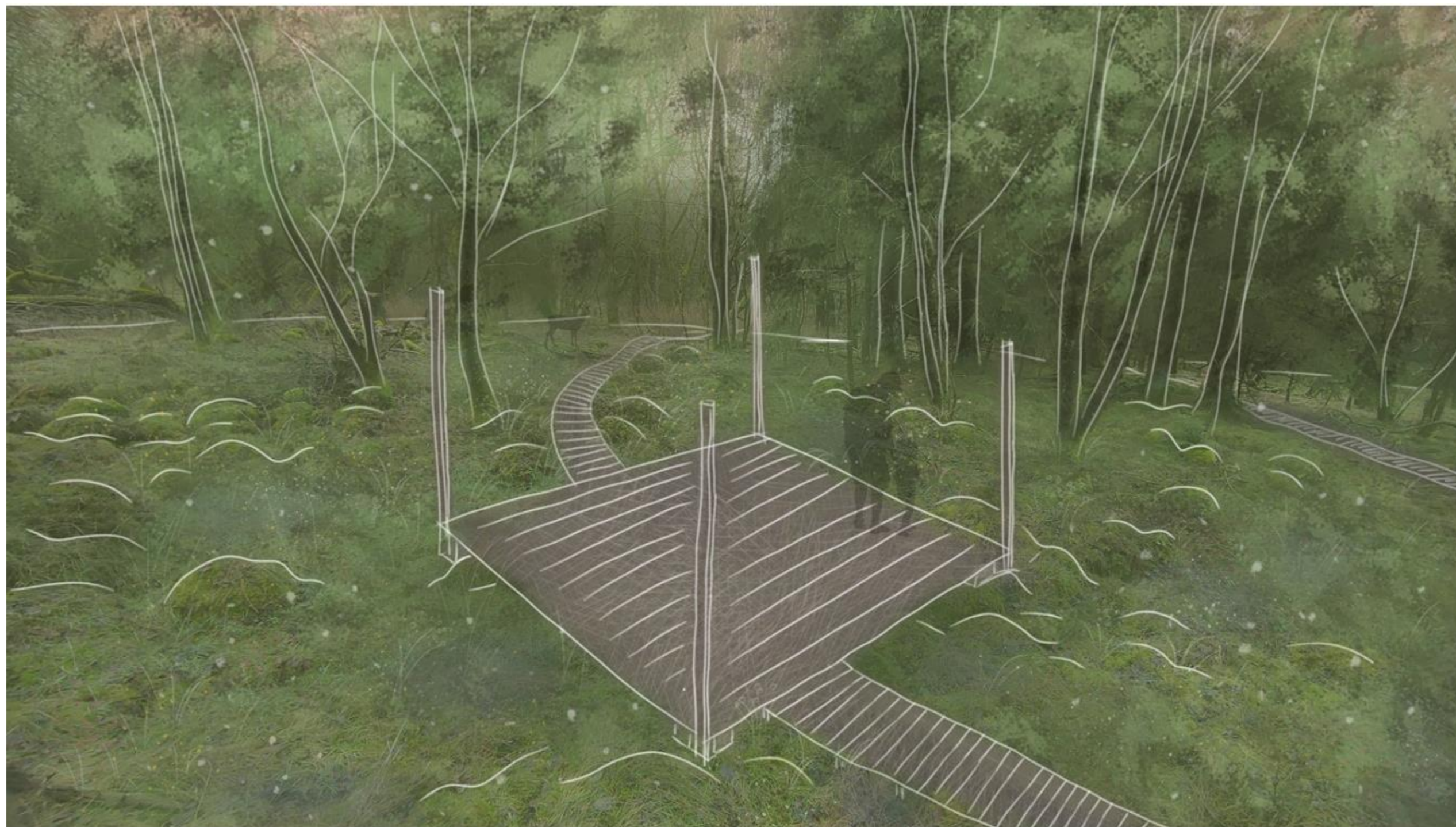
Obrázek 124: Vizualizace – pohled z lesa na nově navrženou doprovodnou zeleň (zdroj: vlastní)

Obrázek 125: Vizualizace – zastávka s posezením pod buky (zdroj: vlastní)

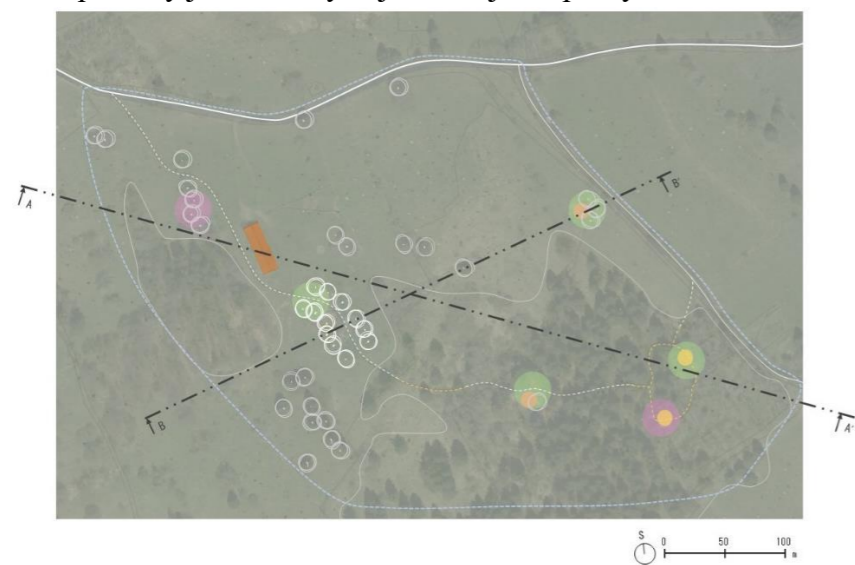
Obrázek 126: Vizualizace – dřevěná lávka (zdroj: vlastní)

Obrázek 127: Vizualizace – zastavení uprostřed mechového porostu (zdroj: vlastní)

5.4 Řezpohledy

Řezpohledy jsou vedeny nejdůležitějšími prvky v řešeném území.

Obrázek 128: Vyznačení řezpohledů v půdorysu (zdroj: vlastní)

Obrázek 129: Řezpohled A-A' (zdroj: vlastní)

Obrázek 130: Řezpohled B-B' (zdroj: vlastní)

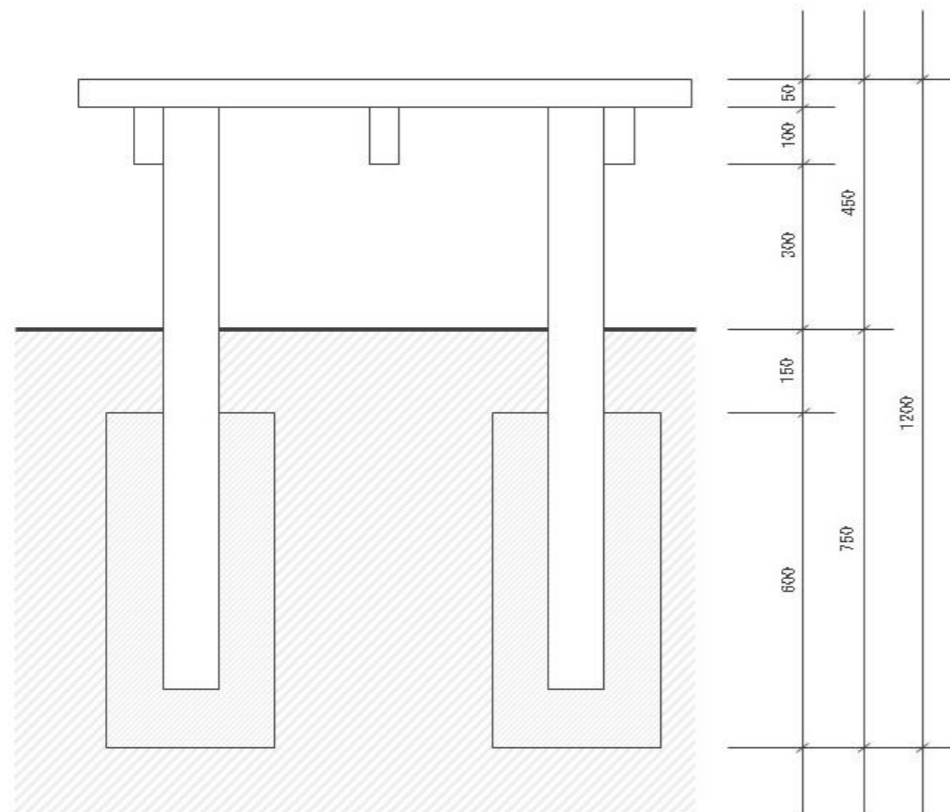

5.5 Stavebně technické prvky

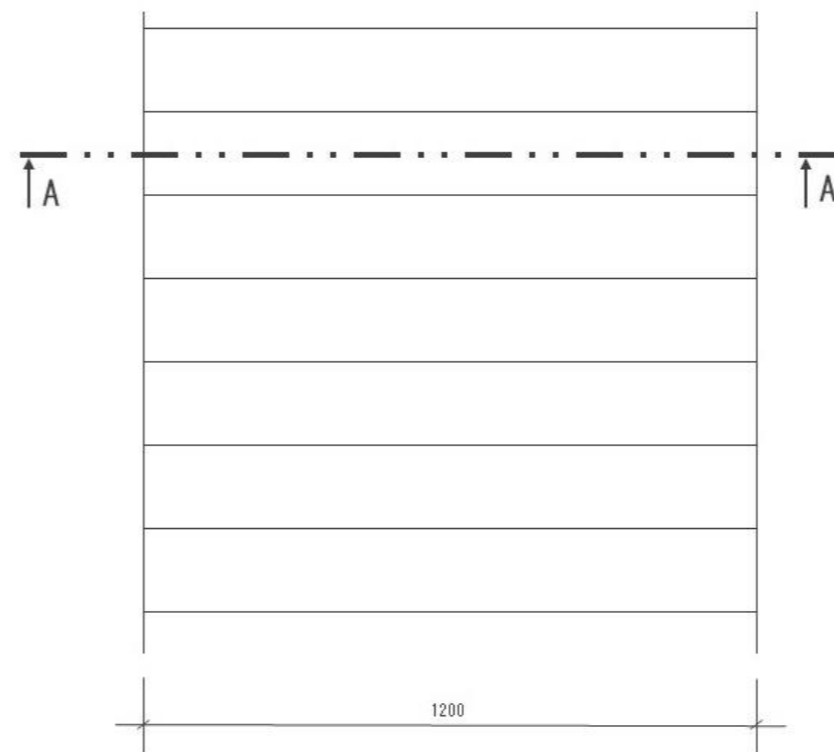
Mezi nově navržené stavebně technické prvky spadá dřevěná lávka a dvě zastavení nacházející se na lesních pozemcích. Dřevěná lávka je řešena tak, aby byla postavena mírně nad úrovní terénu kvůli místy vlhké půdě. Základy jsou zafixované v betonu. Konstrukce je vytvořena pomocí dřevěných příček, vrchní část z dřevěných prken. Zastavení jsou řešena podobně s betonovými základy, přičemž jsou ještě přidány čtyři kůly symbolizující základní konstrukci dřívě zde stojících obydlí. Severně umístěné zastavení, které je zobrazeno na následující stránce, je velikostně větší než jižně umístěné, a to kvůli velikosti prostoru.

Je nutno zmínit, že tyto výkresy jsou pouze orientační vzhledem k tomu, že jsou navrženy studentem. V případě realizace návrhu by byla tato část práce svěřena do rukou oprávněné osoby či osob s odbornými znalostmi a zkušenostmi v oboru.

DŘEVĚNÁ LÁVKA, ŘEZ A-A', M 1:10

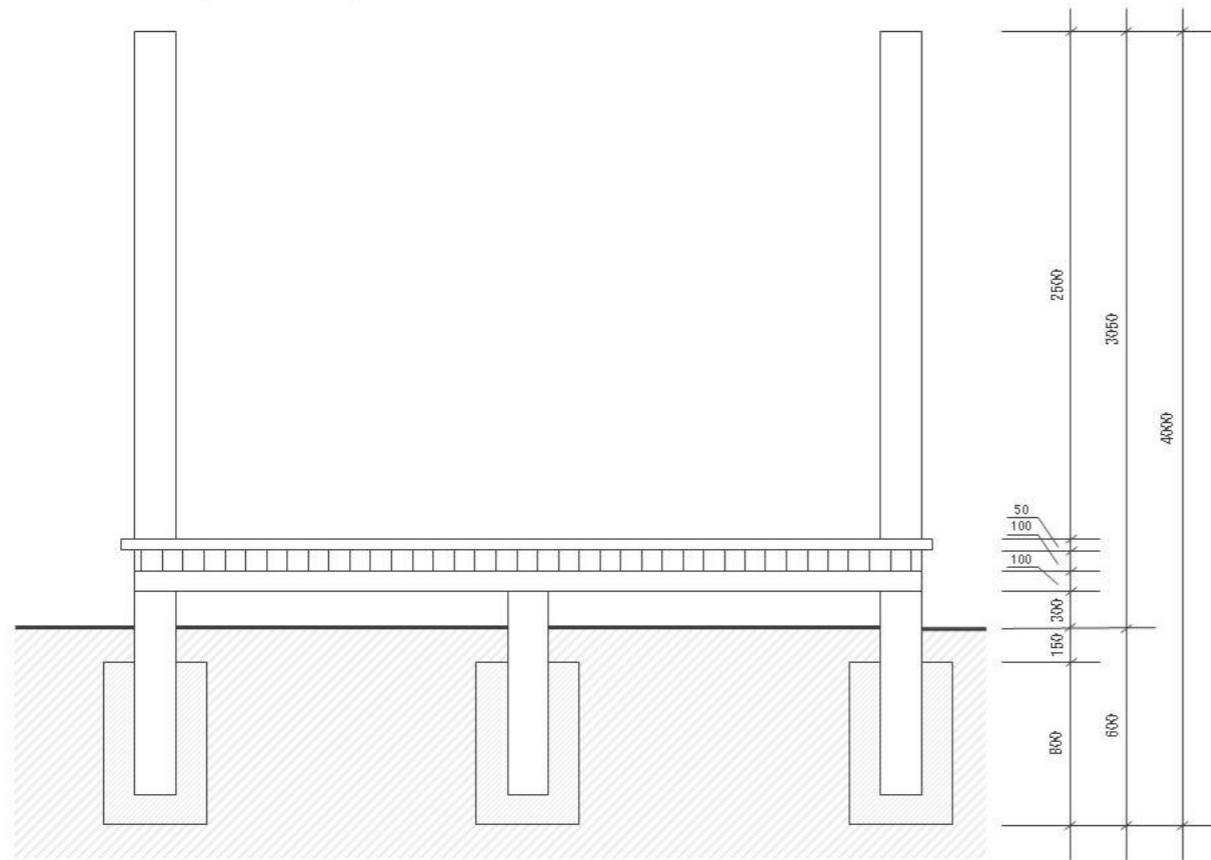

PŮDORYS S VYZNAČENÝM ŘEZEM, M 1:10

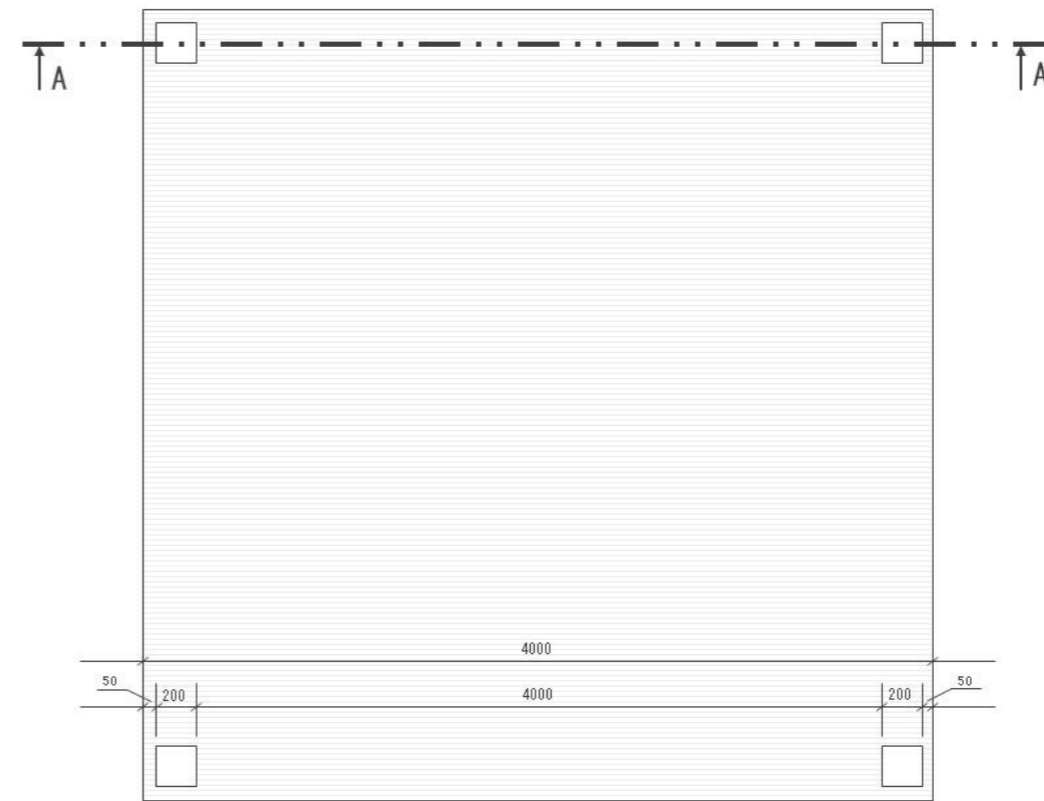

Obrázek 131: Technický detail – dřevěná lávka (zdroj: vlastní)

ZASTAVENÍ, ŘEZ A-A', M 1:25

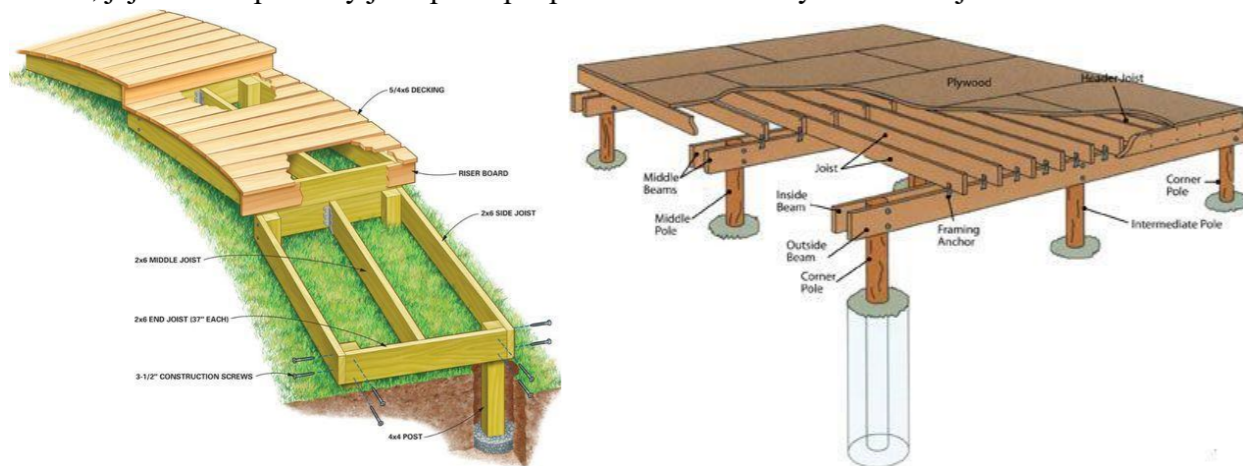

PŮDORYS S VYZNAČENÝM ŘEZEM, M 1:25

Obrázek 132: Technický detail – zastavení, řez (zdroj: vlastní); obrázek 133: Technický detail – zastavení, půdorys (zdroj: vlastní)

Řešení těchto stavebně technických prvků byla inspirována množstvím výkresů podobně řešených staveb, jejichž dva příklady jsou pro lepší představu zobrazeny na následujících obrázcích níže.

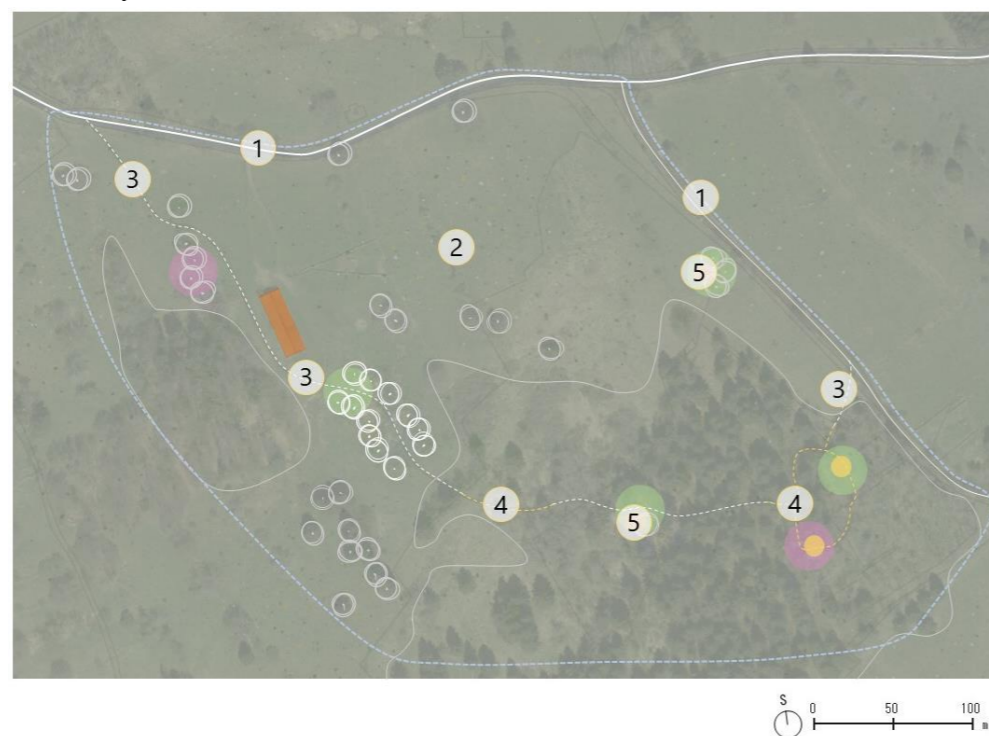
Obrázek 134: Inspirační obrázek dřevěné lávky pro technický výkres (zdroj: Pinterest); obrázek 135: Inspirační obrázek zastavení pro technický výkres (zdroj: Pinterest)

5.6 Materiálové řešení

V rámci výběru materiálu byly řešeny stávající a nově navržené plochy a stavby nacházející se v řešeném území. Co se týče stávajících ploch, rozprostírají se zde plochy s trvalým travním porostem a plochy lesní. Silnice nacházející se na severu území a smíšená cyklostezka v severovýchodní části území jsou asfaltové. Mezi stávající prvky dále patří dřevěná stodola a plot, který na stodolu částečně navazuje. Dřevěný plot také ohraničuje pozemek od silnice a opět částečně odděluje lesní plochu od travnaté.

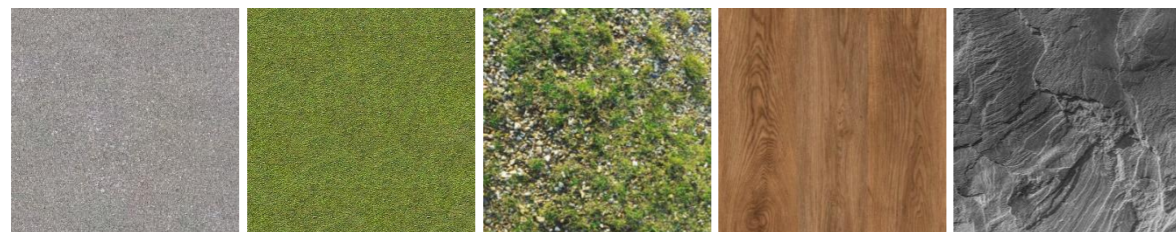
Nově navrženými prvky jsou cesta pro pěší, lávka, zastavení a posezení. Cesta pro pěší je tvořena šterkovým trávníkem, který materiálově nejlépe zapadá do okolí a je nejsnadnější na údržbu. Lávka vedoucí převážně po lesních plochách je ze dřeva odolného vůči vlhkosti. Vzhledem k této podmínce bylo zvoleno dubové dřevo, které je nejen trvanlivé, ale i esteticky hodnotné. (Ryan 2011)

Prvky zastavení jsou rovněž řešeny převážně z dubového dřeva. Prvky posezení jsou místní, pouze přemístěné kameny. Toto řešení popisuje Young (2017) jako podporu lokální ekonomiky, protože výsledek není tak finančně náročný a zároveň využívá místní zdroje, což je mnohdy ceněná část projektů než převážet cizí materiály.

Obrázek 136: Materiálové řešení – mapa (zdroj: vlastní)

Mapa ukazuje jednotlivé rozložení materiálů, jak jsou seřazeny níže. Tedy 1 – asfaltová cesta, 2 – travník, 3 – šterkový trávník/šterkotrávníková cesta, 4 – dřevo/dřevěná lávka, 5 – kámen/kamenné posezení.

Obrázek 137: Materiálové řešení – asfalt (zdroj: Pinterest); obrázek 138: Materiálové řešení – travník (zdroj: Pinterest), obrázek 139: Materiálové řešení – šterkový trávník (zdroj: KK architekti);

obrázek 140: Materiálové řešení – dubové dřevo (zdroj: Pinterest); obrázek 141: Materiálové řešení – kámen (zdroj: Pinterest)

5.7 Použitý sortiment

Výběr sortimentu do návrhu se soustředí na druhy, které jsou především typické pro okolní podmínky a odvíjí se tedy od zjištěných poznatků z analytické části této práce. Jedná se zejména o vybrané druhy trvalek.

Co se týče cibulovin a trvalek, jsou zvoleny na základě předchozích projektů, kde byly vysázeny tytéž druhy do prostředí s téměř totožnými podmínkami a rovněž na základě požadavků rostlin na stanoviště.

Použité druhy stromů jsou řešeny jako doplňující krajinná zeleň ve formě doprovodného stromořadí lemujícího nově navrženou cestu vedoucí skrze území. Jedná se konkrétně o druhy ovocných dřevin získané z podkladů dřívě zde teoreticky řešeného land artového projektu „Krajina s pamětí, kde stromy mají svá vlastní jména“ pod autorem doc. akad. soch. Alešem Hnízdilem. Tyto dřeviny symbolizují život na venkově a vrátí uživatele zpátky do dob, kdy vsi oplývaly životem.

Barevné kombinace květů všech rostlin se soustředí na vyjádření úcty k minulosti místa, proto je použita především bílá barva květů (zejména u dřevin), která dle Spohnových (2007) působí kontrastně na tmavších stanovištích, kterými je v tomto případě například lesní porost. Bílou doprovází barvy jemné, až pastelových odstínů, které rovněž vytvoří určitý kontrast mezi stíny stromů.

Informace k charakteristice vybraného sortimentu byly brány z internetových stránek Zahradnictví Flos (zdroj: online¹², Zahradnictví Flos), Milan Havlis zahradnictví (zdroj: online¹³, Milan Havlis – specializované zahradnictví) a s pomocí literatury od Brickella (2019), která přispěla také k výběru barevnosti a struktury vybraných druhů cibulovin a trvalek.

5.7.1 Seznam použitých druhů dřevin

název dřeviny latinsky	česky	výška	doba květu	barva květu	podzimní zbarvení
1 <i>Malus domestica</i> "Melodie"	jablň domácí "Melodie"	2,5-3,5 m	duben-květen	bílá	
2 <i>Malus domestica</i> "Topaz"	jablň domácí "Topaz"	3 m	duben-květen	bílá	
3 <i>Prunus domestica</i>	slívoň švestka	25-30 m	duben-květen	bílá	
4 <i>Pyrus communis</i> "Conference"	hrušeň obecná "Conference"	3-5 m	duben	bílá	

Tabulka 3: Seznam použitých druhů dřevin (zdroj: vlastní)

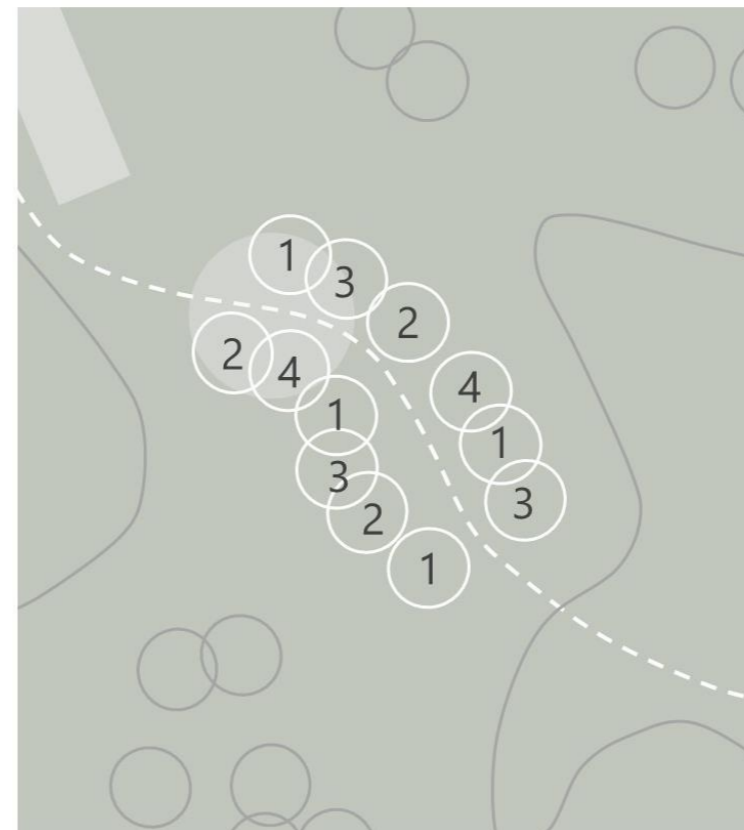

Obrázek 142: *Malus domestica* 'Melodie' (zdroj: Van Den Berk nurseries); obrázek 143: *Malus domestica* 'Topaz' (zdroj: Pflanzmich.de)

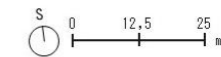

Obrázek 144: *Prunus domestica* (zdroj: Mikroskopie.de); obrázek 145: *Pyrus communis* 'Conference' (zdroj: Perfect Garden)

5.7.2 Osazovací plán dřevin

název dřeviny	počet ks
1 <i>Malus domestica</i> "Melodie"	4
2 <i>Malus domestica</i> "Topaz"	3
3 <i>Prunus domestica</i>	3
4 <i>Pyrus communis</i> "Conference"	2

Obrázek 146: Osazovací plán dřevin (zdroj: vlastní)

5.7.3 Seznam použitých druhů cibulovin

název cibuloviny latinsky	česky	výška	doba květu	barva květu
5 <i>Crocus tommasinianus</i> 'Ruby Giant'	šafrán Tommasiniho 'Ruby Giant'	0,1 m	únor-březen	fialová
6 <i>Galanthus nivalis</i>	sněžinka podsněžník	0,2 m	únor-březen	bílá
7 <i>Narcissus Triandrus</i> 'Thalia'	narcis Triandrus 'Thalia'	0,4 m	březen-duben	bílá
8 <i>Narcissus Trumpet</i> 'Dutch Master'	narcis trubkovitý 'Dutch Master'	0,4 m	březen-duben	žlutá

Tabulka 4: Seznam použitých druhů cibulovin (zdroj: vlastní)

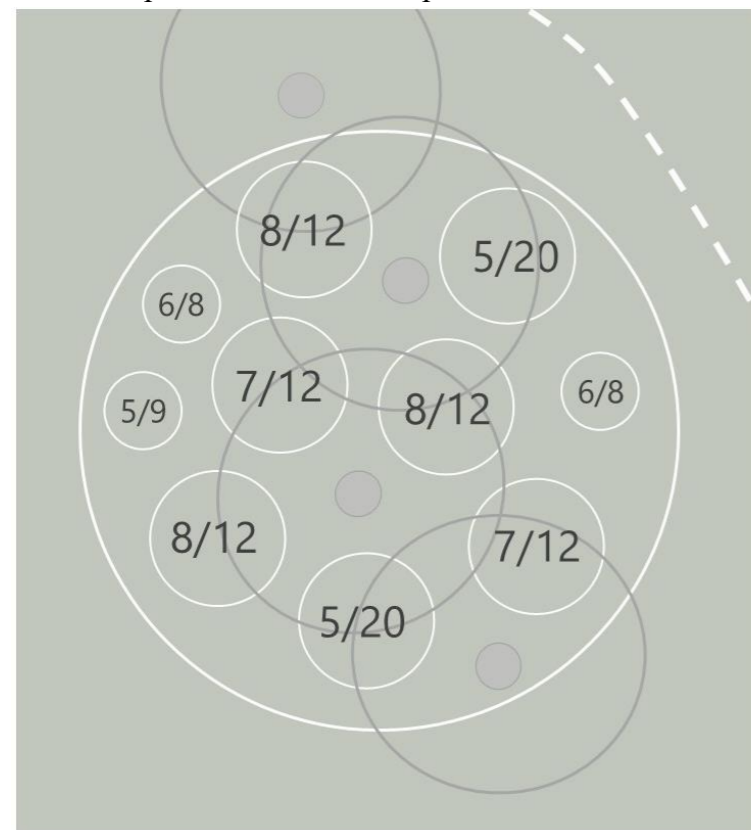
Obrázek 147: *Crocus tommasinianus* 'Ruby Giant' (zdroj: Science photo gallery); obrázek 148: *Galanthus nivalis* (zdroj: PamBulbs)

Obrázek 149: *Narcissus Triandrus* 'Thalia' (zdroj: Riverside Garden Centre); obrázek 150: *Narcissus Trumpet* 'Dutch Master' (zdroj: Amazon)

5.7.4 Osazovací plán cibulovin

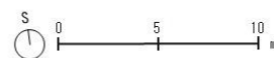
Pro příklad osazení byla vybrána první výsadba cibulovin nacházející se v severozápadní části území. Druhá výsadba je provedena podobným způsobem s výše jmenovanými druhy cibulovin. Cibuloviny jsou vysazeny rozptýleně a počítá se s tím, že se později mohou volně rozrůst mimo vymezený prostor, čímž dopomohou k cílenému přírodnímu charakteru celkové výsadby všech rostlin.

Obrázek 151: Osazovací plán cibulovin (zdroj: vlastní)

název cibuloviny latinsky	počet ks
5 <i>Crocus tommasinianus</i> 'Ruby Giant'	49
6 <i>Galanthus nivalis</i>	16
7 <i>Narcissus Triandrus</i> 'Thalia'	24
8 <i>Narcissus Trumpet</i> 'Dutch Master'	36

5.7.5 Seznam použitých druhů trvalek

název trvalky latinsky	česky	výška	doba květu	barva květu
9 <i>Achillea millefolium</i> 'Lilac Beauty'	řebříček obecný 'Lilac Beauty'	0,6 m	červen-srpen	růžová
10 <i>Achillea millefolium</i> 'Terracotta'	řebříček obecný 'Terracotta'	0,5 m	červen-srpen	oranžová
11 <i>Anemone lipsiensis pallida</i>	sasanka	0,1 m	duben-květen	žlutá
12 <i>Argyranthemum frutescens</i> 'Aramis Giga White'	kopretina pařížská 'Aramis Giga White'	0,3 m	květen-říjen	bílá
13 <i>Campanula carpatica</i> 'Uniform White'	zvonek karpatský 'Uniform White'	0,2 m	červen-srpen	bílá
14 <i>Campanula persicifolia</i>	zvonek broskvolistý	0,8 m	červen-srpen	modrá
15 <i>Campanula rotundifolia</i>	zvonek okrouhlostý	0,3 m	květen-září	modrá
16 <i>Myosotis palustris</i>	pomněnka bahenní	0,3 m	duben-červen	modrá
17 <i>Myosotis palustris</i> 'Thöringen'	pomněnka bahenní 'Thöringen'	0,3 m	duben-červen	modrá
18 <i>Potentilla aurea</i>	mochna žlutá	0,2 m	květen-červen	žlutá
19 <i>Tanacetum niveum</i> 'Jackpot'	vrtáč 'Jackpot'	0,5 m	červenec-září	bílá
20 <i>Thymus serpyllum</i> 'Magic Carpet'	mateřídouška úzkolistá 'Magic Carpet'	0,1 m	červen-srpen	fialová

Tabulka 5: Seznam použitých druhů trvalek (zdroj: vlastní)

Obrázek 152: *Achillea millefolium* 'Lilac Beauty' (zdroj: Perenniculum); obrázek 153: *Achillea millefolium* 'Terracotta' (zdroj: Crocus)

Obrázek 154: *Anemone lipsiensis pallida* (zdroj: Marianne Majerus); obrázek 155: *Argyranthemum frutescens* 'Aramis Giga White' (zdroj: Zahradnictví Flos)

Obrázek 156: *Campanula carpatica* 'Uniform White' (zdroj: Zahrada-cs.cz); obrázek 157: *Campanula persicifolia* (zdroj: Die Staudengärtnerei)

Obrázek 158: *Campanula rotundifolia* (zdroj: *Planta naturis*); obrázek 159: *Myosotis palustris* (zdroj: *Zahradnictví Flos*)

Obrázek 160: *Myosotis palustris* 'Thöringen' (zdroj: *Pflanzmich.de*); obrázek 161: *Potentilla aurea* (zdroj: *Flora-cs.com*)

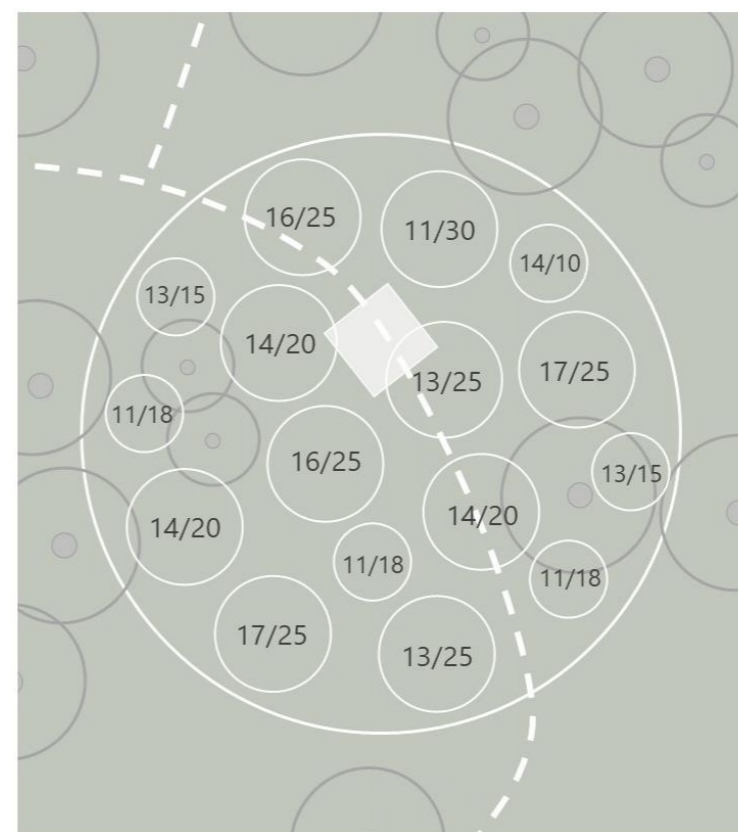

Obrázek 162: *Tanacetum niveum* 'Jackpot' (zdroj: *Zahradnictví Krulichovi*); obrázek 163: *Thymus serpyllum* 'Magic Carpet' (zdroj: *Zahradnictví Krulichovi*)

5.7.6 Osazovací plán trvalek

Pro osazovací plán trvalek byl vybrán příklad výsadby v mechovém porostu u prvního zastavení. Pro tento prostor byly ze seznamu použitého sortimentu specificky vybrány druhy, které se požadovanými podmínkami hodí do okolního prostředí. Jedná se například o pomněnky či sasanky, které zvládají vlhčí půdy a přežijí v lesním prostředí. Pro další určená místa výsadby jsou použity ostatní druhy uvedené výše, které se soustředí na okolní prostředí. To znamená, že například výsadba u doplněné krajinné zeleně bude používat vybrané druhy, které je naopak vhodné kombinovat s místním trvalým travním porostem, a celkově zvládnou konkrétní podmínky daného stanoviště.

Výsadba v tomto vybraném místě je opět rozptýlená nejen kvůli možnosti jejího rozrůstání, ale také kvůli zde současně rozmístěným kamenům, které tak rostliny v podstatě prostorově doplňují.

Obrázek 164: Osazovací plán trvalek (zdroj: vlastní)

název trvalky latinsky	počet ks
11 <i>Anemone lipsiensis pallida</i>	84
13 <i>Campanula carpatica</i> 'Uniform White'	80
14 <i>Campanula persicifolia</i>	70
16 <i>Myosotis palustris</i>	50
17 <i>Myosotis palustris</i> 'Thöringen'	50

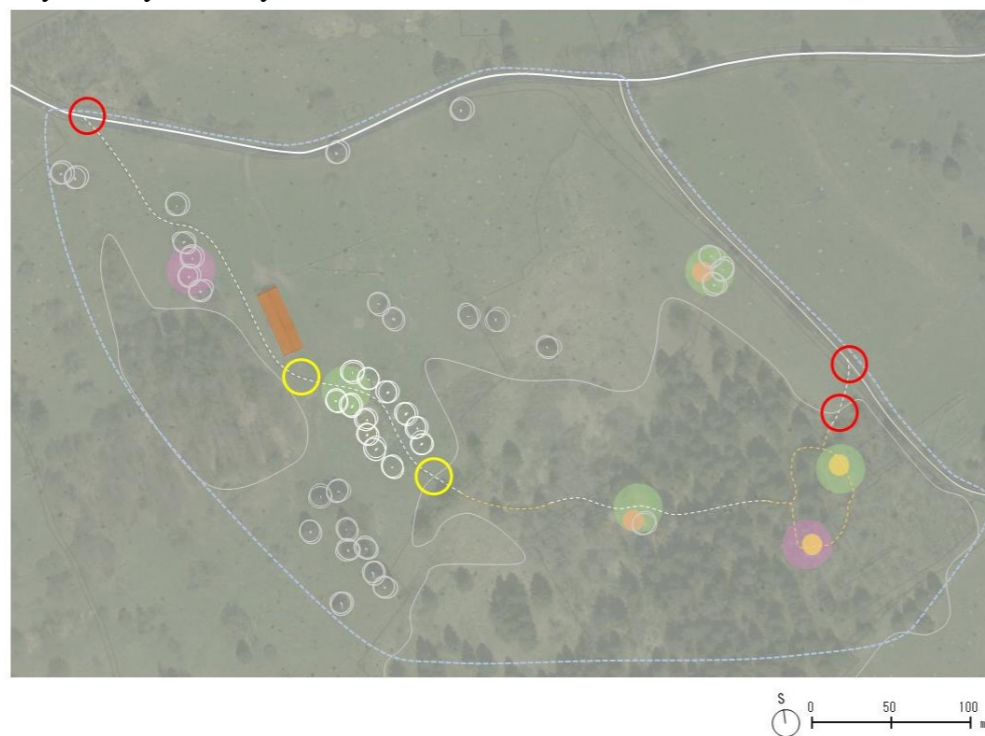

5.8 Průvodní zpráva

Vzhledem k tomu, že má tato diplomová práce charakter projektu, je třeba popsat, jakým způsobem by byl tento ideový návrh řešen a vysvětlit jednotlivé postupy.

Jako první jsou na řadě přípravné práce, mezi které běžně spadá například vyznačení dřevin ke kácení. Proces kácení zde však neprobíhá kvůli dostatečnému množství zdravých a ideálně rozmístěných dřevin. Na druhou stranu je třeba tyto stávající dřeviny ochránit v průběhu stavebních činností. Proto jsou vyznačeny a jsou provedena ochranná opatření, aby nebyly poškozeny.

Následujícím procesem jsou bourací práce, konkrétně bourání nevhodných objektů v řešeném území. Zde se jedná o drobné změny. Bourání se týká pouze dvou částí plotu, který ohraničuje pozemek, aby byl tak umožněn vstup na řešené území. Tento proces je vidět na mapě níže, kde je vyznačen pomocí červených kruhů. Celkově bude tedy odstraněno 5 m plotu (2,5 m pro každý vstup). S tím souvisí i pozdější doplnění plotů uvnitř řešeného území, protože se místy rozpadají či některé části zcela chybí, proto se doplní v místech vyznačených žlutými kruhy.

Obrázek 165: Bourání a doplnění plotu (zdroj: vlastní)

Proces kácení stromů sice neprobíhá, avšak na mapě u žlutého kruhu, který je umístěn níže při vstupu do lesního porostu, je třeba posekat některé větve, které zde současně překáží v cestě. Tyto větve budou označeny a odstraněny z pozemku pod odborným dohledem. Následně mohou být nadrceny a zkompostovány.

Na řešeném území bude vyznačena nově navržená cesta, která bude následně vysypána šterkem v množství, aby tvořil s trávníkem správný poměr v podobě šterkového trávníku.

Současně bude probíhat realizace dřevěné lávky a k ní navazujících zastavení. Tyto prvky jsou podrobněji zakresleny v kapitole o stavebně technických prvcích. Výška dřevěné lávky je nad úroveň terénu 0,45 m, šířka 1,2 m. Rozměr severněji umístěného zastavení je plošně 4 x 4 m, celková výška 3,05 m, výška všech čtyř kúlů 2,5 m a hlavní deska je umístěna 0,45 m nad úroveň terénu. Rozměr jižněji umístěného zastavení je plošně 2 x 2 m, celková výška opět 3,05 m, výška všech čtyř kúlů 2,5 m a hlavní

deska je taktéž umístěna 0,45 m nad úroveň terénu. Nejprve se umístění těchto nových prvků vyznačí v terénu, poté budou probíhat jednotlivé stavební práce, kterými je příprava půdy, navezení materiálu, budování základů a konstrukce. Toto bude nejnáročnější část celého projektu především z důvodu velmi důležité ochrany okolního prostředí. Okolní dřeviny podstoupí ochranná opatření, aby nedošlo k jejich poškození.

Mezi další prvky, které zde budou realizovány, patří kamenná posezení, která budou jednoduše provedena výběrem dobrých místních balvanů, které již neplní žádnou funkci (například nejsou umístěny blízko dřevin tak, aby při jejich odebrání nebyla dřevina poškozena). Balvany budou následně přeneseny či převezeny (záleží na váze a velikosti) na místa vyznačená jako plochy pro posezení.

Jakmile jsou tyto stavebně náročnější práce hotové, následuje výsadba nově navržených dřevin. Sazenice nových dřevin musí splňovat ukazatele jakosti, musí být zdravé, bez známek poškození, chorob, škůdců a mít vyvrálé výhony. Musí odpovídat charakteristickým znakům daného taxonu. Zemní bal musí být přiměřeně velký, obsah kontejneru musí být dostatečně prokořeněný. Dřeviny s balem budou vysazeny v období, kdy není zmrzlá půda. Manipulace s výsadbovým materiálem je prováděna za kořenový bal nebo těsně nad ním. Dřeviny budou vysazeny dle osazovacího plánu bezprostředně po transportu do výsadbových jam o šíři rovné minimálně 1,5násobku průměru kořenového balu. Výsadba bude provedena s 50 % výměnou půdy v jámě. Kořenový krček bude usazen v rovině s terénem nebo lehce nad terén, nesmí být zasypán. Zálivka jako součást výsadby bude provedena do otevřené jámy, aby se předešlo vzniku vzduchových kapes. Současně s výsadbou stromů bude provedeno jejich kotvení (nadzemní, třemi kúlů) a bude vytvořena závlahová mísa.

S výsadbou dřevin bude provedena i výsadba cibulovin a trvalek. V řešeném území se nachází celkem dvě místa pro výsadbu cibulovin a čtyři místa pro výsadbu trvalek. Na předem připravené a dobře zkypřené půdě budou vysazeny cibuloviny a trvalky z předpěstované sadby dle osazovacího plánu. Kořenový bal musí být umístěn zcela v půdě. Po výsadbě bude provedena důkladná zálivka.

Po umístění všech konstrukcí a výsadbě dřevin musí být provedena plošná úprava terénu a doplní se případný chybějící substrát. Na konci tohoto procesu je třeba počítat s odvozem veškerého odpadu na skládku.

Součástí výsadby rostlin je i následná péče, protože cílem je dosáhnout úspěšného vývoje těchto rostlin a udržovat je v dobrém stavu. I při poněkud volnějším přístupu k zeleni, kterým je myšlen především přírodní charakter a nechat rostliny růst tak, jak samy chtějí, je stále třeba o tyto rostliny pečovat. Proto s tím souvisí následná údržba, jako je občasné odplevelení, zavlažování v závislosti na počasí, sledování výskytu chorob a škůdců, kontrola kotvení a jeho případná oprava či výměna odumřelých jedinců.

První je rozvojová péče, která slouží k dosažení funkčního stavu výsadby. Jedná se o již zmíněné odstraňování nežádoucích rostlin, kontrola výsadeb či pravidelné přihnojování a zálivka. U dřevin se zálivka pohybuje kolem 50-80 l, cibuloviny a trvalky je také po výsadbě třeba důkladně zalít. Jak již bylo zmíněno, zálivka probíhá v závislosti na počasí a aktuálním stavu výsadby, nesmí být prováděna za plného slunce, lépe ve večerních hodinách. U dřevin bude prováděn výchovný a tvarovací řez spolu s bezpečnostním a zdravotním řezem. Důležitá je kontrola ukotvení vysazených dřevin.

Při současně prováděném sečení trávníku bude nyní třeba dbát ohled i na vysazené cibuloviny a trvalky a provádět kosení až po jejich zatažení. Totéž platí pro nově vysazené dřeviny, to znamená dávat při seči pozor, aby nebyly sekačkou poškozeny.

Další je péče udržovací. Ta slouží k zachování funkčního stavu výsadeb. Jedná se o stejné práce, které jsou uvedené v rozvojové péči včetně řezů dřevin – výchovný řez, sloužící ke správnému vývoji

koruny mladých stromů, velikost řezných ran by neměla přesáhnout průměr 100 mm. Opravný řez, sloužící k odstranění nevhodně zapěstovaných či vyvinutých částí dřevin. Zdravotní řez, sloužící k udržení přiměřeného zdravotního stavu dřevin. U udržovací péče je třeba se starat také o veškeré nově navržené stavební prvky, kterými jsou dřevěná lávka a zastavení. Je třeba pravidelně provádět kontrolu jejich stavu. V rámci této kontroly se také jedná o pravidelné natírání přípravky pro vyšší odolnost vůči dřevokazným a dřevozbarvujícím houbám, hmyzu, nadměrné vlhkosti způsobené půdou či deštěm a chránící před UV zářením. Nesmí chybět ani kontrola jejich stavu z důvodu bezpečného užívání.

5.9 Ekonomické zhodnocení

Ekonomické zhodnocení tohoto ideového návrhu je výsledkem zpracování výkazu výměr, který vychází z nově navržených ploch a prvků, a rámcového rozpočtu, který ukazuje přibližné ceny za práce a návrhy celého projektu dle vlastní kalkulace.

5.9.1 Výkaz výměr

VÝKAZ VÝMĚR		
odstranění větví	dřeviny	2 ks
plochy	asfalt	3076 m ²
	trávník	75459 m ²
	šterkový trávník	974 m ²
	zástavba	600 m ²
vegetace	nové dřeviny	12 ks
	stávající dřeviny	16 ks
	stávající lesní plochy	66608 m ²
	výsadba cibulovin	1413 m ²
	výsadba trvalek	2826 m ²
mobiliář	kamenné posezení	2 ks
ostatní	dřevěná lávka	2412 m
	zastavení	2 ks

Tabulka 6: Výkaz výměr (zdroj: vlastní)

5.9.2 Rámcový rozpočet

RÁMCOVÝ ROZPOČET PRO ZALOŽENÍ NAVRHOVANÉ ÚPRAVY		
Přípravné práce		
Ochrana stávající vegetace, dočasné oplocení pozemku	5000	Kč
Vytyčení a odstranění nevhodných objektů (5 m oplocení)	2000	Kč
Odstranění větví (ze 2 ks dřevin)	5000	Kč
Realizace		
Založení nových ploch - šterkotrávníková cesta - včetně dodání materiálu	10000	Kč
Založení nových technických prvků: realizace dřevěné lávky včetně dodání materiálu	1500000	Kč
Založení nových technických prvků: realizace 2 ks zastavení včetně dodání materiálu	1000000	Kč
Přesunutí a umístění kamenných posezení (2 ks)	5000	Kč
Výsadba dřevin včetně přípravy jako je vytyčení umístění nových dřevin (12 ks), jejich výsadby dle osazovacích plánů, včetně péče ihned po výsadbě (zálivka) a	50000	Kč
Založení výsadeb cibulovin (1413 m ²)	15000	Kč
Založení výsadeb trvalek (2826 m ²)	25000	Kč
Údržba na 1 rok		
Rozvojová péče, tj. u výsadeb odplevelování, zavlažování, přihnojování, sledování výskytu chodob a škůdců, výměna odumřelých jedinců, u dřevin výchovný a tvarovací řez a kontrola kotvení	25000	Kč
Udržovací péče, tj. zejména u dřevin opravný řez, zdravotní řez, dále kontrola všech nově navržených stavebních prvků, tj. lávka a zastavení	45000	Kč
Rostlinný sortiment včetně dodání		
Dřeviny	25000	Kč
Cibuloviny a trvalky	15000	Kč
Vedlejší náklady		
Přesun hmot	35000	Kč
Odvoz a likvidace odpadu	40000	Kč
Zařízení staveniště	35000	Kč
Přesun stavebních kapacit	35000	Kč
Celková cena za realizaci návrhu	2872000	Kč

Tabulka 7: Rámcový rozpočet (zdroj: vlastní)

5.10 Model

Obrázek 166: Fotografie modelu 1 (zdroj: vlastní)

Obrázek 167: Fotografie modelu 2 (zdroj: vlastní)

Obrázek 168: Fotografie modelu 3 (zdroj: vlastní)

Obrázek 169: Fotografie modelu 4 (zdroj: vlastní)

Obrázek 170: Fotografie modelu 5 (zdroj: vlastní)

Obrázek 171: Fotografie modelu 6 (zdroj: vlastní)

Obrázek 172: Fotografie modelu 7 (zdroj: vlastní); obrázek 173: Fotografie modelu 8 (zdroj: vlastní)

Obrázek 174: Fotografie modelu 9 (zdroj: vlastní)

6 Diskuze

Tématem této diplomové práce bylo definovat, co představuje pojem krajiny a krajinářského gesta, a jakým způsobem je lze uplatnit nejen v oboru krajinářské architektury.

Protože je krajinářská tvorba oborem, který se prolíná s ostatními, navzájem se ovlivňují, doplňují a předávají si informace, bylo na místě vysvětlit různé úhly pohledu na teoretickou část této práce. Na krajinu je možné nahlížet z různých aspektů, protože každý člověk má vlastní představu o tom, co obnáší, jakým způsobem může působit, a jak je možné ji využít. Bylo na ni nahlédnuto z pohledu přírodních či filosofických věd, ale i z uměleckého hlediska, jelikož je krajina nedílnou součástí historie, vzdělávání a kultury.

V rámci definice krajinářského gesta se práce následně zaměřila na praxi v oboru, protože tak byl tento vcelku obecný pojem nejlépe vysvětlen. Výsledkem hledání se ukázalo, že krajinářské gesto je v podstatě jakékoliv opodstatněné umělecké vyjádření odehrávající se v prostoru krajiny, které následně komunikuje s okolním prostředím a jeho uživateli.

Práce rovněž vysvětlila pojem sukcese, který hraje stěžejní roli v tématu a projektové části této práce. Sukcese byla následně rozdělena na určité typy, které byly taktéž vysvětleny na různých příkladech nejen v dané kapitole.

Poslední kapitola literární části se soustředila na populární fenomén zvaný urbex. Jednoduše vysvětlen jako aktivita věnující se průzkumu opuštěných míst, byl však následně popsán jako podstatně komplexní pojem, který skýtal nejen samotnou činnost, ale i její počátky. Na ty se práce zaměřila zejména z psychologického hlediska, kdy člověk jako prvně zkoumal svět již ve svém dětství, následně dospíval na různých hrách, které byly urbexem rovněž inspirovány, což vedlo k zinscenování těchto her a videoher do současnosti, kde si nadšenec do dobrodružné tematiky mohl promítnout své snové představy.

Následující analytická část pak popisovala a zjišťovala analýzy potřebné k tvorbě projektu této diplomové práce. Byly zjištěny veškeré podmínky, které následně identifikovaly hraniční body, ve kterých je možné se pohybovat, chceme-li tvořit kompozici v daném prostředí správně a úspěšně. Vybraná lokalita je svým prostředím charakteristická například vlhčí půdou, mnohdy smrkovou monokulturu a výraznou historickou stopu po období druhé světové války. Tyto analýzy byly pak následně použity pro ideový návrh v tomto prostředí.

Projektová část nastínila vývoj konceptu, který poté vyústil ve finální návrh, jež pracoval se všemi informacemi získanými z literární a analytické části práce. Tento ideový návrh byl vytvořen na základě teoretických poznatků z předchozích kapitol a snažil se taktéž využít znalostí získaných během studia oboru zahradní a krajinářské architektury. Jednotlivé prvky návrhu byly následně vybrány podle historicky podložených podkladů, místního sortimentu a inspirace podobně řešenými projekty. Technické prvky byly taktéž vysvětleny ve výkresech a rostlinný sortiment byl vybrán způsobem tak, aby vyhovoval místním podmínkám, přírodním charakteru, který se hodil do prostředí, a aby vše zároveň ladilo esteticky dohromady.

Ideový návrh byl následně detailněji popsán v průvodní zprávě, kde vysvětloval jednotlivá provedení všech prvků. Jako poslední byly přiloženy fotografie zobrazující model tohoto návrhu.

7 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo v literární rešerši představit od základu pojem krajiny, popsat její vlastnosti a nahlédnout na ni z různých úhlů pohledu nejen z oboru zahradní a krajinářské architektury. Tento postup byl důležitý zejména, protože právě v otevřené krajině se odehrával ideový návrh tohoto projektu a bylo tak důležité vysvětlit, co obnáší tvorba ve volné krajině.

Součástí práce bylo také představit význam krajinářského gesta, co tento pojem znamená a jaké podoby může mít při tvorbě v krajině, ať už se jedná o drobné krajinné prvky, či díla většího měřítka. Vysvětlení bylo pojato především z filosofického hlediska, které tak poukázalo na to, jak blízký může být vztah ostatních oborů ke krajinářské tvorbě.

S tématem práce rovněž souviselo vysvětlit význam sukcese, která hraje důležitou roli, co se týče vybrané lokality pro projektovou část.

Sukcesi blízké souznění lidské činnosti a přírody představuje také populární fenomén jménem urbex. Byla představena jeho podstata a proč je v současnosti čím dál více populární. V rámci charakteristiky byly vysvětleny také motivy z pohledu psychologického vnímání, protože i z hlediska samotného vnímání krajiny je podstatné si uvědomit, že člověk pozoruje přírodu již od útlého věku a mnohdy se toto nenaplněné prozkoumávání promítá do pozdějších let jeho života.

Cílem projektové části této diplomové práce bylo vytvořit ideovou kompozici založenou na informacích, které byly získány nejen z výše popsané teoretické části, ale i z části analytické, která popsala mnoho charakteristik vybraného území. Na základě získaných informací pracoval projekt s otevřenou krajinou a jejími vlastnostmi a využil tak všeho, co se v krajině nachází, aby vytvořil kompozici, která by měla být nejen funkční, ale bude také zapadat do okolního prostředí a vytvoří harmonický vztah mezi krajinou jako takovou a její historií.

8 Literatura

AUGÉ Marc: Non-Places: Introduction to an Anthropology of Supermodernity, Verso (1995) – Počet stran: 122, ISBN 9781859840511.

BACHELARD Gaston: The Poetics of Space, Beacon Press (1969) – Počet stran: 240, ISBN 978-0807064399.

BASSIE Ashley: Expressionism, Parkstone International (2012) – Počet stran: 200, ISBN 9781844844579.

BARBER Barrington: Fundamentals of Drawing Landscapes, Barnes & Noble (2004) – Počet stran: 208, ISBN 978-0760761915.

BOHN Willard: The Rise of Surrealism : Cubism, Dada, and the Pursuit of the Marvelous, State University of New York Press (2002) – Počet stran: 260, ISBN 9780791451601.

BOOTH Norman K.: Foundations of Landscape Architecture: Integrating Form and Space Using the Language of Site Design, Wiley (2011) – Počet stran: 384, ISBN 978-0470635056.

BRICKELL Christopher: Encyclopedia of Plants and Flowers, DK (2019) – Počet stran: 744, ISBN 978-1465485038.

COWLEY et al.: Recovering lost landscapes, Institute of Archaeology (2015) – Počet stran: 168, ISBN 978-86-80093-99-4.

DAY Christopher: Spirit and Place, Architectural Press (2002) – Počet stran: 253, ISBN 978-0750653596.

DOUGHERTY Patrick: Stickwork, Princeton Architectural Press (2010) – Počet stran: 208, ISBN 978-1568989761.

EDENSOR Tim: Industrial Ruins – space, aesthetics and materiality, Berg Publishers (2005) – Počet stran: 208, ISBN 1845200772.

FAIGLOVÁ Barbora & HAVLÍKOVÁ Katka: URBEX, Opuštěná místa v Čechách, Grada Publishing (2015) – Počet stran: 141, ISBN 978-80-247-5336-2.

FARINA Almo: Principles and Methods in Landscape Ecology, Springer-Verlag New York Inc. (2007) – Počet stran: 412, ISBN 1402033281.

HÁJEK Tomáš et al.: Kulturní krajina (aneb proč ji chránit?), Ministerstvo životního prostředí (2000) – Počet stran: 243, ISBN 80-7212-134-0.

HAVLÍKOVÁ Katka: Urbex.cz, Paseka (2015) – Počet stran: 205, ISBN 978-80-7432-605-9.

HOLMES Richard: Churchill's Bunker, Profile Books (2009) – Počet stran: 224, ISBN 9781846682254.

CHARLES Victoria: Vincent van Gogh, Parkstone International (2014) – Počet stran: 284, ISBN 9781783104987.

KOLEJKA Jaromír: Nauka o krajině, Nakladatelství Academia (2013) – Počet stran: 440, ISBN 978-80-200-2201-1.

LEFEBVRE Henri: Writings on Cities, Wiley-Blackwell (1996) – Počet stran: 272, ISBN 978-0631191889.

MÍCHAL Igor: Ekologická stabilita, Veronia (1994) – Počet stran: 375, ISBN 80-85368-22-6.

NEWMAN Emily L.: Deep in the Heart: Patrick Dougherty, Texas A&M University-Commerce (2015) – Počet stran: 15, ISBN 978-0-692-60180-8.

NOVOTNÁ Dagmar: Úvod do pojmosloví v ekologii krajiny, Ministerstvo životního prostředí České republiky; Enigma (2001) – Počet stran: 399, ISBN 80-7212-192-8.

PARRAMÓN José M. & QUESADA Julio: Jak malovat krajinu akvarelem, Vašut (2001) – Počet stran: 112, ISBN 80-7236-243-7.

PARRAMÓN José M.: Jak malovat krajinu olejem, Svojtka a Vašut (1996) – Počet stran: 112, ISBN 80-7180-078-3.

PAUKNEROVÁ Karolína: Krajina mezi pamětí a zapomínáním, Univerzita Karlova, Karolinum (2019) – Počet stran: 208, ISBN 978-80-246-4327-4.

PROCHÁZKA Zdeněk: Plzeňský kraj, Kartografie Praha a.s. (2004) – Počet stran: 159, ISBN 80-7011-803-2.

PROKOP Vladimír: Kapitoly z dějin výtvarného umění, O. K. Soft (2000) – Počet stran: 70, ISBN 80-238-0377-8.

ROZMANOVÁ Naděžda et al.: Principy a zásady urbanistické kompozice v příkladech, Ministerstvo pro místní rozvoj; Ústav územního rozvoje (2019) – Počet stran: 109, ISBN 978-80-7538-209-2; 978-80-87318-76-8.

RYAN Thomas R. et al.: Detailing for Landscape Architects: Aesthetics, Function, Constructibility, Wiley (2011) – Počet stran: 272, ISBN 978-0470548783.

SALASKI Cindy & GALLO George: Impressionist Painting for the Landscape, North Light Books (2015) – Počet stran: 144, ISBN 978-1440337277

SILVER Larry & SMITH Jeffrey Ch.: The Essential Dürer, University of Pennsylvania Press (2011) – Počet stran: 309, ISBN 9780812206012.

SPOHN Margot a Roland: Welche Blume ist das?, Franckh-Kosmos (2007) – Počet stran: 319, ISBN 9783440107959.

SÝKORA Jaroslav: Urbanismus 2, Česká technika – nakladatelství ČVUT (2009) – Počet stran: 226, ISBN 978-80-01-04479-7.

ŠTRÉBLOVÁ Hronovská Kateřina & KUPKA Jiří: Ochrana kulturní krajiny, České vysoké učení technické v Praze (2013) – Počet stran: 132, ISBN 978-80-01-05391-1.

TRNKOVÁ Klára: Krásné, ale jedovaté, Studio Trnka (2014) – Počet stran: 93, ISBN 978-80-87678-36-7.

URRY John: The Tourist Gaze, SAGE Publications Ltd (2002) – Počet stran: 184, ISBN 978-0761973478.

VIRILIO Paul: Bunker Archeology, Princeton Archit.Press (1997) – Počet stran: 215, ISBN 978-1568980157.

WILSON Johnny L. & DEMARIA Rusel: High Score!: The Illustrated History of Electronic Games, McGraw-Hill Osborne Media (2003) – Počet stran: 400, ISBN 978-0072231724.

YOUNG Chris: Encyclopedia of Landscape Design: Planning, Building, and Planting Your Perfect Outdoor Space, DK (2017) – Počet stran: 392, ISBN 978-1465463852.

8.1 Odborné články

HUTCHEON L., VALDÉS M. J., 1998. Irony, Nostalgia and the Postmodern: A Dialogue, Poligrafias: Revista de Literatura Comparada. 1998: str. 18

MOTT C. & ROBERTS S. M., 2013. Urban Exploration and the Persistence of Masculinist Geography. 2013: str. 1

8.2 Závěrečné práce

BENNET L. Bunkerology – a case study in the meanings, motives and methods of urban exploration (Masters). Sheffield Hallam University, Sheffield.

8.3 Internetové zdroje

online ¹ Vladimir Kush. About the Artist. Available from <https://kushfineart.com/about/> (accessed March 2023)

online ² Patrick Dougherty. About Patrick. Available from <http://www.stickwork.net/about> (accessed April 2023)

online ³ The Guardian. Down the back of the city. Available from <https://www.theguardian.com/travel/2009/apr/04/coventry-uk-urban-adventure-britain> (accessed April 2023)

online ⁴ University of Manchester. Martin Dodge: Exposing the secret city: Urban exploration as 'space hacking'. Available from https://personalpages.manchester.ac.uk/staff/m.dodge/cv_files/geography_seminar_space_hacking.pdf (accessed April 2023)

online ⁵ ČÚZK. Nahlížení do katastru nemovitostí. Available from <https://sgi-nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=736112&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka> (accessed December 2022)

online ⁶ Města, obce, osady, samoty a objekty zaniklé nebo částečně zaniklé. Města, obce, osady, samoty a objekty zaniklé nebo částečně zaniklé – Rabov. Available from <http://www.zanikleobce.cz/index.php?obec=3123> (accessed December 2022)

online ⁷ Příběhy Sudet. Rabov (Rappauf). Available from <https://pameti.cpkp-zc.cz/zanikle-obce-zapadnich-cech/domazlicko/177-rabov-rappauf/> (accessed December 2022)

online ⁸ Města, obce, osady, samoty a objekty zaniklé nebo částečně zaniklé. Města, obce, osady, samoty a objekty zaniklé nebo částečně zaniklé – Pleš. Available from <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=1439281> (accessed December 2022)

online ⁹ GEOLAB. Oldmaps – Staré mapy. Available from http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=1vm (accessed December 2022)

online ¹⁰ Pladias. Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae. Available from <https://pladias.cz/vegetation/description/Luzulo%20luzuloidis-Fagetum%20sylvaticae> (accessed February 2023)

online ¹¹ Státní pozemkový úřad. Definice a význam BPEJ. Available from <https://www.spucr.cz/bpej/definice-a-vyznam-bpej> (accessed February 2023)

online ¹² Zahradnictví Flos. Zahradnictvi-flos.cz. Available from <https://www.zahradnictvi-flos.cz> (accessed March 2023)

online ¹³ Milan Havlis – specializované zahradnictví. Havlis.cz. Available from <https://www.havlis.cz> (accessed March 2023)

8.4 Obrázky

Obr 1: Fotografie české krajiny – České Švýcarsko (zdroj: <https://vikend.hn.cz/c1-64064170-narodni-park-ceske-svycarsko-prilakal-loni-rekordni-pocet-turistu>)

Obr 2: Schematický model přírodní krajiny (zdroj: Kolečka 2013)

Obr 3: Freska – Liviina vila (zdroj: <https://docplayer.cz/41373333-Krajinne-a-zahradni-prvky-v-nastennem-malirstvi-rimske-pozdni-republiky-a-raneho-cisarstvi.html>)

Obr 4: Albrecht Dürer – Saint John's Church (zdroj: <https://www.wikiart.org/en/albrecht-durer/saint-john-s-church-1489>)

Obr 5: Albrecht Dürer – Růžencová slavnost (zdroj: https://sbirky.ngprague.cz/dielo/CZE:NG.O_1552)

Obr 6: Peter Paul Rubens – The Andrians (zdroj: <https://emp-web-84.zetcom.ch/eMP/eMuseumPlus?service=ExternalInterface&module=collection&objectId=17603&viewType=detailView>)

Obr 7: Anthonis van Dyck – Wooded Landscape (zdroj: <https://www.themorgan.org/drawings/item/144277>)

Obr 8: Claude Monet – Imprese, východ slunce (zdroj: <https://www.malovanikresleni.cz/news/monetuv-legendarni-vychod-slunce/>)

Obr 9: Joseph Mallord William Turner – Conway Castle (https://www.hopkinscollection.com/greetingcards/prod_3800226-Joseph-Mallord-William-Turner-Conway-Castle-North-Wales-1798.html)

Obr 10: Vincent van Gogh – Zelené obilí (zdroj: https://sbirky.ngprague.cz/dielo/CZE:NG.O_3208)

Obr 11: Henri Matisse – Olive Trees (zdroj: <https://pixels.com/featured/1-olive-trees-at-collioure-henri-matisse.html>)

Obr 12: Vladimir Kush – Human Way (zdroj: <https://kushfineart.com/artworks/categories/8/9381-human-way-32-x-74-inches/>)

Obr 13: De Groene Kathedraal, letecký snímek (zdroj: https://www.reddit.com/r/interestingasfuck/comments/p6ohww/the_green_cathedral_in_flevoland_nederland/)

Obr 14: De Groene Kathedraal z pohledu uživatele (zdroj: vlastní archiv)

Obr 15: Patrick Dougherty – Just Around the Corner (zdroj: <http://www.stickwork.net/featured>)

Obr 16: Patrick Dougherty – Running in Circles (zdroj: <http://www.stickwork.net/featured>)

Obr 17: Patrick Dougherty – Deep in Heart, realizace (zdroj: Newman 2015)

Obr 18: Patrick Dougherty – Deep in Heart (zdroj: Newman 2015)

Obr 19: Fotografie starého cínového dolu 1 (zdroj: vlastní archiv)

Obr 20: Fotografie starého cínového dolu 2 (zdroj: vlastní archiv)

Obr 21: Fotografie starého cínového dolu 3 (zdroj: vlastní archiv)

Obr 22: Umístění území na mapě (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>)

Obr 23: Müllerovo mapování z roku 1720 (zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=mul&map_region=ce)

Obr 24: I. vojenské mapování z roku 1764-1768 a 1780-1783 (rektifikace), měřítko 1:28 800 (zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=mul&map_region=ce)

Obr 25: II. vojenské mapování z roku 1836-1852, měřítko 1:28 800 (zdroj: http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?lang=cs&map_root=2vm&map_region=ce)

Obr 26: III. vojenské mapování z roku 1877-1880, měřítko 1:25 000 (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/archiv/>)

Obr 27: Letecký snímek z roku 1947 (zdroj: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map?permalink=d9b93e49d4b04ace21eccd4fca07e39b>)

Obr 28: Letecký snímek obce Pleš z roku 1947 (zdroj: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=44717>)

Obr 29: Letecký snímek z roku 2003 (zdroj: <https://mapy.cz/letecka-2003?source=ward&id=10078&ds=1&x=12.6131791&y=49.5413473&z=13>)

Obr 30: Letecký snímek obce Pleš z roku 2005 (zdroj: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=44722>)

Obr 31: Plán obce Rabov (zdroj: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=33572>)

Obr 32: Plán obce Rabov a Václav (zdroj: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=33542>)

Obr 33: Pleš, náves (zdroj: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=57267>)

Obr 34: Pleš, procházející německá armáda (zdroj: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=153492>)

Obr 35: Pohled z Václava přes Rabov k Pleši (zdroj: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=153432>)

Obr 36: Rabov v zimě 1943 (zdroj: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=152237>)

Obr 37: Václav ve 30. letech, panorama 1 (zdroj: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=33532>)

Obr 38: Václav ve 30. letech, panorama 2 (zdroj: <http://www.zanikleobce.cz/index.php?detail=33537>)

Obr 39: Širší vztahy (zdroj: <https://mapy.cz/zakladni?l=0&x=12.7384036&y=49.6025764&z=11>)

Obr 40: Širší vztahy, detail (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>)

Obr 41: Současný stav, ortofotomapa (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>)

Obr 42: Současný stav (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>)

Obr 43: Rozmístění snímků fotodokumentace z ledna 2023 na mapě současného stavu (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>)

- Obr 44: Fotografie 1 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 45: Fotografie 2 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 46: Fotografie 3 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 47: Fotografie 4 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 48: Fotografie 5 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 49: Fotografie 6 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 50: Fotografie 7 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 51: Fotografie 8 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 52: Fotografie 9 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 53: Fotografie 10 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 54: Fotografie 11 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 55: Fotografie 12 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 56: Fotografie 13 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 57: Fotografie 14 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 58: Fotografie 15 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 59: Fotografie 16 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 60: Fotografie 17 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 61: Fotografie 18 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 62: Fotografie 19 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 63: Fotografie 20 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 64: Fotografie 21 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 65: Fotografie 22 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 66: Rozmístění snímků fotodokumentace z října 2022 na mapě současného stavu (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>)
- Obr 67: Fotografie 23 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 68: Fotografie 24 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 69: Fotografie 25 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 70: Fotografie 26 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 71: Fotografie 27 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 72: Fotografie 28 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 73: Fotografie 29 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 74: Fotografie 30 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 75: Fotografie 31 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 76: Fotografie 32 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 77: Fotografie 33 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 78: Fotografie 34 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 79: Fotografie 35 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 80: Fotografie 36 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 81: Fotografie 37 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 82: Fotografie 38 (zdroj: vlastní fotodokumentace)
- Obr 83: Územní plán obce Pleš (zdroj: <https://mapy.plzensky-kraj.cz/gis/upd/>)
- Obr 84: Občanská vybavenost (zdroj: <https://mapy.cz/turisticka?l=0&x=12.6188439&y=49.5466938&z=13>)
- Obr 85: Pension Pleš (zdroj: <http://www.pensionples.cz/album/fotogalerie/#g0136893-u-jpg>)
- Obr 86: Chaty na Pleši (zdroj: <https://www.chaty-ples.cz/fotogalerie/#g0015802-jpg>)
- Obr 87: Dopravní situace (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>)
- Obr 88: Land use (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>)
- Obr 89: Land cover (zdroj: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>)
- Obr 90: Potenciální přirozená vegetace (zdroj: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>)
- Obr 91: ÚSES (zdroj: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>)
- Obr 92: Dendrologický průzkum (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>)
- Obr 93: Geologická mapa (zdroj: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>)
- Obr 94: Půdní mapa (zdroj: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>)
- Obr 95: Hydrologie (zdroj: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>)
- Obr 96: Klimatické oblasti (zdroj: <https://geoportal.gov.cz/web/guest/map>)
- Obr 97: Analýza výhledů (zdroj: <https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>)
- Obr 98: Oblasti BPEJ (zdroj: <https://bpej.vumop.cz/85011>)
- Obr 99: Inspirační obrázek krajinné zeleně 1 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043675023/>)
- Obr 100: Inspirační obrázek krajinné zeleně 2 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043675168/>)
- Obr 101: Inspirační obrázek krajinné zeleně 3 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043674973/>)
- Obr 102: Inspirační obrázek cesty (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043674985/>)
- Obr 103: Inspirační obrázek krajinné zeleně 4 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043675167/>)
- Obr 104: Soumarské rašeliniště 1 (zdroj: vlastní archiv)
- Obr 105: Soumarské rašeliniště 2 (zdroj: vlastní archiv)

- Obr 106: Inspirační obrázek dřevěné lávky 1 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043675177/>)
- Obr 107: Inspirační obrázek dřevěné lávky 2 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/86694361566930489/>)
- Obr 108: Inspirační obrázek zastavení 1 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043673458/>)
- Obr 109: Inspirační obrázek zastavení 2 (zdroj: <https://cz.pinterest.com/pin/187884615697310935/>)
- Obr 110: Inspirační obrázek posezení 1 (zdroj: <https://cz.pinterest.com/pin/493636809162449040/>)
- Obr 111: Inspirační obrázek posezení 2 (zdroj: <https://cz.pinterest.com/pin/313844667794363192/>)
- Obr 112: Inspirační obrázek rostlinného sortimentu 1 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043703213/>)
- Obr 113: Inspirační obrázek rostlinného sortimentu 2 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043703216/>)
- Obr 114: Inspirační obrázek rostlinného sortimentu 3 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043675006/>)
- Obr 115: Inspirační obrázek mechového porostu 1 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043674993/>)
- Obr 116: Inspirační obrázek mechového porostu 2 (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/23573598043674995/>)
- Obr 117: První návrhy konceptu 1 (zdroj: vlastní)
- Obr 118: První návrhy konceptu 2 (zdroj: vlastní)
- Obr 119: První návrhy konceptu 3 (zdroj: vlastní)
- Obr 120: Barevná studie (zdroj: vlastní)
- Obr 121: Vizualizace – vstup na území směrem z Pleše (zdroj: vlastní)
- Obr 122: Vizualizace – pohled na nově navrženou cestu s krajinnou zelení (zdroj: vlastní)
- Obr 123: Vizualizace – nově navržená krajinná zeleň (zdroj: vlastní)
- Obr 124: Vizualizace – pohled z lesa na nově navrženou krajinnou zeleň (zdroj: vlastní)
- Obr 125: Vizualizace – zastávka s posezením pod buky (zdroj: vlastní)
- Obr 126: Vizualizace – dřevěná lávka (zdroj: vlastní)
- Obr 127: Vizualizace – zastavení uprostřed mechového porostu (zdroj: vlastní)
- Obr 128: Vyznačení řezopohledů v půdorysu (zdroj: vlastní)
- Obr 129: Řezopohled A-A' (zdroj: vlastní)
- Obr 130: Řezopohled B-B' (zdroj: vlastní)
- Obr 131: Technický detail – dřevěná lávka (zdroj: vlastní)
- Obr 132: Technický detail – zastavení, řez (zdroj: vlastní)
- Obr 133: Technický detail – zastavení, půdorys (zdroj: vlastní)
- Obr 134: Inspirační obrázek dřevěné lávky pro technický výkres (zdroj: <https://cz.pinterest.com/pin/23573598043799179/>)
- Obr 135: Inspirační obrázek zastavení pro technický výkres (zdroj: <https://cz.pinterest.com/pin/23573598043801925/>)
- Obr 136: Materiálové řešení – mapa (zdroj: vlastní)
- Obr 137: Materiálové řešení – asfalt (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/499688521146565888/>)
- Obr 138: Materiálové řešení – trávník (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/620230179952282358/>)
- Obr 139: Materiálové řešení – šterkový trávník (zdroj: https://www.mufrenstat.cz/assets/File.ashx?id_org=3471&id_dokumenty=208298)
- Obr 140: Materiálové řešení – dubové dřevo (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/774124924322569/>)
- Obr 141: Materiálové řešení – kámen (zdroj: <https://www.pinterest.ca/pin/578360777180408502/>)
- Obr 142: *Malus domestica* 'Melodie' (zdroj: <https://www.vdberk.cz/stromy/malus-domestica-bramley-s-seedling/>)
- Obr 143: *Malus domestica* 'Topaz' (zdroj: <https://www.pflanzmich.de/produkt/13398/apfel-topaz.html>)
- Obr 144: *Prunus domestica* (zdroj: <https://www.pflanzmich.de/produkt/13398/apfel-topaz.html>)
- Obr 145: *Pyrus communis* 'Conference' (zdroj: <https://www.myperfectgarden.eu/en/p/pyrus-communis-conference/>)
- Obr 146: Osazovací plán dřevin (zdroj: vlastní)
- Obr 147: *Crocus tommasinianus* 'Ruby Giant' (zdroj: <https://sciencephotogallery.com/featured/crocuses-crocus-tommasinianus-ruby-giant-maria-mosolovascience-photo-library.html>)
- Obr 148: *Galanthus nivalis* (zdroj: <https://www.pambulbs.cz/cibuloviny/Galanthus/nivalis/>)
- Obr 149: *Narcissus Triandrus* 'Thalia' (zdroj: <https://riversidegardencentre.com/plants-and-seeds/bulbs/narcissus-daffodil/narcissus-thalia>)
- Obr 150: *Narcissus Trumpet* 'Dutch Master' (zdroj: <https://www.amazon.com/Dutch-Master-Daffodil-Rodent-Resistant/dp/B075FDXHMB>)
- Obr 151: Osazovací plán cibulovin (zdroj: vlastní)
- Obr 152: *Achillea millefolium* 'Lilac Beauty' (zdroj: <https://www.perenniculum.cz/trvalky/achillea-millefolium-lilac-beauty/>)
- Obr 153: *Achillea millefolium* 'Terracotta' (zdroj: https://www.crocus.co.uk/plants/_/achillea-terracotta/classid.2000010546/)
- Obr 154: *Anemone lipsiensis pallida* (zdroj: <https://www.mariannemajerus.com/search?s=lipsiensis>)
- Obr 155: *Argyranthemum frutescens* 'Aramis Giga White' (zdroj: <https://www.zahradnictvi-flos.cz/argyranthemum-frutescens-aramis-giga-white-kopretina-parizska-aramis-giga-white.html>)

Obr 156: *Campanula carpatica* 'Uniform White' (zdroj: <https://www.zahrada-cs.com/e/cz/00167-campanula-carpatica-white-clips-zvonek-karpatský/>)
Obr 157: *Campanula persicifolia* (zdroj: <https://www.die-staudengaertnerei.de/Campanula-persicifolia-Wildform>)
Obr 158: *Campanula rotundifolia* (zdroj: <https://plantanaturalis.com/produkt/zvonek-okrouhloolisty-pravy/>)
Obr 159: *Myosotis palustris* (zdroj: <https://www.zahradnictvi-flos.cz/myosotis-palustris-pomnenka-bahenni.html>)
Obr 160: *Myosotis palustris* 'Thöringen' (zdroj: <https://www.pflanzmich.de/produkt/67239/garten-sumpf-vergissmeinnicht.html>)
Obr 161: *Potentilla aurea* (zdroj: <https://www.flora-cs.com/foto/cz/90041/>)
Obr 162: *Tanacetum niveum* 'Jackpot' (zdroj: <https://www.zahradnictvikrulichovi.cz/prodej/Tanacetum-niveum---Jackpot-----rimbaba?phone=0>)
Obr 163: *Thymus serpyllum* 'Magic Carpet' (zdroj: <https://www.zahradnictvikrulichovi.cz/prodej/Thymus-serpyllum---Magic-Carpet-----materidouska?phone=0>)
Obr 164: Osazovací plán trvalek (zdroj: vlastní)
Obr 165: Bourání a doplnění plotu (zdroj: vlastní)
Obr 166: Fotografie modelu 1 (zdroj: vlastní)
Obr 167: Fotografie modelu 2 (zdroj: vlastní)
Obr 168: Fotografie modelu 3 (zdroj: vlastní)
Obr 169: Fotografie modelu 4 (zdroj: vlastní)
Obr 170: Fotografie modelu 5 (zdroj: vlastní)
Obr 171: Fotografie modelu 6 (zdroj: vlastní)
Obr 172: Fotografie modelu 7 (zdroj: vlastní)
Obr 173: Fotografie modelu 8 (zdroj: vlastní)
Obr 174: Fotografie modelu 9 (zdroj: vlastní)

8.5 Tabulky

Tab 1: Dendrologický průzkum (zdroj: vlastní)

Tab 2: SWOT analýza (zdroj: vlastní)

Tab 3: Seznam použitých druhů dřevin (zdroj: vlastní)

Tab 4: Seznam použitých druhů cibulovin (zdroj: vlastní)

Tab 5: Seznam použitých druhů trvalek (zdroj: vlastní)

Tab 6: Výkaz výměř (zdroj: vlastní)

Tab 7: Rámcový rozpočet (zdroj: vlastní)